

Folkeuniversitetet

PROGRAM 2023-24 – AARHUS

Mød forskerne

TRINE KELLBERG NIELSEN

Leder af Arkæologi, Moesgaard Museum

Folkeuniversitetet – åbent for alle

I en tid med alvorlige kriser og en galopperende teknologisk udvikling er der mere end nogensinde brug for solid viden og troværdig information. Programmet, du sidder med i hånden, henvender sig til alle, der er på jagt efter mere viden og indblik i forskningens fascinerende og forunderlige verden.

På Folkeuniversitetet kan vi blive hensat til en anden verden, hvor vi kan opleve noget, der er forskelligt fra vores egen hverdag – og hvorfra vi kan tage noget med tilbage. Ny viden, der skubber til eftertanke, samtaler og holdninger.

Hvert år byder Folkeuniversitetet på mere end 4.000 videns- og kulturarrangementer med over 1.000 forskere og eksperter fra landets universiteter, museer og andre forskningsinstitutioner – ste-

der, der er fyldt med vigtig viden og gode historier, der bare venter på at blive fortalt på en ligefrem, uformel og uhøjtidelig måde.

Folkeuniversitetet kan gøre verden mindre og perspektivet større, når forskerne udfordrer vores forståelse af os selv og den verden, vi befinder os i.

Kan ny viden rykke på vores holdninger? Kan den flytte verden? Det er i sidste ende op til os selv. Folkeuniversitetet er åbent for alle og enhver.

God fornøjelse med programmet.

Sten Tiedemann
Rektor

- SIDE 6 Samfund & verden
- SIDE 18 Arbejdsliv, ledelse & kommunikation
- SIDE 28 Psykologi & sundhed
- SIDE 40 Natur & univers
- SIDE 48 Religion & filosofi
- SIDE 58 Arkæologi & historie
- SIDE 70 Kunst, arkitektur & design
- SIDE 80 Litteratur, film & musik

VIDEN FOR ALLE

På Folkeuniversitetet deler forskere og faglige eksperter deres viden med alle, der har lyst til nye indsigter. Der er ingen adgangskrav, og der starter hele tiden nye hold. Folkeuniversitetet har siden 1898 arbejdet for, at alle uanset køn, alder og uddannelse skal have adgang til ny viden fra forskningens verden. Og det gør vi stadig – i klassiske forelæsninger, festivaler og digitale formater.

TILMELD DIG PÅ FUAU.DK

Find holdet på fauu.dk, og betal med kort eller MobilePay.

UNDERVISNINGSTED

Alle hold foregår på Aarhus Universitet – medmindre andet er angivet. Se kort på side 87. Du kan finde adresse og lokale på alle hold på fauu.dk.

Aarhus Universitet
Ny Munkegade 118, bygning 1530
8000 Aarhus C

HAR DU SPØRGSMÅL

Kontakt Folkeuniversitetets sekretariat:
8843 8000 (Se åbningstider på fauu.dk)
info@fauu.dk
Bartholins Allé 16, bygning 1328, 3. sal

Neandertalerens færden er stadig uafklaret

Neandertaleren har som forskningsobjekt oplevet en stigende popularitet de seneste årtier, fordi vi har mere til fælles med arten end hidtil antaget. Midt i en tid med omfattende klimaændringer og dertilhørende klimaflytninge, hvis kompas delvist peger mod nord, er det derfor ekstra interessant at forstå neandertalerens nordlige færden. Den har Trine Kellberg Nielsen, der til daglig er leder af Moesgaard Museums arkæologiske afdeling, sat sig for at undersøge.

Af: Noa Kjærsgaard Hansen. Foto: Martin Bubandt

Neandertaleren, der levede i Europa, Mellemøsten og dele af Centralasien fra cirka 350.000 år siden til cirka 40.000 år siden, har fået ekstra meget opmærksomhed de seneste årtier. Interessen har været så stor, at der i 2020 blev lavet en særudstilling om neandertaleren på Moesgaard Museum, som Trine Kellberg Nielsen, leder af Moesgaard Museums arkæologiske afdeling og lektor ved Aarhus Universitet, var projektleder på. Interessen kom ikke ud af det blå, forklarer hun:

”Da jeg startede med at studere, var der konsensus om, at neandertalere og Homo sapiens aldrig havde overlappet i tid og rum, aldrig fået børn med hinanden. Men så fik vi bedre dateringsmetoder og DNA-analyser og fandt ud af, at de havde overlappet og blandet sig. Fra at være et vildskud på den evolutionære stamtavle, var de pludselig en del af vores egen historie,” fortæller forskeren.

En synlig forskel på neandertaleren og Homo sapiens, påpeger Kellberg Nielsen, er dog anatomien. Vi ser ganske enkelt forskellige ud. Til gengæld er der overlap i DNA'en og også på det kulturelle niveau er der ligheder, forklarer hun:

”Vi ved også, at neandertalerne havde træspyd, og at de producerede flintespids. Vi ved, at de har lavet en form for lim, og så har vi fundet alle delene til kompositredskaber. Her er Homo sapiens gået et skridt videre, de har flere komponenter og forfiner de metoder neandertalerne allerede havde udviklet. Men det er jo de samme principper.”

Når man beskæftiger sig med neandertaleren, kan det føles som et lille udpluk af en meget lang evolutionshistorie, men selv i dette lille udpluk kan det som forsker være nødvendigt at specialisere sig yderligere. Det var også tilfældet for Kellberg Nielsen, der under sine studier arbejdede ved en udgravningsplads i det østlige Tyskland. Her fandt hun sin niche:

”Jeg fik lov til at grave efter fantastiske stenredskaber, dyrekogler og stødtænder. Og så fortsatte jeg egentlig med fokus på neandertaleren i den periode, som den her plads kommer fra, nemlig den lidt senere del af neandertaler-tiden, som er den seneste mellemistid. Den varme periode, der var for cirka 120.000 år siden, og så til de uddør. Her sker der rigtig mange ting med klimaforandringer og tilpasning.”

GROTTER ELLER ÅBNE LANDSKABER

Når vi ser på vores egen tid, er der flere og flere mennesker, der bevæger sig i en nordlig retning på flugt fra klimaskabte naturkatastrofer. For over 40.000 år siden bevægede neandertalerne sig også mod nord og måske længere end vi ved. Det er noget af det, der optager Kellberg Nielsen:

”Udgravningspladserne heroppe har karakter af at være åbne landskaber eller såkaldte open air sites. Og her ser vi, at de opfører sig anderledes end i andre regioner, hvor der er grotter og en helt anden landskabskomposition. Og det er det, jeg har specialiseret mig endnu mere inden for. Hvad er neandertalernes mest nordlige grænse, hvornår stopper de med at gå nordpå og hvad er det, der stopper dem?”

Hidtil har man forsøgt at definere en form for skillelinje, der tager udgangspunkt i de nordligste fund i Tyskland. Så når Kellberg Nielsen og hendes kollegaer er nysgerrige på at undersøge nordligere lokationer, handler det om, at grænserne hele tiden rykker sig:

”Vi står forskningshistorisk et sted, hvor der tidligere har været en fast idé om, hvor langt østpå og hvor langt nordpå neandertalerne kom. Men med fundet i Altajbjergene har vi nu pludselig et hul på flere tusinde kilometer fra det, vi troede var det mest østlige til det, vi nu ved, var det mest østlige. Derfor sætter vi nu også spørgsmålstegn ved, hvad vi ved om deres nordlige grænser.”

Oplev Trine Kellberg Nielsen til forelæsningsen 'Den nye neandertaler' på Moesgaard Museum. Se side 44.

Samfund og verden

2321-022

Indblik i Europa

— **TID:** 4/9, 6 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Krig i Ukraine. Flygtningestrømme. Et nyt sikkerhedspolitisk landskab. Inflation og stigende renter. Energipriser på himmelflugt. Skovbrande, hedeølger og voldsomt vejr. EU's værdier under pres. Udfordringerne i Europa er til at få øje på i disse tider. Ofte siges det, at det europæiske samarbejde styrkes af dets kriser. Vil det også gøre sig gældende denne gang? Kan Europa løse udfordringerne og fortsat gøre sig gældende i det 21. århundrede? Hvad skal der til? Få en aktuell introduktion til nogle af de største udfordringer i Europa lige nu.

- 04/09: Sikkerhed og forsvar.** Rasmus Brun Pedersen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 11/09: Økonomi.** Philipp Schröder, professor i økonomi, Aarhus Universitet
- 18/09: Flygtninge og migranter.** Hans Lucht, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 25/09: Energi.** Trine Villumsen Berling, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 02/10: Klima.** Jesper Theilgaard, meteorolog, selvstændig, stifter af klimaformidling.dk og tidl. vært på DR
- 09/10: Værdier under pres.** Peter Bugge, lektor i centraleuropastudier, Aarhus Universitet

2321-269

Fra mudderkast til konstruktiv dialog – med Kurt Strand

— **TID:** 4/9, 3 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Kurt Strand, journalist

Den offentlige debat er ofte forurenede med mundhuggeri, mudderkast og falske konflikter. Med afsæt i en diagnosticering af tilstanden i dominerende debatfora viser journalist Kurt Strand, hvordan unødige grøftegravning og trapper konflikter i samfundet, og hvad der kan forandre den måde, vi taler med hinanden på. Først kigger vi på, hvordan et velfungerende demokrati er afhængigt af, at vi kan tale ordentligt med hinanden. Efterfølgende sættes der fokus på, hvordan konflikter mellem mennesker ofte bliver skabt med oppiskede modsætninger. Til slut undersøger vi, hvordan den offentlige debat kan blive mere dialogsgørende og konstruktiv.

- 04/09: Er den næste pandemi polarisering?**
- 11/09: Demokratiets masseødelæggelsesvåben**
- 18/09: At diskutere er at tænke sammen**

2321-399

Energiforbrug i krisetider: Vaner, behov og løsninger

— **TID:** 5/9, 3 tirsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Anders Rhiger Hansen, seniorforsker, ph.d., Aalborg Universitet

Det seneste år har energiforbrug indtaget en plads helt fremme på den politiske dagsorden. Fra at have ført en mere stille tilværelse er forsyning og behov for energi til opvarmning og strøm i vores hjem pludselig blevet vævet ind i så vægtige emner som sikkerhedspolitik og fattigdom. Men hvad sker der med husstandes energiforbrug i krisetider? Og hvad kan vi lære i forhold til at understøtte en grøn omstilling af den danske energiforsyning?

Hvor er Danmarks økonomi på vej hen? Økonomiprofessor Michael Svarer og en række andre eksperter gør dig klogere på Danmarks fremtid. Se side 7.

2321-181

Indien

TID: 6/9, 6 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Indien er i dag helt uomgængelig på verdenskortet både politisk, økonomisk, religiøst og kulturelt. Landet var i 200 år reduceret til det britiske imperiums juvel, og først i 1947 fik inderne, med Gandhi i spidsen, selvstændighed. I dag er Indiens økonomi verdens fjerdestørste, og landet realiserer verdens største demokrati. Indien er et spændende og dragende land, men overvej samtidig, hvad det betyder, når et så stort land har atomvåben, og 40 % af befolkningen lever under fattigdomsgrænsen. En række forskere giver dig en lille bid af Indien.

- 06/09: Indernes hverdagsliv – kastesystemer, køn og livsstadier.** Peter Johansen, projektleder, Asia House
- 13/09: Indiens politik og økonomi i dag – nationalt og internationalt.** Jørgen Dige Pedersen, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet
- 20/09: Indiens historie – fra vedisk kultur til i dag.** Niels Brimnes, lektor i historie, Aarhus Universitet
- 27/09: Indien og hinduisme – ritualer og tilbedelsesformer.** Marianne Qvortrup Fibiger, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
- 04/10: Indien og de forskellige kulturer – punktnedslag i kunst og arkitektur.** Lars Sand Kirk, lektor og arkitekt
- 11/10: Indien i Danmark – hvem, hvor og hvad?** Marianne Qvortrup Fibiger, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

2321-256

Danmarks fremtid

TID: 6/9, 6 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Pandemi, krig, klimaforandringer og tårnhøj inflation. Det er blot nogle af de store aktuelle udfordringer, som vi skal navigere i for at sikre et godt udgangspunkt for de kommende generationer. Hvordan når vi vores klimamålsætninger? Hvad skal der til for at få økonomien på ret kurs igen? Og hvilke konsekvenser har krigen i Ukraine for dansk sikkerhedspolitik? Seks af landets største eksperter peger på nogle af de vigtigste dagsordener, der kommer til at præge fremtidens Danmark.

- 06/09: Demokrati.** Peter Munk Christiansen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 13/09: Økonomi.** Michael Svarer, professor i økonomi, Aarhus Universitet
- 20/09: Sundhed.** Kjeld Møller Pedersen, professor i sundhedsøkonomi- og politik, Syddansk Universitet
- 27/09: Klima.** Jørgen Elmeskov, fhv. rigsstatistiker og medlem af Klimarådet
- 04/10: Integration.** Kristina Bakkær Simonsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 11/10: Sikkerhedspolitik.** Peter Viggo Jakobsen, lektor i forsvars- og sikkerhedspolitik, Forsvarsakademiet, og professor, Center for War Studies, Syddansk Universitet

2321-350

Thomas Piketty og den økonomiske ulighed

TID: 7/10, 1 lørdag, kl. 12.00-16.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Rune Møller Stahl, adjunkt ved Centre for Business and Development Studies, Copenhagen Business School

I lang tid var ulighed betragtet som et overstået problem i vores del af verden. Men det seneste årti er det økonomiske rykket ind som et helt centralt emne i den politiske debat. Den mest centrale figur i denne udvikling er den franske økonom Thomas Piketty. Forelæsningen gennemgår Pikettys ambitiøse forsøg på at skabe en forståelse af det globale samspil mellem økonomisk og politisk magt, der har præget ulighedens historie gennem de seneste 200-300 år, og diskuterer, hvorfor Pikettys forskning har fået så stor gennemslagskraft i vores tid.

2321-272

Blockchain business og den reelle værdi af kryptovaluta

TID: 11/10, 1 onsdag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Jan Damsgaard, cand.scient. i datalogi, ph.d. og professor på Institut for Digitalisering, Copenhagen Business School

Blockchain og kryptovaluta er omdrejningspunktet for talrige diskussioner. Er kryptovaluta ikke bare verdens største pyramidespil, og er blockchain virkelig så forskellig fra øvrige databaseteknologier? I denne forelæsnelse ser vi på, hvordan blockchain er internettets bogholderi og kryptovaluta smøremidlet til at drive bogholderiet. Derudover, at man ved hjælp af blockchain-teknologien kan afsløre, om noget er ægte/autentisk, og at man kan spore hele forsyningskæder og også afsløre 'grønvaske' – dvs. at nogle gør sig mere 'miljøvenlige', end de i virkeligheden er. Til at binde det hele sammen er kryptovaluta nødvendig, men hvad er egentlig den reelle grundværdi af kryptovaluta? Og hvordan udfordrer blockchain internetgiganternes dominans? Forelæsningen tager bl.a. udgangspunkt i bogen 'Blockchain Business' (Djøf Forlag).

2321-066

En ny kurs for Tyskland?

TID: 23/10, 4 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Efter 15 år med Angela Merkel som kansler overtog Olaf Scholz og den såkaldte 'trafiklys-regering' magten i Tyskland i slutningen af 2021 – et lederskab, som straks blev sat på prøve af den russiske invasion af Ukraine få måneder senere. Øverst på dagsordenen stod blandt andet Tysklands dybe afhængighed af russisk gas og moderniseringen og styrkelsen af det tyske forsvar, som i mange år har været underfinansieret. Vi dykker ned i nogle af de vigtigste aktuelle udfordringer for vores naboland mod syd. Kan Tyskland fortsat betragtes som Europas økonomiske lokomotiv? Hvilke konsekvenser har det historiske kursskifte i udenrigs- og sikkerhedspolitikken i Tyskland og for resten af Europa? Hvordan ser det indenrigspolitiske landskab ud anno 2023? Og hvordan står det til med det dansk-tyske forhold i grænseregionen?

- 23/10: Økonomi og arbejdsmarked.** Janine Leschke, professor MSO, Copenhagen Business School
- 30/10: Indenrigspolitik.** Philipp Alexander Ostrowicz, dr.phil. og seniorforskningsrådgiver, Copenhagen Business School
- 06/11: Udenrigspolitik.** Thomas Wegener Friis, lektor i historie, Syddansk Universitet, og visiting professor, Europa-Universität Flensburg
- 13/11: Det dansk-tyske forhold i grænseregionen.** Martin Klatt, senior researcher, European Centre for Minority Issues

2321-010

Store samfundstænkere

TID: 23/10, 7 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

En idé kan ændre verden markant. Vort samfund i dag bygger på idéerne fra de største samfundstænkere gennem tiden. De teoretiserede over samfundets opbygning og analyserede det moderne liv. Deres perspektiver og analyser har haft afgørende betydning for fremtidens samfundsudvikling og samfundssyn, og de har præget politikere og embedsmænd op gennem 1900-tallet og frem til i dag. Få indblik i de store samfundstænkernes personlighed, deres banebrydende idéer, og hvorfor netop deres tanker har sat et tydeligt præg på eftertiden.

- 23/10: Niklas Luhmann.** Lars Qvortrup, professor i uddannelsesvidenskab ved DPU, Aarhus Universitet
- 30/10: Michel Foucault.** Jens Erik Kristensen, lektor i pædagogik og idéhistorie, Aarhus Universitet
- 06/11: Pierre Bourdieu.** Lisanne Wilken, lektor i europastudier, Aarhus Universitet
- 13/11: Slavoj Žižek.** Carsten Bagge Laustsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 20/11: Zygmunt Bauman.** Poul Poder, lektor i sociologi, Københavns Universitet
- 27/11: Axel Honneth.** Antje Gimmler, professor i filosofi, Aalborg Universitet
- 04/12: Ulrich Beck.** Mads P. Sørensen, seniorforsker i statskundskab, Aarhus Universitet

2321-028

Demokratiets krise og den nye konservatisme

TID: 23/10, 8 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Vores demokratier gennemlever en midtlivskrise, hvor de har mistet orienteringen og ser ud til at falde fra hinanden. Vi ser en fortsat politisk krise i Storbritannien, vedvarende højrenationale tendenser i Tyskland og stærkt konservative partier i Polen og Ungarn. Populistiske slagord og nationalisme gør sig markant gældende hos Putin i Rusland og i den republikanske bevægelse i USA, mens der i bl.a. Tyrkiet og Mellemosten ses forstærkede autokratiske tendenser. Forelæsningerne vil diskutere demokratiets aktuelle krise.

- 23/10: Demokratiets aktuelle kriser. Et overblik.** Mikkel Thorup, professor i idéhistorie, Aarhus Universitet
- 30/10: Autokratiske tendenser på Balkan.** Zlatko Jovanovic, ph.d. i historie, seniorprojektleder og analytiker, DEO
- 06/11: Det splittede Storbritannien: Demokratiske krisetegn i Storbritannien efter Brexit.** Ole Helmersen, lektor emeritus i engelsk, Copenhagen Business School
- 13/11: Tyskland: Stabilitetens hjemland under pres fra højre?** Thomas Wegener Friis, lektor i historie, Syddansk Universitet, og visiting professor, Europa-Universität Flensburg
- 20/11: Antidemokratiske tendenser i Visegråd-landene.** Peter Bugge, lektor i centraleuropastudier, Aarhus Universitet
- 27/11: Det splittede USA.** Niels Bjerre-Poulsen, lektor i historie, Syddansk Universitet
- 04/12: Nykonservatisme og nationalisme i Putins Rusland.** Erik Kulavig, lektor emeritus i historie, Syddansk Universitet
- 11/12: Forstærkede autokratiske tendenser i Tyrkiet og Mellemosten.** Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet

Forskerne giver nye perspektiver på verden omkring os. Her professorerne Lars Østergaard og Lone Simonsen, der taler om corona, pandemier og global sundhed til MatchPoints 2023.

2321-311

INTERPOL og internationalt politisamarbejde gennem 100 år

— **TID:** 23/10, 1 mandag, kl. 17.30-20.15
PRIS: 275 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Frode Ziebell Olsen, tidl. kriminalinspektør og forfatter

Den internationale politiorganisation, INTERPOL, så dagens lys den 7. september 1923 og markerer sit 100-års jubilæum i 2023 som en af verdens ældste globale organisationer med tilslutning fra 195 medlemslande. Hvad er forudsætningerne for internationalt politisamarbejde, hvilke principper og retsgrundlag hviler det på, hvad består det af i praksis, og hvilke fordele, ulemper og udfordringer rummer det? Gennem en lang række sagseksempler skal vi se, hvordan opklaring af kriminalitet er blevet påvirket af globale strømninger i samfundsudviklingen fra afslutningen af 1. verdenskrig til vor tid, hvor alvorlige og organiserede forbrydelser, cyberkriminalitet og terror er mere grænseoverskridende end nogensinde.

2321-147

Rusland under Putin

— **TID:** 23/10, 8 mandage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

"Der er et før og efter 24. februar 2022!" Dette fyndord om Putins tragiske overfald på Ukraine, og hvad heraf fulgte for Ukraine og Rusland selv, sætter rammen for denne forelæsningsrække. Hvad ledte op til invasionen? Og hvad vil konsekvenserne være for Rusland og international politik? Hvad betyder krigen for det store antal russere bosat uden for Ruslands grænser? Og for den digitale hybridkrig, som Rusland allerede har ført over for udlandet igennem en årrække? Ligger en del af forklaringen i den russiske selvforståelse? Vær med, når fagfolkene dissekterer Rusland under Putin.

23/10: Russisk selvforståelse: Fra Peter den Store til Putin. Torben Heuer, lektor i russisk sprog, kultur og samfundsforhold

30/10: Nedstigende magt. Putinruslands økonomiske svækkelse. Peter Toft, ph.d. i statskundskab og deputy director i country risk, Danmarks Eksporthandel

06/11: Medier og censur i Rusland. Birgitte Beck Pristed, lektor i russisk kultur, Aarhus Universitet

13/11: Putins greb om magten: Udfordringerne indadtil. Jakob Tolstrup, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

20/11: Ukrainekrigen og det sikkerhedspolitiske paradigmeskift i Europa. Mette Skak, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

27/11: Rusland i Mellemøsten. Carsten Jensen, ph.d. i statskundskab

04/12: Russisk militarisme. Flemming Splidsboel Hansen, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier

11/12: Putin og russiske folkefæller i det nære udland. Jonas Gejl Kaas, adjunkt i strategi og krigsstudier, Forsvarsakademiet

2321-072

USA bag facaden

— **TID:** 24/10, 7 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Billederne fra stormen på Kongressen sidder stadig på nethinden. Punktummet for Trumps tid ved roret blev et billede på splittelsen i det amerikanske samfund. Og udfordringerne står i kø for præsident Biden. Økonomien er bl.a. hårdt presset af inflationen og krisen på energimarkedet. De racerelaterede konflikter fortsætter. Krigen i Ukraine har skabt nye udenrigspolitiske udfordringer. Og principielle emner såsom abortlovgivningen bliver taget op i en Højesteret, der er tippet til republikanernes fordel. En række eksperter stiller skarpt på det amerikanske samfund.

24/10: Hvad er Biden lykkedes med? Niels Bjerre-Poulsen, lektor i historie, Syddansk Universitet

31/10: Det splittede USA. Mette Nøhr Claushøj, ekstern lektor i amerikansk politik, Københavns Universitet

07/11: Retssystemet – en politisk kamplads. Jørgen Albæk Jensen, professor i forfatningsret, Aarhus Universitet

14/11: Den amerikanske kamp om klima, teknologi og demokrati. Vibeke Schou Tjalve, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier

21/11: De racerelaterede konflikter. Jørn Brøndal, professor og leder af Center for Amerikanske Studier, Syddansk Universitet

28/11: Amerikansk udenrigspolitik i en ny verdensorden. Jakob Sinding Skött, ph.d. i statskundskab og lektor i samfundsfag, Nyborg Gymnasium

05/12: Er USA's økonomi i krise? Jens Ladefoged Mortensen, lektor i statskundskab, Københavns Universitet

2321-033

Rundt om Japan

— **TID:** 25/10, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Japan er en unik rejsedestination – både i virkeligheden og i tanken. Det er både fremmedartet og fascinerende. Gennem seks forelæsninger går vi helt tæt på Japan. Hvilken historie har formet landet? Hvilken rolle spiller religion i Japan? Og hvad kendetegner japansk arkitektur? Vi skal også kigge nærmere på smagene i det japanske køkken, introduceres til japanske filmperler og blive klogere på forfatteren Haruki Murakamis magiske universer.

25/10: Japans historie: Kejsere, samuraier, krig og fred. Annette Skovsted Hansen, lektor i japanstudier og historie, Aarhus Universitet

01/11: Japansk arkitektur og rumopfattelse. Anders Brix, arkitekt og tidl. professor ved Kunstakademiets Arkitektskole

08/11: Religion i Japan. Jørn Borup, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

15/11: Japansk filmkunst. Rasmus Brendstrup, cand.mag. i moderne kultur og kulturformidling og programredaktør, Cinemateket

22/11: Smagen i det japanske køkken. Ole G. Mouritsen, professor i gastrofysik og kulinarisk fødevarerinnovation, Københavns Universitet

29/11: Murakamis Japan. Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

2321-150

Fra Jugoslavien til Vestbalkan

TID: 28/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Zlatko Jovanovic, ph.d. i historie, seniorprojektleder og analytiker, DEO

Få historien om Jugoslavien fra 1980'erne og frem til i dag. Dagen sætter fokus på både årsagerne til og konsekvenserne af landets sammenbrud og ser på de aktuelle udfordringer i dets efterfølgerstater. Vi starter i 1980'erne, hvor det multietniske Jugoslavien gik igennem en økonomisk, social og politisk krise. Dernæst gennemgår vi krigen i 1990'erne og start-2000'erne og ser på deres økonomiske, sociale og politiske konsekvenser, og vi retter blikket mod opbygning af nye nationalstater og de problemer, denne proces skabte i hver af de syv nye stater. Vi dykker afslutningsvis ned i de aktuelle udfordringer i landene og ser på bl.a. deres nuværende forhold til hinanden og mulighed for EU-medlemskab.

2321-018

Sprogdetektiv – når sproget fælder mordere og terrorister

TID: 28/10, 1 lørdag, kl. 11.00-15.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Mads Christiansen, ph.d. i lingvistik, indehaver og konsulent, Proling

De fleste har hørt om DNA, fingeraftryk og lignende redskaber fra den kriminaltekniske værktøjskasse. At sproget også kan fælde kriminelle, er det derimod kun de færreste, som ved. Ingen mennesker skriver eller taler nemlig ens, og derfor kan vores sproglige spor give politiet vigtige fingerpeg om, hvem der står bag fx en anonym trussel. FBI har i årtier brugt retslingvistiske analyser i sin efterforskning. Herhjemme anvendes retslingvistikken derimod kun sjældent. Forelæsningsen giver en letforståelig intro til dette spændende emne, og der præsenteres autentiske danske og udenlandske kriminalsager, hvor sproget har fældet gerningsmanden. Og undervejs skal deltagerne selv forsøge at 'opklare' et par forbrydelser.

2321-025

Iran

TID: 29/10, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Bjarke Vestesen, journalist, Fyens Stiftstidende

Opdag et land, der hele tiden har verdens bevågenhed. Vi hører til stadighed om atomaftalen, om Irans forhold til Vesten og de arabiske nabolande. Landet har været hårdt ramt af sanktioner og haft svært ved at håndtere coronapandemien, så den menige iraner er blevet fattigere og mere forarmet end nogensinde. Hvordan har landet udviklet sig siden den iranske revolution i 1979? Hvad er den aktuelle politiske situation, og hvilken plads har Iran i den geopolitiske dagsorden? Har landets mange minoriteter noget til fælles med flertallet af persere og præstestyret i Teheran? Hvordan ser det ud med menneskerettighederne i landet? Og hvordan er det lige med kvinders stilling i det islamiske land? Efter forelæsningsen kan du høre mere om rejser til Iran med rejsebureauet Viktors Farmor.

2321-012

Sproget får det glatte lagen! Faste vendinger i forandring

TID: 11/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Michael Ejstrup, sprogforsker, forfatter og projektleder

Amalie fra Paradise Hotel gør det meget. Journalister og politikere gør det en del, og selv den ikke helt unge generation gør det indimellem. Vi ændrer konstant en lille smule på de faste vendinger. Nogle mere bevidst end andre. Vi skal se på danskeres kultur i forandring og på, hvordan vi hele tiden sikrer, at ordsprog og talemåder passer til den tid, vi skal bruge dem i. Vi skal se på tekst- og billedeksempler med både talesprogets og skriftsprogets spidsfindigheder. Alle kan finde eksempler, der enten styrker smileens størrelse eller får mavesyren til at skumme. "Verden er af lava". Eller hvad siger du?

2321-288

De politiske ideologier

TID: 12/11, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Palle Svensson, professor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet

Dannelsen af en flertalsregering hen over midten, opløsningen af 'rød blok' og 'blå blok' og påstande om nødvendighedens politik rejser endnu en gang spørgsmålet om ideologiernes død. Betyder politik andet og mere end administrationen af den løbende politik? Adskiller de politiske partier sig med hensyn til menneskesyn, samfundssyn og forestillinger om det gode samfund? Denne dag tager vi en tur rundt i de klassiske politiske ideologier – liberalisme, konservatisme, socialisme, kommunisme og fascisme – og kigger på, hvordan de danner grundlag for en drøftelse af spørgsmål, der er helt centrale for det politiske demokrati.

2321-381

Et nyt fremtidens Danmark – det bæredygtige velfærdssamfund

TID: 27/11, 1 mandag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Steen Hildebrandt, professor emeritus i ledelse, Aarhus Universitet

Det danske velfærdssamfund er truet og presset. Bæredygtighed, demografi, ulighed, biodiversitet og andre forhold er vigtige forklaringsfaktorer. Den aktuelle debat handler i høj grad om helt kortsigtede forhold. Og det er nødvendigt. Men det er også afgørende vigtigt, at borgere, politikere, foreninger, forskere, kunstnere, erhvervsledere, fagforeninger m.fl. fokuserer på den langsigtede udvikling. Vi skal tale meget mere om, hvordan fremtidens Danmark kan og skal se ud. Vi skal tage bestik af de udfordringer og muligheder, som tegner sig i fremtiden, og som bliver fremtidens realiteter. De 17 verdensmål kan hjælpe os med at drøfte dette, og de kan benyttes til at tegne billeder af et andet fremtidens Danmark. Et nyt bæredygtigt samfund.

Militæranalytiker
Anders Puck Nielsen
og krigsfotograf
Jan Grarup går tæt
på krigen i Ukraine
til Århundredets
Festival. Efteråret
byder på mange flere
forelæsninger om
Rusland og Ukraine.

2321-512

Ambassadøraften – Ukraine

TID: 7/12, 1 torsdag, kl. 19.45-21.30

PRIS: 50 kr.

UNDERSISER: Ole Egberg Mikkelsen, ambassadør, Ukraine

For første gang siden 1990'erne er der igen krig i Europa. Ødelæggelserne og de menneskelige konsekvenser har været enorme, siden Rusland invaderede Ukraine den 24. februar 2022. En krig, der i realiteten har været i gang siden Rusland besatte store dele af Østukraine i 2014. Danmark er en af Ukraines tætteste partnere og yder omfattende militær og civil støtte. Som et af de eneste lande har Danmark påtaget sig opgaven med at genopbygge en by og en region, nemlig havnebyen Mykolaiv og den omkringliggende provins i det sydlige Ukraine, hvor ambitionen er at blive et "lille Danmark ved Sortehavet". Mød Danmarks ambassadør i Ukraine.

2321-379

Krig og kriminalitet i cyberspace – er vores sikkerhed truet?

TID: 11/12, 1 mandag, kl. 17.30-19.15

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERSISER: Jens Myrup Pedersen, professor i cybersikkerhed, Aalborg Universitet

Kriminalitet bliver i stigende grad begået fra bag en computerskærm. Få indblik i den aktuelle situation på cybersikkerhedsområdet med særligt fokus på udviklingen inden for profitmotiveret cyberkriminalitet og mere strategisk drevet aktivitet fra fremmede magter. Vi kommer til at gå i dybden med, hvordan forskellige aktører arbejder og tænker med udgangspunkt i forskellige motivationer, kapabiliteter og ressourcer. Alt dette sættes i perspektiv med udgangspunkt i aktuelle trends og cases, der munder ud i et forsøg på at besvare spørgsmålet: Er vores sikkerhed truet? Og hvad i alverden kan vi gøre som individer, virksomheder og samfund?

2411-122

Mellemøsten – aktuelle udfordringer og perspektiver

TID: 22/1, 8 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Mellemøsten er i krise. 1990'ernes fredsproces og 'det arabiske forår' i 2011 er historie. Regionen er splittet og præget af mangfoldige problemer: forstærkede autoritære tendenser i mange af staterne, svage alliancer uden for regionen, dramatisk vandmangel, interne konflikter, voldelige religiøse bevægelser, sekteriske modsætninger og enorme flygtningestrømme. Hvilke udfordringer er de mest centrale, og hvad synes at være perspektiverne for denne kriseramte region? Forelæsningsrækken kaster lys over Mellemøsten og inviterer dig til at blive klogere på Europas nærområde mod syd og sydøst og kaster desuden også et blik på regionens umiddelbare naboer mod øst, hvor Talebanbevægelsen igen rører på sig.

22/01: Oprør og alliancer – Mellemøsten efter det arabiske forår.

Lars Erslev Andersen, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier

29/01: Europas forhold til Nordafrika og Mellemøsten.

Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet

05/02: Vandmangel og klimakrise.

Martin Hvidt, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet

12/02: Iran i dag.

Rasmus Christian Elling, lektor i tværkulturelle og regionale studier, Københavns Universitet

19/02: Mellemøsten og Tyrkiet – aktuelle udfordringer.

Dietrich Jung, professor i historie, Syddansk Universitet

26/02: Talebanbevægelserne i Afghanistan og Pakistan – og hvilken rolle spiller religion?

Mona Kanwal Sheikh, postdoc i international sikkerhed, Dansk Institut for Internationale Studier

04/03: Rivaliseringen mellem Iran og Saudi-Arabien – konsekvenser i Mellemøstens svage stater.

Maria-Louise Clausen, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier

11/03: Migrationskrise og flygtninge i Mellemøsten.

Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet

2411-091

Hvor er Kina på vej hen?

— **TID:** 23/1, 5 tirsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Med Kinas nye storpolitiske vægt og økonomiske betydning har vores syn på landet forandret sig radikalt. Fascinationen af Kina som et økonomisk vidunder er blevet erstattet af bekymringer om Kinas globale magtudøvelse. Samtidig sker der mange forandringer i Kina under præsident Xi Jinping. Der er lanceret en ny udenrigspolitik, der føres stadig stærkere kontrol med civilsamfundet, kulturlivet og medierne, og der gennemføres økonomiske reformer med fokus på digital innovation og grøn teknologi. Kom og hør mere om landet, der igen er på vej i en ny retning. Hvordan påvirker det os i Danmark og resten af verden?

- 23/01: Udenrigspolitik og diplomati.** Mette Thunø, lektor i kinastudier, Aarhus Universitet
- 30/01: Sikkerhedspolitik.** Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet
- 06/02: Økonomi og politik.** Kjeld Erik Brødsgaard, professor i kinastudier, Copenhagen Business School
- 13/02: Teknologi og innovation.** Casper Wichmann, MA i kinastudier og general manager, Think China, Københavns Universitet
- 20/02: Klima, grøn omstilling og bæredygtighed.** Jørgen Delman, professor i kinastudier, Københavns Universitet

2411-092

Keynes – krise, velfærd og bæredygtig udvikling

— **TID:** 24/1, 3 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Jesper Jespersen, dr.scient.adm. og professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet

John Maynard Keynes (1883-1946) revolutionerede i 1936 betydningen af økonomisk politik med sit hovedværk 'The General Theory of Employment, Interest and Money'. Han løste arbejdsløshedens gåde, idet han udfordrede den stærkt markedsorienterede økonomiske teori. Hans banebrydende teorier lå også bag udformningen af det internationale samarbejde, der i 1944 blev aftalt i Bretton Woods, og som muliggjorde opbygningen af efterkrigstidens velfærdsstater. Keynes kom i modvind i slutningen af det 20. århundrede med den konsekvens, at de økonomiske kriser atter blev hverdag, og væksten aftog, samtidig med at miljøbelastningen steg tiår for tiår. Dog var det hans politik, der bragte verdensøkonomien (næsten) helskindet igennem COVID-19-krisen.

- 24/01: Keynes og krisen i 1930'erne: Arkitekten bag F.D. Roosevelts New Deal-politik**
- 31/01: Keynes og efterkrigstiden: Vækst, velfærd og internationalt samarbejde**
- 07/02: Keynes efter COVID-19-krisen: European Green New Deal!**

2411-046

Island

— **TID:** 24/1, 4 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Island fascinerer med sine vulkaner, sine blodige sagaer og sin storslåede natur. Både Islands samfund, natur, kultur og historie gør stort indtryk på alle, der kommer i berøring med øen ude i det barske Atlanterhav. Island er den helt rette blanding af tradition og forandring. Hvordan er Island opstået, og hvorfor er Island et helt specielt sted på Jorden? Hvordan afspejler landets udvikling sig i moderne forfattere som Hallgrímur Helgason, Sjón og Jón Kalman Stefánsson? Hvad er det, der er så særligt ved Islands natur og fugleliv? Få svar på disse og mange andre spørgsmål, og kom ind under huden på øen mod nord.

- 24/01: Island dengang og i dag. Fra vikinger til pengespekulanter.** Torben Rasmussen, litteraturhistoriker, forfatter og direktør, Team Island
- 31/01: Islands politiske og økonomiske forhold.** Torben Rasmussen, litteraturhistoriker, forfatter og direktør, Team Island
- 07/02: Islands natur og fugle.** Ib Krag Petersen, seniorrådgiver, Aarhus Universitet
- 14/02: Nyere islandsk litteratur.** Kim Lembek, cand.mag. i dansk og islandsk

2411-036

Silkevejen – dengang og i dag

— **TID:** 28/1, 1 søndag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

Helt fra oldtiden og frem til det 15. århundrede var Silkevejen hovedfærdselsåren mellem Europa og Asien. På trods af at regionen har spillet en nøglerolle i verdenshistorien, har den længe været overset. Men med Sovjetunionens sammenbrud og en åbning af de centralasiatiske tidligere Sovjetrepublikker samt Kinas planer om en ny silkevej, har regionen fået fornyet opmærksomhed. Kina har nemlig store udenrigspolitiske ambitioner langs den gamle Silkevej og langt ud over denne med et globalt net af silkeveje. Få en introduktion til Silkevejens historie og religion, og bliv klogere på præsident Xi Jinpings ambitiøse planer i dag. Efter forelæsningerne kan du høre mere om rejser til landene langs den traditionelle Silkevej med rejsebureauet Viktors Farmor.

- 10.00: Silkevejens historie og religion.** Gert Lyng Sørensén, journalist med diplom i udenrigspolitik
- 12.30: 'Belt and Road Initiative'. Kinas nye silkeveje.** Clemens Stubbe Østergaard, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet

2411-173

Forstå din verden

— **TID:** 1/2, 7 torsdage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Verden er i konstant bevægelse: Konflikter bliver til krige, traktater underskrives, og politiske håndtryk udveksles hen over bonede gulve. Men hvad er historien bag det, der sker? Hvad adskiller de forskellige regioner, og hvilken viden bringer os tættere på en forståelse af Europa, Mellemøsten, USA, Afrika, Latinamerika og Asien? Få stillet skarpt på de konflikter, bevægelser og politiske problemstillinger, forskerne mener, er vigtigst for at forstå verden i dag.

- 01/02: Europa og EU.** Rasmus Brun Pedersen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 08/02: Mellemøsten og Nordafrika.** Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet
- 15/02: Afrika.** Holger Bernt Hansen, professor emeritus i afrikastudier, Københavns Universitet
- 22/02: Asien.** Clemens Stubbe Østergaard, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet
- 29/02: Latinamerika.** Jan Gustafsson, lektor i latinamerikanske studier, Københavns Universitet
- 07/03: Østeuropa og Rusland.** Jonas Gejl Kaas, adjunkt i strategi og krigsstudier, Forsvarsakademiet
- 14/03: USA.** Derek Beach, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

2411-094

Dansk økonomis udfordringer

— **TID:** 19/2, 5 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Dansk økonomi kom nogenlunde helskindet igennem COVID-19-pandemien – bedre end de fleste af de lande, vi sædvanligvis sammenligner os med. Det kræver en forklaring. Men udfordringerne for samfundsøkonomien i fremtiden er dog ikke blevet mindre. Regeringens politiske ambition er fortsat at skabe høj økonomisk vækst gennem arbejdsmarkedsreformer, sikre en bæredygtig udvikling, ændre uddannelsernes struktur, øge militæruddgifterne og reducere skattetrykket. Forelæsningsrækken sætter et samlet fokus på denne stribe af krav til samfundsøkonomien i fremtiden i disse forskellige perspektiver vurderet i forhold til råderummet i dansk økonomi.

- 19/02: Fra velfærdsstat til konkurrencestat.** Jesper Jespersen, dr.scient.adm. og professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet
- 26/02: I hvilken grad er konkurrencestaten udfordret?** Ove Kaj Pedersen, dr.phil., professor emeritus i komparativ politisk økonomi, Copenhagen Business School
- 04/03: En bæredygtig stat. Er det muligt?** Lars Josephsen, cand. scient., master of public policy
- 11/03: Arbejdsmarkeds-, uddannelses- og fordelingspolitik – hvordan hænger det sammen?** Troels Lund Jensen, chefanalytiker, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
- 18/03: Hvad bestemmer råderummet i dansk økonomi, og er det tilstrækkeligt?** Jesper Jespersen, dr.scient.adm. og professor emeritus i økonomi, Roskilde Universitet

2411-151

Religion, ret og samfund

— **TID:** 16/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Niels Valdemar Vinding, lektor i islamiske studier, Københavns Universitet

Nationale og internationale sociale og religiøse forandringer har skabt nye sociale, politiske og juridiske udfordringer relateret til religion. Der har været en tydelig vækst i love og regler, som gælder for både folkekirke og trossamfund i Danmark, fx i forhold til omskæring og sjælesorg, tørklæder og helligdage. Vi har også set sammenstød mellem ytringsfrihed og religion. Religion er på godt og ondt blevet noget, vi alle sammen skal forholde os til på tværs af alle samfundssektorer. I løbet af dagen følger vi udfordringerne fra det helt nære møde i hverdagen til de lokale konflikter på tværs af fx trossamfund, kommuner og boligområder. Til sidst ser vi i helikopterperspektiv på religionspolitik, lovgivning og domstole, og endelig slutter vi med et blik på fremtiden.

2411-017

Populisme og udviklingen af nye politiske kulturer

— **TID:** 16/3, 1 lørdag, kl. 10.00-15.00
PRIS: 420 kr., studerende 220 kr.

Er populisme afmægtige borgeres desperate oprør mod en ustyrlig verden? Eller er det ekstreme politikeres forsøg på at få del i magten uden om demokratiske spilleregler og flertalsdannelser? Er det et folkeligt oprør fra neden eller et magtgreb fra oven? Det er nogle af de centrale spørgsmål, der bliver taget op til behandling på denne temadag om populisme.

- 10.00: Populistiske medborgere i Danmark.** Johannes Andersen, lektor emeritus i politik og administration, Aalborg Universitet
- 11.15: Højrepopulistiske partier i Europa.** Susi Meret, lektor i politik og samfund, Aalborg Universitet
- 13.00: Begreber og muligheder for at analysere og begribe populisme.** Allan Dreyer Hansen, lektor i politik og administration, Roskilde Universitet
- 14.15: Fælles drøftelse og spørgsmål fra publikum**

Weekendophold på Sandbjerg Gods

DYK NED I SØNDERJYLLANDS HISTORIE. SE SIDE 27

2411-003

Det danske sprog – udvikling eller afvikling?

TID: 18/3, 1 mandag, kl. 17.30-19.15

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Sabine Kirchmeier-Andersen, ph.d. og tidligere direktør for Dansk Sprognævn

Er sproget under udvikling eller afvikling? Vores sprog forandrer sig med tiden. Måske i dag en smule hurtigere end i gamle dage. Vi studser over nye engelske glosser, falder over udtryk, der ændrer betydning og rynker panden over ord, der staves anderledes, end man er vant til. Hvordan opstår disse forandringer, hvad betyder de for vores sprog, og hvad er sproget i grunden for en størrelse? Hvordan påvirkes sproget af udviklingen i verden, i vores samfund og i de nye kommunikationsformer? Kan det ende med, at dansk forsvinder, eller at vi til sidst ikke kan forstå hinanden? Få svarene – godt krydret med tankevækkende og underholdende eksempler på mulighederne og umulighederne i vores forunderlige sprog.

2411-113

Hvor er sundhedsvæsenet på vej hen?

TID: 18/3, 1 mandag, kl. 17.45-21.30

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Kjeld Møller Pedersen, professor i sundhedsøkonomi- og politik, Syddansk Universitet

Sundhedsvæsenet er altid til debat. Reforme, økonomi og skandaler leverer løbende stof til politisk og offentlig diskussion. Få et overblik og en vurdering af de aktuelle sundhedspolitiske problemstillinger og deres mulige løsningsforslag. Mens regeringen igen står klar til at reformere sundhedsvæsenet, presser mange spørgsmål sig på. Hvad skyldes manglen på sygeplejersker, og findes der hurtige løsninger eller kun lange seje træk? Har udviklingen af supersygehusene forsømt udviklingen af det nære sundhedsvæsen? Kan det nære sundhedsvæsen være løsningen på det stigende antal kroniske patienter? Hvad er status på de store sygehusbyggeriers tidsplaner og budgetter? Hvad betyder en aldrende befolkning og nye, men dyre behandlinger for offentlige sundhedsudgifter? Hvordan prioriteres der i de forskellige råd? Er regionerne holdbare, og findes der bedre alternativer? Kom og hør, hvor sundhedsvæsenet er på vej hen.

2411-146

Hvor er verden på vej hen? Mød Clement Kjersgaard

TID: 20/3, 1 onsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Clement Behrendt Kjersgaard, journalist, tv-vært og udgiver af RÆSON og ÆRA

Verden har i den grad været i oprør de seneste år. COVID-19, krig i Ukraine, energi- og forsyningskrise, klimaforandringer. Fortsæt selv listen. Analysen fra Clement Kjersgaard er så enkel, som den er rig på konsekvenser og paradokser: Demokratiet er i krise – og den gamle elite har stadig ikke forstået omfanget af udfordringerne. Samtidig med, at politikerne i Vestens hovedstæder er travlt optaget af deres hjemlige stridigheder, tegner der sig nye magtbalancer og problemer, der truer med at undergrave demokratiet, som vi kender det. Deltagere på Folkeuniversitetet kan få rabat på magasinet RÆSON. Se mere på holdsiden på fuau.dk.

2411-224

Demokrati på afveje

TID: 2/4, 5 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

I mange lande, hvor man ellers har anset demokratiet som mere eller mindre rodfæstet, ser man tendenser, hvor helt fundamentale demokratiske spilleregler såsom frie valg, uafhængige domstole, pluralisme og ytrings- og pressefrihed tilsidesættes. I Ungarn har Viktor Orbán indskrænket befolkningens demokratiske rettigheder. Indien under Modi undertrykker religiøse minoriteter, og ytringsfriheden knægtes. I Brasilien har Lula genvundet magten, men udfordres af antidemokratiske kræfter på den yderste højrefløj. Demokratierne er her og mange andre steder på afveje. Få et bredt blik over udfordringerne.

02/04: Ungarn. Vibe Tjernansen, cand.mag. i historie og journalist

09/04: Indien. Jørgen Dige Pedersen, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet

16/04: Israel. Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet

23/04: Brasilien. Marie Kolling, seniorforsker ved Dansk Institut for Internationale Studier

30/04: Tunesien. Rikke Hostrup Haugbølle, ph.d., selvstændig forsker og forfatter

2411-047

Alt hvad du bør vide om samfundet

TID: 8/4, 6 mandage, kl. 17.45-19.30

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vil du vide mere om, hvordan samfundet ser ud i dag, og hvordan det vil udvikle sig i fremtiden? Hør om Danmarks økonomi, velfærdssystem, parlamentariske system, retsvæsen, sikkerhedspolitik og meget mere. Disse elementer vil blive set i perspektiv af fortiden, ligesom vi vil skue ud i fremtiden. Mød centrale danske samfundsforskere, og bliv klædt på til at deltage i samfundsdebatten.

08/04: Danmarks moderne statshistorie.

Claus Møller Jørgensen, lektor i historie, Aarhus Universitet

15/04: Danmarks parlamentariske system.

Palle Svensson, professor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet

22/04: Dansk retsvæsen. Nicolaj Sivan Holst,

lektor i jura, Aarhus Universitet

29/04: Økonomi. Martin Paldam, professor

emeritus i økonomi, Aarhus Universitet

06/05: Danmarks sikkerhedspolitik. Peter

Viggo Jakobsen, lektor i forsvars- og sikkerhedspolitik, Forsvarsakademiet, og professor, Center for War Studies, Syddansk Universitet

13/05: Velfærdsstaten. Jørgen Goul Andersen,

professor i statskundskab, Aalborg Universitet

FÅ VIDEN HJEM I STUEN

Vi byder på
livestreamede
forelæsninger.
Se side 47

Vov at vide! Et kig ind i forskningens forunderlige verden

Vær med i efteråret, når det traditionsrige Vov at vide! præsenterer nogle af landets mest excellente forskere. På én aften vil du komme vidt omkring i den fascinerende forskning, når forskerne fortæller om deres originale projekter. Læs mere på de følgende sider.

DANMARKS FRIE
FORSKNINGSFOND

Danmarks Frie Forskningsfond

Originale forskningsidéer er med til at skabe ny viden og er fundamentet for fremtidens samfund. Hvert år udvælger og støtter Danmarks Frie Forskningsfond nogle af de mest originale forskningsidéer. Konkurrencen om midlerne er hård, og Sapere Aude-forskningsledere er blandt de bedste, som får bevilling til deres projekter til gavn for samfundet som helhed.

Mød fem Sapere Aude-forskningsledere, som hver især udøver banebrydende forskning.

Ungdomspartierne afskrives ofte som ubetydelige eller ligefrem uprofessionelle, mens de unge selv tager æren for store forandringer i ungdomspartiernes politik. Men hvilken magt har ungdomspartierne reelt set? Det har Henrik Bech Seeberg sat sig for at undersøge i Danmark og fire andre europæiske lande.

Selvom vores celler er ganske velstruerede, er der stadig mekanismer, vi ikke kender til bunds. Katrine Schjoldager undersøger sukkerstoffers rolle i regulering af receptorer i cellernes funktion. Får vi en bedre forståelse for deres betydning, kan vi blive klogere på sygdomme som nyresvigt og Alzheimers.

Thomas Kjær Rasmussen vil udvikle en model, der klarlægger de grundlæggende mekanismer bag cykeltrafikken og fx tager højde for, om en cyklist vælger en bestemt rute for at undgå at svede eller for at få mere motion. Vi mangler nemlig modeller, der beskriver cyklisters adfærd, da de nuværende er udviklet til biltrafik.

Margit Anne Petersen vil i sit forskningsprojekt undersøge, hvilken rolle alkohol og beruselse spiller for de unge – særligt i seksuelle relationer og ift. køn og seksualitet. Hvilken betydning har de sociale medier og forældrenes håndtering? Og hvordan bruger de unge alkohol til at udvikle deres seksuelle selv?

Der er stadig meget, vi ikke ved om de grønlandske gletsjere. Anders Anker Bjørk forsker i, hvad der sker, når gletsjerne smelter frem for at kælve isbjerge. Gennem forbedrede computermodeller kan vi forudsige gletsjernes reaktioner på klimaændringer, og hvor meget verdenshavene stiger i fremtiden.

Vov at vide! Et kig ind i forskningens forunderlige verden

TID: 22/11, 1 onsdag, kl. 19.00-21.10

PRIS: 50 kr. inkl. et glas vin i pausen

STED: Store Sal, Dokk1, Hack Kampmanns Plads 2, 8000 Aarhus C

LIVESTREAM: Arrangementet livestreames også. Det er gratis at være med online, men kræver tilmelding på hjemmesiden

Sapere Aude! "Hav mod til at bruge din egen forstand!" Sådan lyder en af oplysningstidens mest kendte sætninger formuleret af Immanuel Kant i 1783. Denne aften kigger vi dog ud i fremtiden, når nogle af Danmarks bedste forskere præsenterer den nyeste forskning – vov at vide! Hvert år støtter Danmarks Frie Forskningsfond forskere, der står bag de mest originale og banebrydende idéer. Vi har samlet et hold af disse forskere denne aften. Vi får et unikt indblik i menneskene bag tankerne og laver nedslag i en række vigtige spørgsmål inden for forskningens forunderlige verden i dag.

PROGRAM FOR AFTENEN:

- 19.00: Velkomst** ved Danmarks Frie Forskningsfond og vært Line Friis Frederiksen, biolog og videnskabsjournalist
- 19.05: Smitter ungdomspartiernes politik af på moderpartierne?** Henrik Bech Seeberg, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 19.20: Sukkerstoffers betydning for sundhed og sygdom i vores celler.** Katrine Schjoldager, lektor i glykobiologi, Københavns Universitet
- 19.35: Undgå sved eller mere motion – cyklisters adfærd og energiforbrug.** Thomas Kjær Rasmussen, lektor i modellering af transportsystemer, Danmarks Tekniske Universitet
- 19.50: Forskersamtale.** Line Friis Frederiksen i samtale med Henrik Bech Seeberg, Katrine Schjoldager og Thomas Kjær Rasmussen
- 20.15: Pause med vin**
- 20.35: Alkohol og sex – hvad betyder unges alkoholkultur for deres sociale relationer?** Margit Anne Petersen, lektor, Center for Rusmiddelforskning, Aarhus Universitet
- 20.50: Fra kælvning til afsmeltning – grønlandske gletsjere i forandring.** Anders Anker Bjørk, tenure-track adjunkt i geografi, Københavns Universitet
- 21.05: Forskersamtale.** Line Friis Frederiksen i samtale med Margit Anne Petersen og Line Hillersdal
- 21.25: Tak for i aften**

Danmarks Frie Forskningsfond

- Støtter forskning inden for alle videnskabelige hovedområder
- Består af 75 rådsmedlemmer og 9 bestyrelsesmedlemmer, som alle er udpeget på baggrund af deres høje faglige viden og kompetence
- Uddeler hvert år ca. 1,5 mia. kr. til forskning
- Har hjemmesiden: dff.dk
- Er aktiv på: [Twitter](https://www.linkedin.com/company/danmarks-frie-forskningsfond) [LinkedIn](https://www.linkedin.com/company/danmarks-frie-forskningsfond)

**DANMARKS FRIE
FORSKNINGSFOND**

Arbejdsliv, ledelse & kommunikation

2321-063

Skriv professionelt

— **TID:** 4/9, 5 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Arbejder du med skriftlig kommunikation i erhvervs-mæssig eller frivillig sammenhæng – eller vil du bare gerne blive bedre til at skrive professionelt? Stort set alle virksomheder og organisationer arbejder med skriftlig kommunikation, og mange steder er der ansat kommunikationsmedarbejdere til at løse opgaverne – opgaver, der varierer fra organisation til organisation, men som også på mange måder ligner hinanden. Fem forelæsere sætter fokus på, hvordan du driver den gode idé frem, hvordan du får gode skrivevaner, og hvordan du gør din tekst både levende, skarp og relevant for din modtager. Få indblik i, hvordan du får dit budskab igennem – fra retskrivning til brugen af argumentationsteknikker.

- 04/09: Konkretiser din idé.** Annette Hoffskov, ekstern lektor i retorik og kommunikation, Copenhagen Business School og Aalborg Universitet Copenhagen
- 11/09: Få gode skrivevaner – skriv gode tekster.** Mikkel Hvid, journalist, cand.mag. i dansk
- 18/09: Skriv fejlfrit.** Richard Madsen, ph.d. i statistisk sprogvidenskab, freelance sprogkonsulent
- 25/09: Skriv velargumenteret.** Simone Brendstrup Søndergaard, udviklingskonsulent og cand.mag. i retorik
- 02/10: Skriv til websites.** Nanna Friis, forfatter og cand.mag. i dansk, Friis Kommunikation

2321-223

Ledelsespsykologi

— **TID:** 5/9, 5 tirsdage, kl. 17:15-19:00. NB ingen undervisning 26/9
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

De konkrete udfordringer, som organisationer står over for i en stadig mere globaliseret verden, kalder på nye forståelser af ledelse. Bliv introduceret for den nyeste forskning inden for ledelsespsykologien, hvor ledelse handler om processer og opgaver snarere end frontfigurer og kontrol. Ifølge ledelsespsykologien bør vi vende blikket fra lederen som person og kigge nærmere på ledelse som sociale processer, der findes i vores organisationer, i vores arbejdsliv og i alle de andre sammenhænge, hvor vi lever vores liv. En sådan tilgang kan bidrage med væsentlige indsigter i de udfordringer, ledere står over for i en mangfoldig og hyperkompleks verden.

- 05/09: Ledelse og kreativitet.** Stephanie Bäckström, cand.psych. og director i Ennova
- 12/09: Ledelsesevaluering: Skab udvikling på baggrund af data.** Stephanie Bäckström, cand.psych. og director i Ennova
- 19/09: Ledelse og bæredygtighed.** Simon Elsborg Nygaard, erhvervspsykolog, ph.d. i bæredygtighedspsykologi og ekstern lektor, Aarhus Universitet
- 03/10: Ledelse og coaching.** Jens Møller, senior HR and management consultant
- 10/10: Ledelse af motivation.** Stephanie Bäckström, cand.psych. og director i Ennova

2321-117

Positiv psykologi i ledelse

— **TID:** 5/9, 6 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Inden for den positive psykologi stiller man spørgsmålet: Hvad gør livet værd at leve? Hvad er det, der får os til at trives som individer og i fællesskaber? Det er givet, at vi må stille de samme typer af spørgsmål i en arbejdslivssammenhæng. Hvad er det, der giver arbejdslivet mening? Hvordan kan jeg trives som individ og i fællesskaber på min arbejdsplads? Trivsel giver mentalt overskud, og det kan mærkes i en arbejdsammenhæng, hvor trivsel spiller en vigtig rolle for udviklingen af robuste medarbejdere og arbejdsfællesskaber. I denne forelæsningsrække dykker vi ned i centrale aspekter af den positive psykologi i en arbejdslivssammenhæng.

- 05/09: Positiv psykologi og motivation.** Martin Einfeldt, master i positiv psykologi, kommunikationsrådgiver og forfatter
- 12/09: Styrkebaseret ledelse.** Jesper Schack Clausen, styrkebaseret underviser og positiv psykologisk coach, Styrkeleder.dk
- 19/09: Kollektiv stress og kollektiv coping.** Tanja Kirkegaard, adjunkt i psykologi, Aarhus Universitet, og medlem af Tænkertanken for Bæredygtigt Arbejdsliv
- 26/09: Kreativitet, humor og innovation på arbejdspladsen.** Martin Einfeldt, master i positiv psykologi, kommunikationsrådgiver og forfatter
- 03/10: Mindfulness og stresshåndtering.** Jesper Dahlgaard, docent og forskningsleder i Program for Krop og Mental Sundhed ved Forskningscenter for Sundhed og Velfærdsteknologi, VIA UC, og lektor ved Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet
- 10/10: Udvikling af en robust kultur på arbejdspladsen.** Ida Rahbek-Hertz, cand.mag. i psykologi og kommunikation og director, Center for Mental Robusthed

2321-120

Pausen under pres – pausens betydning for hjernen, læring og trivsel

— **TID:** 7/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISERE: Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet, og Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner

Pausen er under pres. Vi halser gennem livet uden virkelig at stoppe op. Vi bliver stressede og syge, vi lærer og arbejder dårligere – hele vores kognitive potentiale lider under dette evige jag. Vi bilder os ganske vist ind, at vi stopper op og giver plads til os selv, men gør vi nu også det? Denne dag vil vi se nærmere på vores kognitive funktioner og vores læring. Vi vil behandle konsekvenserne af den pauseløse hverdag. Og først og sidst: Vi vil tage fat i den ægte pause, hjernepausen, og dens betydning for vores dagligdag og tankevirksomhed. Deltagerne vil få masser af råd og teknikker til at få lagt pauser ind i hverdagen – trods tidspress og tidsnød.

2321-246

Styrk vovemod, virkelyst og handlekraft gennem dialog – den professionelle samtale med Søren Kierkegaard som guide

— **TID:** 7/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Pia Orloff Houmark, chefkonsulent i ledelse og organisation, Center for HR og Uddannelse, Region Hovedstaden

Stift bekendtskab med 'Den Kierkegaardske GPS', som er en samtaleguide, der inviterer til dialog om det væsentlige, og som rent praktisk viser vej gennem samtalens mange mulige landskaber. Hvad enten du er leder, coach, vejleder eller noget fjerde, får du som dialogholder inspiration til, hvordan du kan bidrage til en stærkere fornemmelse af eksistentielle værdier, til at styrke vovemod, virkelyst og handlekraft i organisationen. Målet med denne tilgang til samtaler er, at du som dialogholder opbygger et bevidst repertoire af spørge-, lytte- og refleksionsmåder, som sætter dig i stand til at hjælpe dialogpartneren til at komme i dybere kontakt med dét, der virkelig betyder noget i vedkommendes (arbejds)liv.

2321-019

Ledelse opad – gør din chef til din bedste allierede

— **TID:** 10/10, 1 tirsdag, kl. 18.15-21.00
PRIS: 425 kr., studerende 225 kr.
UNDERVISER: Lene Flensborg, selvstændig erhvervspsykolog

Mange har den opfattelse, at ledelse kun kan gå én vej, nemlig nedad i organisationen. At ledelse kun er noget, man udøver over for sine underordnede. Mange er ikke klar over, at ledelse kan gå i andre retninger, og mange ved ikke, om de kan eller må. Men sandheden er en anden, for en stor del af mellemlederens rolle er at lede opad. Få inspiration til, hvordan du udvikler en tillidsfuld relation til din chef, hvordan du får en bedre forståelse for din chefs præmisser, samt til at få afklaret, hvad forventningerne er til dig som medarbejder eller mellemleder. Forløbet vil vise, at det er muligt at lede opad på en måde, hvor du udtrykker dine holdninger, arbejder for at sikre gode vilkår for din organisation og samtidig er loyal over for din chef.

FÅ VIDEN LIGE IND I ØRNERNE

Lyt til forskerne
 i RADIO4 og
 som podcast

2321-217

At tale med omtanke – den svære kunst og den livsvigtige kompetence

— **TID:** 11/10, 1 onsdag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Poula Helth, ledelsesforsker, cand.scient.adm.

Har din kommunikation værdi for andre? Kommer du igennem med dine budskaber? Føler du dig hørt og set? Eller kommer du ikke igennem med det, der er vigtigt for dig? Aftenens emne handler om, hvordan man selv bliver forstået og er i stand til at finde mening i det, andre siger. Kommunikationsprocessen mellem mennesker er afgørende for at opnå glæde i livet. Sprog er både det talte (digitale) og det kropslige (analoge). Vi opfatter det sagte, men også signaler og stemninger. Måske spørger man sig selv, om andre har forstået det, man siger. Man kan gøre sig umage og forsøge at sætte sig i modtagerens sted. Men nogle gange er man bare uenig, hvorfor det kan være svært at lytte med åbent sind.

2321-224

Dit etiske ståsted som leder

— **TID:** 25/10, 3 onsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Christina Busk, ejer og stifter, Etikos

På kurset får du mulighed for at undersøge dine egne etiske ståsteder som leder. Når du er leder, følger der også et etisk ansvar. Et ansvar for, at dine egne handlinger som leder er etisk forsvarlige, og et ansvar for, at dem, du er leder for, er i stand til at handle etisk forsvarligt. Det er krævende og rummer vanskelige balancegange. Det er disse balancegange, kurset vil styrke dig til at håndtere. Få indblik i dine egne etiske ståsteder. Du får trænet dine kompetencer i at håndtere etiske dilemmaer. Du bliver styrket i din dømmekraft. Undervisningen tager udgangspunkt i både moderne forskning i ledelse samt i den klassiske tænkning.

2321-225

Kroppens sprog i professionel praksis

— **TID:** 26/10, 1 torsdag, kl. 17.30-21.00
PRIS: 425 kr., studerende 200 kr.
UNDERVISER: Helle Winther, ph.d. og lektor i bevægelsespsykologi, Københavns Universitet

Kroppens sprog har stor betydning for autenticitet, nærvær, empati, lederskab, relationskompetence og krisehåndtering i professionel praksis. Bevægelse og kropssprog er vores primære sprog. Ordenes strøm kan stoppes, men kroppen er altid i bevægelse – altid kommunikerende. Alligevel er kroppen, og ikke mindst bevægelsen, overset i psykologien. Gennem et kalejdoskop af forskningsbaseret teori og praksisnære fortællinger dykker vi denne aften ned i kropslighedens, sanselighedens og personlighedens betydning for professionel kommunikation. Hør, hvordan kroppens sprog kan bruges i undervisning, supervision og personlig udvikling i mangfoldige kontekster.

2321-093

Handlemod

— **TID:** 29/10, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Peter Laut Matzen, cand. mag. i lærings- og forandringsprocesser

Hver gang vi står over for noget nyt og ukendt, banker hjertet lidt tungere. Maven snører sig lidt sammen, og tankerne fortæller dig, at du skal blive, hvor du er. Disse reaktioner er helt almindelige og naturlige. Men reaktionerne hindrer os ofte i at tage meningsfulde nye skridt. Måske overvejer du at springe ud som selvstændig eller søge et nyt job, men det ukendte holder dig tilbage. Eller måske vil du gerne kunne sige tydeligt nej til ekstra arbejdsopgaver eller præsentere nye idéer til teammødet. Det kræver handlemod. Handlemod er evnen til at handle på trods af usikkerhed og utryghed. Med afsæt i teorier om bl.a. forandrings- og læringsprocesser og cases stiller vi skarpt på, hvad der hindrer os i at tage nye skridt, og hvilke strategier du kan bruge til at handle.

2321-349

Social intelligens: Dit kørekort til det gode samarbejde

— **TID:** 29/10, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Lone Belling, cand.phil., forfatter og organisations- og ledelseskon-sulent, Liv og Lederskab

Vores evne til at mærke og forstå, hvad der foregår inde i et andet menneske, er det, der adskiller os fra dyrene. Vi er skabt til at være sociale, hvilket underbygges af den nyere hjerneforsknings opdagelse af spejlnuroner, som nogle forskere kalder psykologiens svar på DNA. Nyere videnskabelige studier viser også, at det nok så meget er menneskers evne for samarbejde frem for konkurrence, der har skabt fremskridt og udvikling. Hør, hvordan denne viden kan have indflydelse på liv og arbejdsliv, og hvordan samarbejde og samskabelse, empati og compassion kan trænes på linje med andre intelligenser.

2321-124

Den kreative hjerne

— **TID:** 11/11, 1 lørdag, kl. 10.15-16.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet, og Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner

Nogle mennesker er kreative, andre er det ikke. Men hvad er overhovedet kreativitet, og hvordan opstår kreativitet? Kom bag om hjernens 'hardware' og 'software', når vi dykker ned i begreberne kreativitet og kognition (tænkning) og kigger på selve læreprocessen. Hør om arbejdshukommelse, opmærksomhed, intuition, følelser, flow og stress og om IQ-begrebet i den kliniske og den bredere forstand. Alt sammen for at sætte kreativitet ind i en hjernesammenhæng. Under overskriften 'gal eller genial' samler vi trådene ved at se på skikkelser, der kan betegnes på den ene eller den anden måde.

Kroppen kommunikerer hele tiden. Også når vi er på arbejde. Ifølge lektor i bevægelsespsykologi Helle Winther har vores kropssprog stor betydning for bl.a. autenticitet, nærvær, empati og lederskab i arbejdslivet. Se side 20.

2321-035

Mere menneske, mindre management. Filosofisk inspiration til organisation og ledelse

— **TID:** 12/11, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERSISER: Tommy Kjær Lassen, ph.d. i anvendt filosofi og ekstern lektor i videnskabs teori, Copenhagen Business School

I en professionel og teknologisk ledelsestid er der mere end nogensinde brug for at styrke den menneskelige side af ledelse. Fremtidens ledelse er for den, der vil være menneske først og leder næst. Få mere af dig selv med i det personlige lederskab og i dit arbejdsliv, og styrk det professionelle engagement med metoder og indsigter fra praktisk filosofi. Denne dag præsenteres en række filosofiske emner til udvikling af ledelse og arbejdsliv. Lær at bruge filosofiens metoder til at få mere refleksion, indsigt og nærvær i det daglige arbejde

2321-293

Selvbestemmelsesteorien: Motivation og psykologiske behov

— **TID:** 14/11, 4 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERSISER: Ib Ravn, lektor i organisatoriske vidensprocesser, Aarhus Universitet

Hvorfor er det en dårlig idé at motivere folk med stok og gulerod, belønninger og guldstjerner? Fordi det typisk hæmmer oplevelsen af, at en opgave kan være sjov, interessant eller spændende i sig selv. Man kan i stedet være opmærksom på de tre almenmenneskelige behov for autonomi (valgfrihed, ejerskab, autenticitet), kompetence (mestring) og samhørighed (fællesskab og kærlighed). Tilgodeses de, trives mennesker og motiveres dermed til at gøre det fornødne. Forskere har dokumenteret, at når menneskers psykologiske behov dækkes, oplever de livsudfoldelse og opblomstring. Det er betydelige konsekvenser for forældreskab, skolegang, arbejdsliv, psykisk lidelse, mindfulness, emotionshåndtering og politisk-økonomiske forhold.

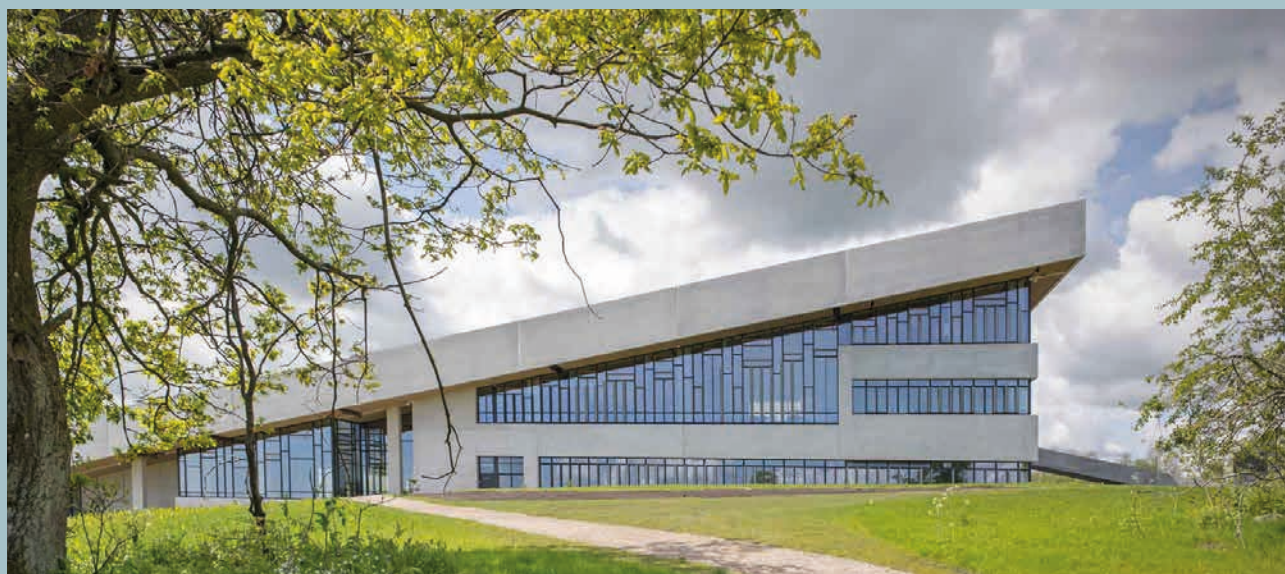
2321-258

Præsentation for professionelle

— **TID:** 15/11, 4 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Mange mennesker leverer præsentationer som en del af deres job eller virke. Det kan være store taler, præsentationer på konferencer, foran kollegaerne eller til møder. Fælles for alle disse præsentationer er, at du ønsker at være godt forberedt, men fri. Det sætter kurset dig i stand til. Med udgangspunkt i undervisernes fire bøger får du konkrete redskaber, ny viden og træning i at blive en mere fri, spontan og levende formidler.

- 15/11: Ord.** Linda Greve, ph.d. og leder af VIA Uddannelsesakademi
- 22/11: Retorisk improvisation.** Lis Raabjerg Kruse, cand.mag. i retorik
- 29/11: Den gode præsentation.** Lis Raabjerg Kruse, cand.mag. i retorik
- 06/12: Videnskommunikation.** Linda Greve, ph.d. og leder af VIA Uddannelsesakademi

Heldagskurser – få inspiration og redskaber til dit arbejdsliv

Tilbring en lærerig dag i de smukke omgivelser på Moesgaard Museum, og få konkrete værktøjer inden for ledelse, kommunikation og konflikthåndtering.

2321-383

Tredje generations coaching

— **TID:** 15/11, 1 onsdag, kl. 10.30-16.15
PRIS: 1.275 kr. inkl. kaffe og frokost
STED: Moesgaard Museum, lokale 301, Moesgård Alle 15
UNDERVISER: Reinhard Stelter, professor i coaching- og sportspsykologi, Københavns Universitet

Ønsker du at få indblik i den nyeste og banebrydende udvikling inden for coaching som transformativ dialog, og er du parat til at tænke dialoger og samtaler på en ny måde? Tredje generations coaching, som får stigende international opmærksomhed, bryder med dialogholderens/coachens neutralitet. Dialogholderen bliver en aktiv deltager, der viser medmenneskelig indlevelse som samskabende deltager i dialogprocessen. Dermed kan tredje generations coaching inspirere til mange professionelle og personlige dialoger. Dagen dykker ned i coaching og coachingpsykologiens verden og beskæftiger sig med aktuel samfundsforskning, nye læringsteorier og diskurser om det personlige lederskab.

2321-384

Konfliktforebyggelse og mediation

— **TID:** 29/11, 1 onsdag, kl. 10.30-16.15
PRIS: 1.275 kr. inkl. kaffe og frokost
STED: Moesgaard Museum, lokale 301, Moesgård Alle 15
UNDERVISER: Finn Sten Jakobsen, lektor i strategi og økonomistyring, Aarhus Universitet

Konflikter er et livsvilkår – både i vores arbejdsliv og i vores privatliv. Hvor diskussioner og uenigheder kan skabe udvikling og dynamik, ender konflikter ofte med at blive destruktive og ressourcelugende. Så hvordan løser vi konflikten, så vi både bevarer relationen og giver plads til dynamikken? Heldagsforløbet ser nærmere på konflikters anatomi og udviklingsforløb samt forskellen mellem begreberne konflikt og uenighed. Få viden om og værktøjer til at bruge mediation som et konstruktivt mindset og metode i de konflikter, som du møder både på din arbejdsplads og hjemme.

2321-141

Arbejdslivets svære følelser

TID: 7/12, 1 torsdag, kl. 17:15-21:15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Jacob Thorsen, organisationspsykolog

Følelser i arbejdslivet kan være så uendeligt svære at tale og få helt greb om. Derfor reduceres arbejdslivets følelser for mange til bankende hjerter eller svedige håndflader. Men følelser i arbejdslivet er så meget mere end det, hvis vi bare lytter til og tager ved lære af dem. Denne aften er en fælles udforskning af arbejdslivets svære følelser igennem casehistorier iblandet teoretiske perspektiver. Aftenens ærinde er at tale arbejdslivets følelser frem og tage dem seriøst, men også at skille dem lidt ad, således at der igen kan komme orden i både vores eget, gruppens eller organisationernes følelsesliv. Aftenen tager udgangspunkt i bogen 'Arbejdslivets svære følelser' (Akademisk Forlag).

2321-259

Forståelsesbaseret ledelse – meningsfulde perspektiver

TID: 11/12, 1 mandag, kl. 17:15-19:00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Michael Nørager, ph.d. og lektor i innovation og forandringsledelse, Aarhus Universitet

Antallet og omfanget af globale kriser er stigende, og disse kriser har i omfang, hastighed og sammenhæng ramt os med en styrke, som kalder på radikalt nye metoder til at finde brugbare løsninger. Forelæsningsen starter med at kortlægge veje til en bedre forståelse af dig selv og af, hvad der giver mening i dit liv. Derfra sættes der fokus på at forstå andre mennesker, og til sidst sættes det hele ind i et nyt ledelsesparadigme, der anviser veje ud af de eksisterende kriser. Bliv introduceret til ledelsesfilosofien 'forståelsesbaseret ledelse', og få input til de konkrete ledelsesmæssige handlinger under den forståelsesbaserede ledelsesfilosofi.

2321-346

Retorikkens hemmelige steder – forstå og modstå tidens typiske argumenter

TID: 11/12, 1 mandag, kl. 17:15-20:30
PRIS: 425 kr., studerende 225 kr.
UNDERVISERE: Christina Pontoppidan, ph.d., Syddansk Universitet, og Heidi Jønch-Clausen, ph.d., leadership- and communication coach, EY

Dagligdagen byder på en lang række situationer, hvor nogen forsøger at overbevise os: den politiske debat, forældremødet, jobansøgningen, Tinder-matchet eller købet af ny computer. For at kunne modstå denne overbevisning, må man forstå den. Forelæsningsen præsenterer en 2.500 år gammel retorisk metode, topikken, som antikkens retorikere brugte til at finde overbevisende argumenter. Få også indblik i tre argumentkataloger: et for politik, et for salg og et for personlig selvfremsættelse, som gør dig i stand til at gennemskue, hvordan politikere, sælgere og vores medmennesker vinkler deres sager, produkter og personligheder, når de skal overbevise dig om at stemme, købe eller like.

2321-267

Bæredygtig ledelse – brug de indre aspekter til at accelerere effekten

TID: 12/12, 1 tirsdag, kl. 17:15-21:15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Eva Damsgaard, cand.mag. i medievidenskab og organisationsudvikling og ledelsesudviklingskonsulent, CAPIO CONSULT ApS

Ledelse af bæredygtighed er et must for organisationer i dag. De ledere, der får succes, skaber bæredygtige resultater og evner at opbygge bæredygtige arbejdspladser, også på undersiden. Men hvordan gør man i praksis? FN's verdensmål udgør en struktur, der gør det muligt og overskueligt for mange arbejdspladser at sætte bæredygtighed på dagsordenen. Og nu har en gruppe svenske forskere og konsulenter udpeget 23 Inner Development Goals til også at kunne handle på den indre bæredygtighed. Statistikker over stress, udbændthed og mangel på motivation viser, at der er brug for det. Kom med, og bliv klogere på, hvordan du konkret kan styrke den indre bæredygtighed i dit eget arbejdsliv eller din organisation.

2411-307

Den gode hukommelse

TID: 24/1, 4 onsdage, kl. 17:45-19:30
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Hukommelsen er en helt afgørende forudsætning for vores liv og derfor også for vores arbejdsliv. Vi bruger hukommelsen, når vi skal huske vores arbejdsopgaver, og når vi vurderer, hvilken måde vi skal udføre dem på. Vi bruger også hukommelsen, når vi skal huske, hvad der blev sagt til møder, og hvad navnene er på vores kollegaer, kunder eller klienter. Med andre ord bruger vi hukommelsen hele tiden. Men hvad er hukommelse, og kan man tale om, at der er flere slags? Hvordan fungerer hukommelsen, og hvad sker der med den, når vi bliver ramt af stress eller bliver ældre? Kan vi lære noget om menneskets hukommelse ved at studere dyr? Og hvad sker der egentlig i hjernen, når vi lærer, og når vi glemmer? Disse spørgsmål og mange flere kan du blive klogere på, når tre hukommelseksperter fortæller om den gode og dårlige hukommelse i arbejdslivet.

24/01: Introduktion: Hvordan fungerer hukommelsen? Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet

31/01: Aflast din hjerne. Peter Thybo, master i læreprocesser, PD i alm.pæd., fysioterapeut og sundhedsinnovator og certificeret specialist i arbejdsliv

07/02: Stress og hukommelse. Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog, ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet

14/02: Aldring og hukommelse. Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet

2411-254

Temalørdag om projektledelse

TID: 27/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISER: Michael Breum Ramsgaard, lektor i entreprenørskab, VIA University College

At varetage opgaven som leder af projekter og samtidig have ansvaret for projektorganisering og -styring er ofte et komplekst arbejde. Projektstyringsværktøjer kan støtte projektledere, projektteams og projektdeltagere til bedre at udvikle og styre projekter af enhver karakter og størrelse. Til forelæsningen får du viden om teorier, begreber og metoder inden for grundlæggende projektledelse, som du kan overføre direkte til dit arbejde. Du vil lære at anvende projektanalyser og projektstyringsværktøjer, så du kan få et bedre overblik over dit projekt, blive bedre til uddelegering af arbejdsopgaver og opnå større fokus på detaljerne i projektet. Med andre ord kan du lære at styre og udvikle dine projekter med et væld af analyser og værktøjer, der hver især har fokus på delelementerne af projekter, og som samlet set er med til at udvikle projekter mere systematisk og innovativt.

2411-102

Empati og compassion: Bliv en bedre leder og kollega med fremtidens vigtigste kompetencer

TID: 27/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISER: Lone Belling, cand.phil., forfatter og organisations- og ledelseskonsulent, Liv og Lederskab

Kender du det at få netop den hjælp fra en kollega, som du har brug for? At føle dig hørt i en vanskelig situation? Sådan er det, når du oplever empatisk lytten og handling med compassion – vigtige kompetencer, der gør os mere socialt intelligente og afgørende for samarbejdet, kommunikation og trivsel på arbejdspladsen. Med self-compassion kan du bruge din empatiske indlevelse uden at blive overvældet af andres følelser. At dele andres lidelser og føle med dem kan føre til afmagt, stress og udbrændthed og forhindre klarhed i prioriteringer og beslutninger. Med compassion lærer du i stedet vigtigheden af at føle for mennesker og mærke motivationen til at hjælpe og støtte med sans for helheden.

2411-157

Brug din mundtlighed strategisk

TID: 27/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

UNDERVISER: Christina Elisabeth Søgaard Jensen, lektor og digital læringskoordinator, Erhvervsakademi Aarhus

Organisationers forandrings-, kommunikations- og beslutningsprocesser bliver stadig mere komplekse. Optrækket til en formel beslutning vil ofte have udfoldet sig over længere tid i både formelle og uformelle, synlige og usynlige arenaer – hvordan får man indflydelse her? Denne dag stiller skarpt på det kraftfulde redskab, som vi alle bærer rundt på men ofte overser: vores mundtlighed. Mundtligheden bruger vi naturligt i dagligdagens samarbejde og koordinering og i formelle mødesituationer. Men tænker vi mundtlighed som et strategisk redskab, åbner der sig langt flere mulighedsrum. Dagen er for dig, som i din jobfunktion kunne tænke dig flere greb og tilgange til, hvordan du styrker din mundtlige formidling og bruger den strategisk.

Læge og billedkunstner Lærke Egefjord underviser i krydsfeltet mellem arbejdsliv, sundhed og kreativitet. Mød hende i bl.a. 'Pausen under pres' og 'Den kreative hjerne'. Se side 19 og 20.

2411-029

Mødefacilitering

- **TID:** 28/1, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Ib Ravn, lektor i organisatoriske vidensprocesser, Aarhus Universitet

Hvordan får man møder, der er værdiskabende, effektive, involverende, muntre, korte og fåtallige? Det gør man ved at facilitere dem. Det vil sige styre deres form stramt og venligt, så indholdet og formålet fremmes bedst muligt. Facilitering er en form for myndig og inkluderende mødeledelse, der næsten umærkeligt bringer det bedste frem i mødedeltagerne, så gruppen sammen når det hele på den aftalte tid, og alle har været på og er glade. Dagen introducerer en række redskaber til mødefacilitering, og deltagerne afprøver dem i mindre, faciliterede grupper. Kurset henvender sig til alle med mødeansvar.

2411-155

Kreativitet og livskvalitet i arbejdet

- **TID:** 5/2, 6 mandage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Vi mennesker ser ud til at være skabt til at skabe. Hele den menneskeskabte verden – dvs. kulturen i bredeste forstand – er, ja, skabt af mennesker. Omfattende forskning peger på, at kreativ aktivitet – ud over at være livsbekræftende i sig selv – er både afstressende og inspirerende. Når man skaber noget, gør en forskel for nogen, får noget fra hånden – og således de facto kæmper mod verdens forfald – kan man næsten ikke undgå at opleve, at man lever. Denne forelæsningsrække præsenterer nogle af de vigtigste indsigter fra kreativitetsforskningen og viser, hvorledes man kan berige sin egen hverdag og arbejdslivet ved at gøre brug af dem.

- 05/02: Kreativitet, livskvalitet og lærende organisationer – et overblik.** Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet, samt ekstraordinær professor, North-West University, SA
- 12/02: Craft-psykologi – om sundhedsfremmende manuelle aktiviteter i spændet mellem det kreative og rekreative.** Anne Kirketerp, ph.d., psykolog og kunsthåndværker
- 19/02: Kreativitet og flow i arbejdslivet.** Frans Ørsted Andersen, lektor i uddannelsesforskning, Aarhus Universitet
- 26/02: Kreativitet i relation til beslutningstagning, mestring og sundhed på arbejdspladsen.** Lærke Egebjerg, læge, forfatter og billedkunstner
- 04/03: Kreativitet, krop og musikalitet.** Jørgen Lyhne, psykolog og forfatter
- 11/03: Kreativitet i evaluering og forskning.** Tatiana Chemi, lektor i pædagogisk og organisatorisk innovation, Aalborg Universitet

2411-096

Skriv lettere end du tror

- **TID:** 16/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Maria Larsen, journalist, kommunikationsrådgiver og forfatter, Mellem Linjerne

Skriver du dig frem til budskabet i din tekst? Eller har du overblik over det, inden du sætter dig til tastene? Uanset hvordan du arbejder, kan du få det lettere og sjovere med at skrive. At skrive er et håndværk, alle kan blive bedre til. Ved at blive bevidst om tre vigtige faser fra blankt papir til færdig tekst: Tænk + Skriv + Rediger, kan du komme til at skrive hurtigere og bedre. Gennem oplæg og øvelser får du indblik i de enkle og konkrete redskaber til alle faser af skriveprocessen. Dagen er relevant for alle, der gerne vil have inspiration til at skrive hurtigere, få det sjovere undervejs og skrive tekster, der fænger, uanset om det er mails, notater, nyhedsbreve, artikler eller rapporter.

2411-089

Styrk din karriere med kunst og kultur

- **TID:** 16/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISERE: Lærke Egebjerg, læge, forfatter og billedkunstner, og Mette Møller, cand.psych. aut., erhvervspsykolog og specialist- og supervisor godkendt i ledelse og organisation

Hver tredje lønmodtager angiver, at de i høj grad eller i meget høj grad synes, at deres arbejdsgiver eller arbejdsplads skal bruge tid og ressourcer på kultur- og kunstaktiviteter. Kunst og kultur er med til at opbygge social kapital på arbejdspladser og styrke trivlsen i det psykiske arbejdsmiljø. Det viser yderligere undersøgelser. Men alligevel er denne oplagte løsning svær at tilvælge for mange ledere: For hvordan påvises sammenhængen imellem brug af kunst og kultur og effekten på bundlinjen? Hvorfor 'virker' kunst og kultur? Hvordan transformerer man kunstens energi til arbejdspladsens? Hvorfor og hvordan træffer du selv som leder bedre beslutninger efter et besøg på dit lokale kunstmuseum? Deltagerne præsenteres for hjernesmart viden om kunsts indvirkning på trivlsen på arbejdspladsen – og redskaber til, hvordan det kan gøres.

2411-153

Impostor-komplekset – slip dit faglige mindreværd

- **TID:** 19/3, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Ann C. Schødt, forfatter og forandringsfacilitator, Potentialefabrikken

Impostor-fænomenet er en slags professionelt mindreværdskompleks, der især rammer de mest kompetente, introverte og/eller begavede, som alligevel kan få præstationsangst og være bange for at blive bedømt, fordi de har høje forventninger til sig selv, men lav eller svingende selvtilid. I praksis betyder det, at den dygtige, kompetente, intelligente person andre ser, ikke stemmer overens med personens egen selvopfattelse. Derfor kan mange impostor-ramte have en oplevelse af at bluffe (impostor) og spille skuespil, så de går bare og venter på, at nogen skal gennemskue og afsløre dem! Få indblik i forskningen på området, og bliv klogere på, hvorfor netop du og andre kæmper med det.

2411-082

Hjælp, jeg er leder!

— **TID:** 20/3, 1 onsdag, kl. 17:15-19:00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Camilla Raymond, cand.psych. og organisationspsykolog

Er du leder? Så har du måske også af og til lyst til at råbe: "Hjælp!". For nogle gange er ledelsesopgaven både svær og dilemmafyldt, og når løseringerne ikke ligger ligefor, kan tvivlen dukke op. Heldigvis kan du gøre tvivlen til din hjælper, for uanset hvad, så er opgaven din. Det kræver mod at række ud, tage chancer og lære af sine fejl. Forelæsningsen belyser nogle af de typiske udfordringer og problemstillinger, som ledere møder i deres hverdag. Der ses på, hvad det vil sige at være leder, og hvordan man tager rollen på sig. Du får også viden om, hvad du kan gøre, for at tage rollen på dig og forløse de drømme, der fik dig til at blive leder, hvad enten du lige er sprunget ud i ledergerningen eller har mange års erfaring med den.

2411-084

Konfliktkompetent

— **TID:** 21/3, 1 torsdag, kl. 17:45-19:30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Timo Klindt Bohni, cand.psych. aut.

Konflikter er en uundgåelig bestanddel af arbejdslivet. At de også kan være nødvendige og til tider ligefrem værdiskabende, er måske mere overraskende. Uanset hvad, er én ting sikkert: Evnen til at tackle konfliktfyldte situationer er en central del af både ledere og medarbejderes værktøjskasse. De fleste mennesker forbinder konflikter med noget ubehageligt – vrede, trykket stemning, skænderier og ødelagte relationer. Men med de rette metoder og forholdemåder er der faktisk en god chance for at værdiforskelte og interesseudsættninger kan føre til nye erkendelser og bedre beslutninger. Det sidste kræver dog konfliktkompetente aktører – mennesker, der formår at være uenige på en hensigtsmæssig måde. De færreste er konfliktkompetente af natur, men de fleste kan træne sig til at blive det, og ved hjælp af nogle enkle greb opnå bedre relationer og resultater.

Gå på Folkeuniversitetet i dagtimerne

SE SIDE 38-39

2411-137

Tør du stole på din intuition? Om intuition – i livsledelse og lederliv

— **TID:** 21/3, 1 torsdag, kl. 17:15-21:15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Mette Møller, cand.psych. aut., erhvervspsykolog og specialist- og supervisorgodkendt i ledelse og organisation

Intuition er i mange år i vores videnssamfund blevet stedmoderligt behandlet, som en underlødige måde at beslutte på. Måske fordi vi ikke har haft særlig stor viden om, hvad intuition er. Måske fordi vores samfund fokuserer på alt, hvad der kan måles og vejes. Måske fordi vi selv i vores liv og i vores organisationer ikke anerkender dens vigtighed. Heldigvis vokser interessen for intuition frem med hastige skridt, og aftenens program vil indvie dig i emnet, give indsigt i, hvordan intuition virker, hvilke faldgruber den har, og hvordan du kan bruge den i vigtige beslutningsprocesser – både som menneske og evt. som leder. Aftenen veksler mellem oplæg, refleksioner og øvelser.

2411-154

Fokus – sådan skaber du gode arbejdsbetingelser for din hjerne

— **TID:** 2/4, 1 tirsdag, kl. 17:15-19:00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Trine Kolding, proceskonsulent og forfatter

Har du tankemylder, kæmper du med at koncentrere dig om det, du er i gang med, og har du svært ved at være ordentligt til stede, når du er sammen med andre mennesker? Hopper du ofte frem og tilbage mellem idéer, opgaver og aktiviteter? Er du træt af at lave overspringshandlinger, og får du sjældent gjort ting færdige? Denne aften kan du få inspiration og værktøjer til at skærpe dit fokus og holde opmærksomheden ét sted ad gangen.

2411-066

Skæve tekstgenrer – fra datingprofil til dødsannonce

— **TID:** 2/4, 1 tirsdag, kl. 17:45-19:30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Mads Christiansen, ph.d. i lingvistik, indehaver og konsulent, Proling

Når vi arbejder med tekstgenrer, sker det som regel på basis af såkaldt lødige (og måske lidt kedelige) eksempler – tænk bare på avisartiklen, forretningsbrevet og jobansøgningen. I dette foredrag kigger vi nærmere på genrer, men zoomer ind på de skæve af slagsen. Hvilke sproglige og kommunikative træk kendetegner fx datingprofilteksten, den blå bog, festinvitationen og (knap så muntert) dødsannoncen? Vores viden om disse genrer er mere intuitiv end teoretisk, da det så vidt vides ikke indgår i pensum på nogen uddannelse at lære at stykke en effektiv datingprofil sammen. Der venter med andre ord deltagerne en ægte sprogforskeropgave, når vi på grundlag af autentiske eksempler skal forsøge at indkredse, hvad der karakteriserer de skæve genrer. En øvelse, som ofte er både overraskende og morsom.

Den retoriske værktøjskasse

TID: 3/4, 6 onsdage, kl. 17:15-19:00

PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

De fleste kender det. Argumenterne snubler over hinanden, og ordene kommer ikke ud over rampen. For formidlingens kunst er mere end overlevering af viden. Men hvordan mestrer man formidling, der fænger? Bliv klogere på alt fra kropssprogets indflydelse på kommunikationen til den gode argumentations grundtrin, når vi åbner op for en værktøjskasse fuld af retoriske hjælpemidler. Vi sætter fokus på, hvad forberedelse gør for din præsentation, det gode skriftsprogs betydning for teksten, stemmeføring i mundtlige præsentationer og fortællinger, der gør en forskel. Få et grundigt indblik i kommunikationens forskellige facetter og en række konkrete redskaber til at blive en bedre kommunikatør.

03/04: Introduktion til retorikkens verden. Mette Sejer-
sen, konsulent og ekstern lektor i retorik, Aarhus
universitet

10/04: Forberedelse, der fremmer dit nærvær. Linda
Greve, ph.d. og leder af VIA Uddannelsesakademi

**17/04: Kropssprogets betydning – om præsentation,
stemmebrug og nervøsitet.** Linda Greve, ph.d. og
leder af VIA Uddannelsesakademi

24/04: Retorisk argumentation. Simone Brendstrup
Søndergaard, udviklingskonsulent og cand.mag. i
retorik

01/05: Fortællinger, der gør en forskel. Stefan Iversen,
lektor i nordisk sprog og litteratur og retorik,
Aarhus Universitet

08/05: Tekster, der rykker. Mette Sejer-
sen, konsulent og ekstern lektor i retorik, Aarhus Universitet

Meningsfuld ledelse

TID: 8/4, 6 mandage, kl. 17:15-19:00

PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

UNDERVISER: Kristoffer Geer, organisationspsykolog,
leadership consultant, Ennova

Meningsfuldhed er blevet et almenlydigt ord i det danske erhvervsliv, men hvad betyder det egentlig, og hvordan begynder man at arbejde med meningsfuldhed både som individ, men også som leder. Dette kursus har til formål at hjælpe ledere og ledelsesinteresserede med at forstå og udvikle en meningsfuld og engagerende ledelsesstil. Kurset er designet til at udstyre deltagerne med viden, færdigheder og praktiske værktøjer til at skabe en mere meningsfuld arbejdsplads, hvor medarbejderne realiserer deres potentiale. Gennem undervisningen vil deltagerne lære om meningsfuldhedens filosofiske ophav, begrebets betydning i professionelle sammenhænge, identificere individuelle værdier og formål samt få mulighed for at dele viden og erfaringer med hinanden.

SØNDERJYLLANDS HISTORIE

Weekend på Sandbjerg Gods

Som landsdel på kanten af det danske rige gemmer Sønderjylland på en stor og dramatisk historie, der ud over betydningen for lokale forhold har spillet en afgørende rolle for Danmarks historie og har perspektiver ud i Europa.

I weekenden 13.-14. april 2024 rykker Folkeuniversitetet traditionen tro ind på Sandbjerg Gods ned til Alssund, hvor vi dykker ned i grænselands spændende og særlige historie. I en blanding af gods- og højskolestemning byder weekenden på spændende foredrag krydret med musik og fællesspisning, herunder lidt godt fra det sønderjyske kaffebord. På programmet er:

Sønderjylland – en særlig historie. Den tidlige historie. Foredrag med Carsten Porskrog Rasmussen, dr.phil., adjungeret professor og enhedsleder, Museum Sønderjylland

Lidt godt fra det sønderjyske kaffebord og foredrag om de sønderjyske kaffebordstraditioner. Med Elsemarie Dam-Jensen, museumsinspektør, Museum Sønderjylland

Sønderjylland – en særlig historie. Den nationale konflikts opståen, kulmination og fredeliggørelse fra 1800 til nutiden. Foredrag med Hans Schultz Hansen, dr.phil., adjungeret professor og forskningsleder, Rigsarkivet

MALM: Menneske igen – sange fra skyttegravene. Musikalsk indslag med Lars Malm (vokal og guitar) og Tomas Raae (bas)

Nazisternes sidste tilflugt. Maj 1945 i Flensborg – mellem ofre og gerningsmænd. Foredrag med Hans Christian Davidsen, forfatter og kulturredaktør, Flensborg Avis

Gåtur ved Sandbjerg – med fortællinger om Sandbjerg, området og overgangen fra Als i 1864. Lars Dall, driftsinspektør, Sandbjerg Gods

Danskere i tysk krigstjeneste under 1. verdenskrig. Foredrag med Claus Bundgård Christensen, lektor i historie, Roskilde Universitet

HOLDNUMMER: 2411-293 (dobbeltværelse) og 2411-294 (enkeltværelse)

TID: Weekend 13-14/4

PRIS: 2.450 kr. pr. person

Psykologi & sundhed

2321-095

Hverdagens udfordringer

— **TID:** 4/9, 5 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Vi kommer alle til at stå i svære situationer og dilemmaer i livet. Parforhold, børn, forældre, tab og sorg, store beslutninger om fremtiden eller uventede kriser, der pludselig kan vende hverdagen på hovedet. Hvis der dog bare fandtes en manual til livet, så vi kunne slå de gode løsninger op. Det gør der ikke. Men der findes forskere, der arbejder med områder, teorier og metoder, som kan give inspiration, perspektiver og værktøjer til at navigere i hverdagens udfordringer.

- 04/09: Tab og sorg.** Mai-Britt Guldin, cand. psych. aut. specialist i psykoterapi og seniorforsker, Aarhus Universitet
- 11/09: Parforhold og kærlighed.** Asger Neumann, psykolog og ekstern lektor i psykologi, Aarhus Universitet
- 18/09: Sygdom som eksistentielt vendepunkt.** Christian Juul Busch, hospitalspræst, emeritus
- 25/09: Familie i medgang og modgang.** Anja Marschall, lektor og ph.d. i familieliv, i Københavns Professionshøjskole
- 02/10: Bliv ven med dine tanker.** Ina Skyt, ph.d og cand.psych. aut.

2321-130

Tjek på parforholdet

— **TID:** 4/9, 3 mandage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

Mange oplever, at deres tilfredshed med parforholdet falder over tid, og skilsmissestatistikken taler sit tydelige sprog: Det er vanskeligt at bevare et sundt og trygt parforhold. 'Par-tjek' er et forskningsbaseret tiltag, der giver par mulighed for at tage 'temperaturen' på deres parforhold. Det er et regelmæssigt eftersyn af parforholdet med fokus på forebyggelse af den negative udvikling. Par-tjek åbner muligheden for, at par reflekterer over deres parforhold på et kvalificeret, systematisk og videnskabelig grundlag. Hør om, hvad Par-tjek er, og få indblik i den forskningsbaserede viden om det gode parforhold.

- 04/09: Det lange parforhold. Hvad fremmer og hæmmer trivslen?** Tea Trillingsgaard, lektor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet
- 11/09: Par-tjek. Hvad foregår der til et par-tjek, og hvilken virkning har det efterfølgende?** Hanne Nørr Fentz, cand.psych. aut., ph.d., Forskningsenheden for par- og familieforskning, Aarhus Universitet
- 18/09: Tre nyttige eksperimenter fra parforskningen. Hvad kan vi lære af disse studier?** Tea Trillingsgaard, lektor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

2321-138

Åndehuller i hverdagen

— **TID:** 5/9, 6 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Det kan være en kunst at holde en pause eller finde et åndehul i en travl hverdag. Vi glemmer pauserne og fordybelsen, og de aktiviteter, vi nyder – fx kreativ udfoldelse, at løbe en tur, læse en bog eller lave absolut ingenting – nedprioriteres for at nå andet, der umiddelbart virker vigtigere. Men hverken krop eller psyke kan undvære pauser, restitution eller fordybelse. Det kan være forskelligt, hvordan vi 'lader op', men nogle aktiviteter og teknikker viser at have dokumenteret effekt på vores trivsel og sundhed – og kan være effektive veje til gavnlige åndehuller i hverdagen.

- 05/09: Hjernen, pauser og livskvalitet.** Hvorfor er det vigtigt med pauser? Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet
- 12/09: Ro – lyd og harmoni.** Iben Have, lektor i medievidenskab, Aarhus Universitet
- 19/09: Kreativitet.** Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner
- 26/09: Motion og trivsel.** Jesper Lundbye-Jensen, lektor i neurofysiologi og motorisk kontrol, Københavns Universitet
- 03/10: Naturen som åndehul.** Sund i naturen. Søren Andkjær, lektor, ph.d., Forskningsenheden Active Living, Syddansk Universitet
- 10/10: Den stressede hjerne, vejrtrækning og restitution.** Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog, ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet

2321-139

Den gode samtale

— **TID:** 5/9, 5 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Samtalen er grundstenen i alle relationer. Vi taler sammen hver dag, udveksler ord og holdninger. Men hvad gør vi egentlig? Og hvad hvis den gode samtale ikke kun behøver at handle om det, der bliver sagt, men også om måden, det bliver sagt på, og måske det, der ikke bliver sagt? Vi lever i en tid med hurtigt og ofte overfladisk onlinekommunikation. Vi har hele tiden mulighed for at være til stede i flere samtaler på én gang. Med dette forløb sætter vi spot på den dybe, fokuserede og nærværende samtale og undersøger, hvordan den bidrager til hverdagsliv, arbejdsliv og samfundsliv. Lær kunsten at tale sammen. Rigtigt.

- 05/09: Kunsten at tale sammen – hvordan gør man egentlig?** Jakob Steensig, lektor i lingvistik, Aarhus Universitet
- 12/09: Filosofiske refleksioner over den gode samtale.** Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet
- 19/09: Psykologiens veje til de gode samtaler i relationer.** Asger Neumann, psykolog og ekstern lektor i psykologi, Aarhus Universitet
- 26/09: Samskabende møder – den professionelle samtale.** Linda Greve, ph.d. og leder af VIA Uddannelsesakademi
- 03/10: Tavshed i den offentlige samtale.** Ejvind Hansen, forskningschef i journalistisk filosofi, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole

Få viden i indbakken

TILMELD DIG FOLKEUNIVERSITETETS NYHEDSBREV PÅ FUAU.DK, OG FØLG OS PÅ FACEBOOK.COM/FUAARHUS, OG FÅ INFORMATION OM BL.A. SÆRLIGE TILBUD OG ARRANGEMENTER

2321-241

Sidste nyt fra sundhedsvidenskaben

— **TID:** 5/9, 6 tirsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vi ved efterhånden en hel del om vores komplekse kroppe. Men der er stadig og opstår hele tiden en lang række mysterier og gåder, som forskere og eksperter forsøger at finde svarene på. For hver lille opdagelse får vi en større forståelse for, hvordan nerveceller, tarmbakterier, proteiner, signalstoffer og meget andet interagerer i den enorme maskine, som kroppen udgør. I denne forelæsningsrække får du de nyeste sundhedsvidenskabelige resultater fra en stribe af landets førende forskere.

- 05/09: Tarmbakterier kan redde liv.** Christian Lodberg Hvas, overlæge, Lever-, Mave- og Tarmsygdomme, Aarhus Universitetshospital
- 12/09: Svarene står skrevet i generne.** Anders Børghlum, professor i medicinsk genetik, Aarhus Universitet
- 19/09: Bedste behandling til hjertestoppatienter.** Lars Wiuff Andersen, læge, lektor i klinisk medicin, Aarhus Universitet
- 26/09: Blodprop i hjernen – behandling og livet efter.** Grethe Andersen, overlæge og professor i neurologi, Aarhus Universitetshospital
- 03/10: Parkinsons – en sygdom, der rammer hele kroppen.** Per Borghammer, professor i nuklearmedicin og neurovidenskab, Aarhus Universitetshospital
- 10/10: Vejen til at bekæmpe infektionssygdomme.** Lars Østergaard, professor og ledende overlæge i infektionsmedicin, Aarhus Universitet

2321-099

Den gådefulde bevidsthed

— **TID:** 6/9, 4 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Asger Kirkeby-Hinrup, postdoc i teoretisk filosofi og kognitionsvidenskab, Aarhus Universitet og Lunds Universitet

Hvis vi vil forstå, hvad det vil sige at være menneske, kommer vi ikke uden om at beskæftige os med den menneskelige bevidsthed. Det er bevidstheden, der gør os til dem, vi er. Vores bevidsthed er afgørende for, at mennesker har udviklet alt lige fra redskaber og maskiner til kunst og videnskabelige teorier, og at vi har drømme og håb. Forelæsningsrækken dykker ned i den gådefulde bevidsthed fra forskellige perspektiver: de klassiske problemstillinger, de mest udbredte moderne teorier og den moderne kognitions- og hjerneforskning. Forelæsningsrækken tager afsæt i bogen 'Moderne bevidsthedsfilosofi' (Nord Academic).

2321-064

Psykologisk læseklub – relationer

— **TID:** 6/9, 27/9, 25/10, 15/11 og 6/12, 5 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Karen Margrethe Schifter Kirketerp, cand.psych. aut

Litteratur er et unikt medie med en helt særlig kraft til at overskride grænser. Vi reagerer og oplever følelser, i takt med at vores øjne glider over ordene. Inden for psykologiens verden viser forskning, at litteratur og fortællinger bl.a. kan medvirke til stressforløsning, styrket analytisk tænkning og øget selvforståelse. I denne læseklub dykker vi ned i de psykologiske aspekter og effekter ved at læse litteratur. Der vil løbende være faglige oplæg, og vi vil veksle mellem snak i mindre grupper og fælles diskussioner og refleksioner. Se mere på hold-siden på fuau.dk.

- 06/09: Noveller og digte: 'Nej' af Sanne Søndergaard**
- 27/09: 'Det, der skiller os' af Britt Bennett**
- 25/10: 'Den, der lever stille' af Leonora Christina Skov**
- 15/11: 'Når det er slut' af Clare Mackintosh**
- 06/12: 'Lenni og Margots 100 år' af Marianne Cronin**

2321-248

Klæbehjerne – bliv bedre til at huske

— **TID:** 7/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Troels Wesenberg Kjær, forfatter, speciallæge, hjerneforsker, gæsteprofessor, Københavns Universitet

Få bedre hukommelse, stærkere koncentrationsevne og større overblik. Vores tankegang og adfærd er ikke statiske karaktertræk, men vaner, der kan forandres. Med de rette øvelser kan hjernen optimeres. Permanent. Men hvad skal der til? Lær, hvordan du med blot en relativt lille indsats kan slippe for huller i hukommelsen. Hør om, hvad der sker i hjernen, og få konkrete øvelser til at optræne huskeevnen og lære nye ting – uanset alder. Undervisningen tager afsæt i bøgerne 'Klæbehjerne – blev bedre til at huske' (Politikens Forlag) og 'Hjernestarter – sådan træner du din hjerne' (FADL's Forlag).

2321-097

Seriemorder – mennesket bag monsteret

— **TID:** 10/10, 1 tirsdag, kl. 17:15-19:00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Florence McLean, cand. psych., criminal profiler og gerningsstedsanalytiker

Hvorfor bliver et menneske seriemorder? Og kan man gøre noget for at forhindre det? Få et fascinerende og skræmmende indblik i seriemorderens sind, tanker og adfærd med profileringseksperter cand.psych. Florence McLean. Med udgangspunkt i FBI's profileringsmetode har McLean interviewet 34 seriemordere fra bl.a. USA, England og Australien med tilsammen hundredvis af menneskeliv på samvittigheden. Hvilke psykologiske træk karakteriserer en seriemorder, og hvordan finder man ind til mennesket bag monsteret? Undervisningen tager afsæt i bogen 'Seriemorder – mennesket bag monsteret' (Lindhardt og Ringhof).

2321-136

Optimer din hjerne

— **TID:** 24/10, 6 tirsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Hver eneste dag har vi brug for at huske, lære og navigere i en verden fyldt med informationer. Og her har vi hårdt brug for, at vores hjerne præsterer sit ypperste. Men hvordan fungerer hjernen egentlig? Og hvilke faktorer påvirker den? Dyk ned i hjerneboksen, og lær kommandocenteret på øverste etage lidt bedre at kende. Bliv klogere på, hvilken betydning søvn, motion og aldring har for hjernens ydeevne. Og hør, hvordan hukommelsen fungerer, og hvordan vi bliver bedre til at lære nyt og fastholde opmærksomheden.

- 24/10: Hukommelse.** Albert Gjedde, professor emeritus i neurobiologi og farmakologi, Københavns Universitet
- 31/10: Læring.** Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet
- 07/11: Søvn.** Poul Jørgen Jennum, professor, overlæge, dr.med., Dansk Center for Søvnmedicin, Rigshospitalet
- 14/11: Motion.** Jesper Lundbye-Jensen, lektor i neurofysiologi og motorisk kontrol, Københavns Universitet
- 21/11: Opmærksomhed.** Signe Allerup Vangkilde, professor i psykologi, Københavns Universitet
- 28/11: Kreativitet.** Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner

FÅ VIDEN HJEM I STUEN

Vi byder på
livestreamede
forelæsninger.
Se side 47

2321-395

Inflammation – ven eller fjende?

— **TID:** 26/10, 2 torsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

Inflammation og anti-inflammation er blevet populære begreber, når det handler om vores sundhed. I dag kan man til tider få det indtryk, at inflammation i kroppen er roden til alle dårligheder – bl.a. de store livsstilssygdomme. Men hvad er inflammation i kroppen egentlig? Hvordan opstår inflammation? Hvilken rolle spiller vores gener, omgivelser og livsstil? Hvad er anti-inflammatorisk behandling? Og hvilke sammenhænge er der mellem inflammation og kræft? Bliv fx klogere på, hvordan inflammation både kan fremme, men også bekæmpe kræft bl.a. gennem stimulation af immunsystemet. Få et nuanceret indblik i, hvad inflammation er.

- 26/10: Generel introduktion til immunsystemet.** Thomas Vorup-Jensen, professor i biomedicin, Aarhus Universitet
- 02/11: Inflammation og kræft.** Torben Steiniche, klinisk professor i patologi, Aarhus Universitetshospital

2321-137

Træn din hjerne med kunst, litteratur og kreativitet

— **TID:** 28/10, 1 weekend, kl. 10.00-16.00 begge dage
PRIS: 835 kr., studerende 435 kr., inkl. materialer
UNDERVISER: Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner

Hjernen forandrer sig, når vi dyrker kunsten, kulturen og det kreative, og ligesom du kan træne dine muskler, kan du træne din hjerne til at blive mere robust. Forskning viser, at kulturoplevelser og kreative processer kan dæmpe symptomer på stress, demens, depression, angst og uro. Herudover kan litteraturen være med til at åbne for oplevelser og refleksioner, og der kan der opstå ny selvindsigt. På dette todagesforløb får du indblik i, hvad der sker i hjernen og kroppen, når vi dyrker kunsten, og hvordan litteratur og kreative processer kan styrke vores sundhed, både fysisk og mentalt. Teorierne bindes op på praktiske og kreative øvelser.

2321-098

Jungs psykologi og filosofi: Menneske og natur

TID: 29/10, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Aksel Haaning, lektor i filosofi, Roskilde Universitet

Psykoanalysens historie er ikke, hvad vi troede for bare 10-15 år siden. Det gælder også den schweiziske psykiater C.G. Jung (1875-1961), der oplever en fornyet interesse i disse år. I dag fremstår Jung som en af det 20. århundredes store tænkere. I centrum står Jungs bidrag til modernismen, det imaginære og det moderne menneskes forhold til naturen. En række skrifter, vi tidligere kun har kendt af navn, præsenteres. Det gælder 'Liber Novus' (2009) og 'Black Books' (2020). Også Jungs analyse af menneskets forhold til naturen vil blive rundet. Få en indføring i moderne Jung-forskning. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Jung – en stemme fra dybet' (Akademisk Forlag).

2321-102

Viden til hverdagen: Sundhed og psykologi

TID: 30/10, 7 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

BOG: Mulighed for særpris på 'Tænkepauser' hos forlaget via holdsiden på fuau.dk

Hvordan skærper man sin opmærksomhed? Hvorfor er tarmens bakterier livsvigtige? Hvad er en sund aldring? Hvorfor har vi brug for smerte? Og er kvinders sexlyst anderledes end mænds? Medierne bombarderer os ofte med gode råd om krop, sind og sundhed, men hvorfor ikke gå i dybden og få viden fra de forskere, der arbejder med emnerne hver eneste dag? Få værktøjskassen fyldt op med viden og gode råd til din hverdag. Forelæsningsrækken tager afsæt i bøger fra Aarhus Universitetsforlags 'Tænkepause'-serie.

30/10: Tarmen. Christian Lodberg Hvas, overlæge, Lever-, Mave- og Tarmsygdomme, Aarhus Universitetshospital

06/11: Opmærksomhed. Emma Louise Louth, forsker i neurovidenskab

13/11: Smerte. Troels Staehelin Jensen, klinisk professor i neurologi og smerteforskning, leder af The International Diabetic Neuro-pathy Consortium, Aarhus Universitet

20/11: Alder (på letforståeligt engelsk). Suresh Rattan, professor emeritus i biogerontologi, Aarhus Universitet

27/11: Sex. Ditte Trolle, speciallæge i gynækologi og adjungeret lektor i sexologi, Aarhus Universitet

04/12: Kroppen. Verner Møller, professor og forskningsleder ved Center for Idræt, Aarhus Universitet

11/12: Positiv psykologi. Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet, samt ekstraordinær professor, North-West University, SA

2321-129

Fup og fakta om børns udvikling

TID: 7/11, 4 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Må man vække et sovende barn? Er det skadeligt for børn at kigge på en skærm? Og hvilken rolle spiller rækkefølgen i en søskendeflok for barnets udvikling? Når det kommer til børn, findes der mange fortællinger om og holdninger til, hvad der former og driver deres udvikling. Men det kan være vanskeligt at navigere i al den information, vi i dag omgiver os med. Hvad er fup, og hvad er fakta? Undervisningen har primært fokus på de tidlige leveår. Der behandles to emner til hver forelæsnings.

07/11: Om børns udvikling. Trine Sonne, seniorforsker i psykologi, Aarhus Universitet

14/11: Motorisk udvikling. Tosprogethed. Toril Sveistrup Jensen, ph.d. i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

21/11: Skærmbrug. Søkende. Toril Sveistrup Jensen, ph.d. i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

28/11: Søvn. Hukommelse. Trine Sonne, seniorforsker i psykologi, Aarhus Universitet

2321-254

60+ en ny begyndelse

TID: 7/11, 6 tirsdage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vi har ikke blot fået flere leveår, vi har – uden at det er gået rigtigt op for os – også fået en spritny fase i livet mellem voksen og gammel. Stadig flere 60+’ere oplever, at de både mentalt og fysisk kan meget mere end forventet, og at det ikke er dem, men måske snarere den ensidige fortælling om forfald og tab, der skal pensioneres. Hvad skal den nye livsfase så bruges til? Hør forskernes bud på, hvad et godt, sundt og meningsfuldt liv som 60+’er kan være i det 21. århundrede.

07/11: Den nye livsfase – når 'det er alderbedst'. Poul-Erik Tindbæk, chefkonsulent og ph.d., en3karriere

14/11: Læring hele livet. Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet

21/11: Sund og aktiv aldring – hvad kan man selv gøre? (på letforståeligt engelsk). Suresh Rattan, professor emeritus i biogerontologi, Aarhus Universitet

28/11: Sociale relationers indvirkning på sund aldring. Kristian Park Frausing, Lektor ved VIA University College, Forskningsprogram for Krop og Mental Sundhed

05/12: Frivillighed. Knud Aarup, cand.scient.pol., tidligere direktør i Socialstyrelsen, medlem af hovedbestyrelsen i Røde Kors Danmark

12/12: Livsfortællinger – hvordan vi ser tilbage på vores liv. Forelæser på vej. Se fuau.dk

2321-096

Demens – hvad ved vi?

— **TID:** 12/11, 1 søndag, kl. 10.00-16.00**PRIS:** 495 kr., studerende 250 kr.**UNDERVISER:** Peter Roos, neurolog, Neurocentret Rigshospitalet

Mange af os vil i løbet af livet komme i berøring med demens, måske som pårørende eller som syge. Knap 90.000 danskere anslås at have demens. Demens er en fællesbetegnelse for en række aldersrelaterede sygdomme karakteriseret ved vedvarende svækkelse af de mentale funktioner. Alzheimers sygdom er langt den hyppigste årsag til demens, men mange andre hjernesygdomme kan ligge bag. Undervisningen stiller skarpt på den nyeste viden om demenssygdomme. Få svar på spørgsmål som: Hvad sker der i hjernen ved demens? Er der overhovedet noget at stille op? Og sidst, men ikke mindst: Hvad med de pårørende?

2321-103

Forstå søvnen

— **TID:** 20/11, 3 mandage, kl. 19.30-21.15**PRIS:** 495 kr., studerende 250 kr.**UNDERVISER:** Ali Amidi, lektor i psykologi, Aarhus Universitet

Vi bruger omkring en tredjedel af vores liv på at sove. Men hvorfor sover vi egentlig? Og hvilken rolle spiller søvnen for sundhed og sygdom? Nyere undersøgelser viser, at hele 46 % af danskerne er lidt eller meget generede af søvnproblemer i hverdagen. Få en dybere forståelse af søvn, døgnrytmer og de neurobiologiske mekanismer, der ligger til grund herfor. Hør også om søvnforstyrrelser, hvorfor de opstår, og hvordan man behandler dem.

20/11: Introduktion til søvn og døgnrytmer**27/11: Sociale og psykologiske perspektiver på søvn****04/12: Søvnforstyrrelser og behandlinger**

2321-393

Livskraftens psykologi

— **TID:** 6/12, 1 onsdag, kl. 17.15-20.15**PRIS:** 275 kr., studerende 150 kr.**UNDERVISERE:** Jan Tønnesvang, professor i integrativ psykologi, Aarhus Universitet, og Sanne Schou, cand.psych. aut.

Hvad er det for nogle psykologiske forhold, der skaber mening, engagement og trivsel i menneskers liv, og hvordan kan man fremme det? Denne aften sætter vi fokus på betydningen af vores psykologiske grundbehov og på 'den psykologiske ilt', der skal til for at realisere disse behov og herigennem øge livskraften. Bliv introduceret til vitaliseringspsykologi, og hør om vitaliseringsmodellen, psykologisk ilt og vitaliserende samtaler, som kan bruges til at understøtte oplevelse af mening, trivsel og engagement i livet. Få en bedre forståelse af, hvad psykologiske behov betyder for din livskraft, og tag inspiration med dig hjem, der kan bruges både privat og i arbejdslivet.

2321-392

Taknemmelighed

— **TID:** 7/12, 1 torsdag, kl. 17.15-21.15**PRIS:** 350 kr., studerende 195 kr.**UNDERVISER:** Jane Flarup, uddannelseskoordinator og lektor i organisationsteori, Aarhus Universitet

TAK. Tre bogstaver, der tilsammen kan give dig et bedre liv. Gennem mere taknemmelighed i dagligdagen kan du nemlig opleve øget velvære og sundhed og få stærkere relationer til andre mennesker. At sige tak til andre og føle taknemmelighed over for store og små ting er et nyt forskningsområde, som ligger i forlængelse af forskning i anerkendelse. Taknemmelighed er en del af den positive psykologi, som har fokus på det, der fungerer hos mennesker, frem for psykiske dysfunktioner. Undervisningen gennemgår forskningen i taknemmelighed siden Aristoteles og frem til nutidens psykologiske forskning i trivsel og livskvalitet og giver eksempler på taknemmelighedsøvelser.

2321-100

Tarmen – fra ende til anden

— **TID:** 11/12, 1 mandag, kl. 17.30-21.30**PRIS:** 350 kr., studerende 195 kr.**UNDERVISERE:** Mette Borre, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital, og Lotte Fynne, speciallæge og forsker i mave-tarm-lidelser

De seneste år har forskning i stigende grad understreget vigtigheden af en sund og velfungerende tarm. Tarmen har en utrolig kompleks fysiologi. Den har bl.a. sit helt eget nervesystem, opsuger næringsstoffer og producerer hormoner, der er afgørende for vores daglige liv. Bliv klogere på tarmsystemet, når to eksperter gennemgår tarmens funktion, de mest almindelige forstyrrelser af tarm og afføring samt ernæringens betydning for tarmen. Du får viden om, hvad du selv kan gøre for at få en sund tarm, og hvornår du skal søge professionel hjælp.

2321-394

Autisme hos børn og unge

— **TID:** 11/12, 1 mandag, kl. 17.30-21.15**PRIS:** 350 kr., studerende 195 kr.**UNDERVISER:** Kåte From, psykolog, specialist og supervisor i klinisk børneurologi

Mere end 1 % af alle børn og unge har autisme. Autisme er en udviklingsforstyrrelse, der medfører en anderledes måde at opleve verden på. Det kan betyde, at man har svært ved at overskue sociale sammenhænge og andre menneskers tanker og følelser, særligt fordi forestillingsevnen er nedsat. Men autisme kommer i grader og kan se ud på forskellige måder. Forelæsningsen giver en introduktion til, hvad autismespektrumforstyrrelse er, med udgangspunkt i neurologiske og neuropsykologiske forskelligheder og retter blikket mod diagnosticering og forskellige indsatser og former for støtte med særlig vægt på at styrke og understøtte forestillingsevnen og empati hos børn og unge med autisme.

Kom med til
Hearts & Minds Festival
22.-24. september

2321-101

Læg smerterne på hylden

— **TID:** 12/12, 1 tirsdag, kl. 17:15-21:15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Morten Sebastian Høgh, ph.d. og lektor i smerte og neurovidenskab, Aalborg Universitet, specialist i sportsfysioterapi

Smerte er en livsnødvendig oplevelse, men hvorfor oplever hver femte dansker, at det ikke holder op med at gøre ondt igen? Forelæsningen dykker ned i smertens univers og stiller skarpt på, hvad kroniske smerter er, hvorfor vi får ondt, om det virkelig kan passe, at videnskaben ikke kan helbrede kroniske smerter, og hvorfor nogle mennesker oplever, at en behandling virker, mens andre ingen effekt har af den. Få også input fra bogen 'Læg smerterne på hylden', som underviser Morten Høgh har skrevet sammen med Lotte Heise, med konkrete råd til mennesker med kroniske smerter og deres pårørende.

2321-396

Bliv ven med dine tanker

— **TID:** 12/12, 1 tirsdag, kl. 17:15-21:15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Ina Skyt, cand.psych. aut., ph.d., selvstændig psykolog og parterapeut

Metakognitiv terapi er en nyere metode til behandling af en række psykiske lidelser som fx angst og depression. Modsat mange andre terapiretninger fokuserer metoden ikke så meget på det konkrete indhold af tanker, men derimod på, hvad man stiller op med tanker. Centralt står det 'kognitive opmærksomhedssyndrom', der dækker over en række uhensigtsmæssige strategier som bekymring, grublen, overopmærksomhed og undgåelsesadfærd. Det er strategier, som kan bidrage til udviklingen og opretholdelsen af psykisk lidelse. Få en grundlæggende introduktion til metakognitiv terapi samt konkrete værktøjer og øvelser til at identificere uhensigtsmæssige strategier og begrænse fx bekymringer og grublerier.

2321-537

Kort og godt om forhøjet blodtryk

— **TID:** 12/12, 1 tirsdag, kl. 18:15-21:15
PRIS: 275 kr., studerende 145 kr.
UNDERVISER: Kent Lodberg Kristensen, overlæge, dr.med. i hjertesygdomme, Aarhus Universitetshospital

Hvert minut pumper dit hjerte blod rundt i kroppen. Nogle gange stiger trykket i blodkarrene – fx når du er stresset. Men du kan også være genetisk disponeret for forhøjet blodtryk (hypertension), og tilstanden kan være livstruende. Forhøjet blodtryk er den vigtigste risikofaktor for hjerte-kar-sygdom. 20-25 % af voksne har forhøjet blodtryk, de fleste i lettere grad. Men hvad er blodtrykket egentlig, hvordan varierer det, og hvorfor er det farligt, når det er for højt? Bliv klogere på blodtrykket, og hør, hvordan man måler det og fortolker målingerne, hvorfor og hvordan det bliver forhøjet, hvornår og hvordan man bliver syg af det, og hvordan det behandles, så man undgår sygdom.

2411-178

Mental sundhed i hverdagen

— **TID:** 22/1, 6 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vores mentale sundhed har stor indflydelse på vores livskvalitet og på risikoen for at udvikle psykiske lidelser. Ifølge Sundhedsstyrelsen betegner mental sundhed en tilstand, hvor man trives, fordi man udfolder og udvikler sine evner, formår at håndtere dagligdagens udfordringer og indgår i fællesskaber med andre mennesker. For at opnå mental sundhed lyder nogle af rådene bl.a., at vi skal spise sundt og varieret, sove godt og huske at slappe af og tage en pause fra bekymringerne. Seks eksperter gør rådene for mental sundhed mere konkrete. Få inspiration til at passe godt på dit mentale helbred.

- 22/01: Sov godt.** Poul Jørgen Jennum, professor, overlæge, dr.med., Dansk Center for Søvnmedicin, Rigshospitalet
- 29/01: Kan du spise dig tilpas?** Anne Wilhjelm Ravn, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital
- 05/02: Psykisk sygdom og terapeutiske værktøjer.** Dorthe Raff, cand. psych. aut.
- 12/02: Hold dig mentalt aktiv.** Albert Gjedde, professor emeritus i neurobiologi og farmakologi, Københavns Universitet
- 19/02: Tag en pause. Mindfulness og meditation.** Jacob Piet, psykolog, ph.d. i mindfulness, Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet
- 26/02: Bliv gladere med/for fysisk aktivitet.** Julie Midtgaard, klinisk professor i psykiatri og seniorforsker, Psykiatrisk Center Glostrup, Københavns Universitet

2411-193

Alt hvad du bør vide om psykologi

— **TID:** 22/1, 6 mandage, kl. 17:15-19:00. NB: 26/3 kl. 19:30-21:15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Hvordan fungerer menneskets hukommelse, hvad påvirker vores sociale adfærd, og hvordan udvikles vores personlighed? Psykologi handler om at forklare, hvorfor vi mennesker oplever, føler, tænker, handler og udvikler os, som vi gør. Få indblik i de vigtigste milepæle inden for psykologien, og bliv introduceret til den nyeste viden på området. Forelæsningerne giver desuden redskaber til refleksion og analyse af psykologiske problemstillinger. Bliv klogere på dig selv, og få en bedre forståelse for andre mennesker.

- 22/01: Kognitionspsykologi.** Dorthe Kirkegaard Thomsen, professor i kognitionspsykologi, Aarhus Universitet
- 29/01: Læringspsykologi.** Frans Ørsted Andersen, lektor i uddannelsesforskning, Aarhus Universitet
- 05/02: Socialpsykologi.** Inger Glavind Bo, lektor i socialpsykologi, Aalborg Universitet
- 12/02: Personlighedspsykologi.** Ole Michael Spaten, lektor i personlighedspsykologi, Aalborg Universitet
- 19/02: Udviklingspsykologi.** Peter Krøjgaard, professor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet
- 26/02: Anvendt psykologi (NB: kl. 19.30-21.15).** Thomas Koester, human factors specialist hos FORCE Technology

2411-186

Positiv psykologi i hverdagen

TID: 23/1, 5 tirsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Der vil altid eksistere dårligdomme og udfordrende situationer i hverdagen, som kan optage vores tanker negativt, dræne os for energi og få os til at miste overblikket. Men man kan gøre meget for at forebygge det ved at prioritere dét, der gør livet værd at leve. Positiv psykologi er en nyere gren af psykologien, som fokuserer på, hvordan man kan trives og fungere godt i hverdagen, uanset om man er på arbejde eller har fri.

- 23/01: Introduktion til den positive psykologi.** Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet, samt ekstraordinær professor, North-West University, SA
- 30/01: Mental robusthed i hverdagen.** Tanja Staal Wegner, cand.pæd. psych., positiv psykologisk coach
- 06/02: Motivation i hverdagen.** Ib Ravn, lektor i organisatoriske vidensprocesser, Aarhus Universitet
- 13/02: Flow i hverdagen.** Frans Ørsted Andersen, lektor i uddannelsesforskning, Aarhus Universitet
- 20/02: Glæde og lykke i hverdagen.** Louise Tidmand, lektor i pædagogisk psykologi, KP og uddannelseschef i Styrkeakademiet.

2411-181

Psykologisk læseklub – et levet liv

TID: 23/1, 13/2, 12/3, 16/4 og 7/5 tirsdage, kl. 17:30-19:15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Karen Margrethe Schifter Kirketerp, cand.psych. aut.

Litteratur er et unikt medie med en helt særlig kraft til at overskride grænser. Vi reagerer og oplever følelser i takt med, at vores øjne glider over ordene. Inden for psykologiens verden viser forskning, at litteratur og fortællinger bl.a. kan medvirke til stressforløsning, styrket analytisk tænkning og øget selvforståelse. I denne læseklub dykker vi ned i de psykologiske aspekter og effekter ved at læse litteratur. Der vil løbende være faglige oplæg, og vi vil veksle mellem snak i mindre grupper og fælles diskussioner og refleksioner. Se mere på holdsiden på fuau.dk.

- 23/01: Noveller og digte**
- 13/02: 'Stoner' af John Williams**
- 12/03: 'Forsøg ud i håb' af Amalie Langballe**
- 16/04: 'Har døden taget noget fra dig så giv det tilbage' af Naja Marie Aidt**
- 07/05: 'Lektioner' af Ian McEwan**

FØLG MED PÅ FACEBOOK

facebook.com
/fuaarhus

2411-310

Medicin på et semester

TID: 23/1, 6 tirsdage, kl. 17:45-19:30
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Lægevidenskaben vil altid være et felt i rivende udvikling, hvor der opdages sygdomme og udvikles nye behandlingsformer. Hver dag arbejder lægerne for at holde os sunde og raske og praktiserer et grundigt detektivarbejde i jagten på den rigtige diagnose eller behandling. Dette arbejde kræver en grundlæggende forståelse for mennesket, kroppens anatomi og fysiologi, genetik, biokemi og meget andet. Forelæsningsrækken er en tour de force gennem medicin med seks førende eksperter. Start her, og få en introduktion til de grundlæggende områder, og bliv klogere på mennesket, sundhed og sygdom.

- 23/01: Anatomi og fysiologi – hvordan er kroppen opbygget?** Ole Bækgaard Nielsen, institutleder og professor i medicinsk fysiologi, Aarhus Universitet
- 30/01: Biokemi – hvad fortæller en blodprøve?** Anne-Mette Hvas, dekan og professor, Aarhus Universitet
- 06/02: Genetik – hvad fortæller dine gener?** Forelæser på vej. Se fuau.dk
- 13/02: Personlig medicin – kan behandling tilpasses den enkelte?** Claus Højbjerg Gravholt, professor i endokrinologi, Aarhus Universitet
- 20/02: Immunologi – hvordan forsvaret kroppen sig?** Trine Hyrup Mogensén, professor i infektionssimmunologi, Aarhus Universitet
- 27/02: Epidemiologi – hvem er det, der bliver syge – og hvorfor?** Mette Nørgaard, professor i epidemiologi, Aarhus Universitet

2411-187

Tankernes kraft

TID: 24/1, 6 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Mennesker tænker over 50.000 tanker hver eneste dag. Som regel kører tankerne som en indre, vanemæssig dialog, der opleves som så naturlig, at vi først bliver opmærksomme på den, når vi bliver bedt om at stoppe. Men hvilken indflydelse har den konstante strøm af bevidste og ubevidste tanker egentlig på vores hverdag, liv og helbred? En række forskere stiller skarpt på tankerne fra forskellige perspektiver. Har positive tanker en gavnlige effekt på helbredet? Hvordan kan tankemønstre forandres gennem mindfulness? Kan spirituelle tanker og tro virkelig flytte vores indre bjerge?

- 24/01: Placebo.** Lene Vase Tofft, professor i neurovidenskabelig psykologi ved Aarhus Universitet.
- 31/01: Hypnose.** Bobby Zachariae, cand.psych., dr.med., professor i psykologi, Aarhus Universitet
- 07/02: Fantasi.** Andreas Lieberoth, lektor i pædagogisk psykologi, Aarhus Universitet
- 14/02: Mindfulness.** Lone Overby Fjorback, leder, lektor, ph.d. og speciallæge, Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet
- 21/02: Religion.** Uffe Schjødt Paldam, lektor i religionspsykologi, Aarhus Universitet
- 28/02: Tanketræning.** Line Kirstine Hauptmann, psykolog og specialist i klinisk neuropsykologi, ekstern lektor i psykologi, Aarhus Universitet

Vi tænker konstant på noget. Men hvilken indflydelse har tankerne egentlig på vores liv og helbred? I 'Tankernes kraft', kan du bl.a. møde professor Bobby Zachariae, der fortæller om hypnose. Se side 34.

2411-182

Kærlighedens kartotek

TID: 25/1, 7 torsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk

Kærligheden er det eneste, der virkelig tæller. Mennesket er et elskende dyr, og spørgsmålet er, hvad livet i sidste ende handler om, hvis det ikke er at lære at elske. Men hvordan elsker man? Elsker man på forskellige måder, afhængigt af hvilken relation man indgår i? I hvor høj grad kan man tage livets amourøse skæbne i egne hænder? Bliv klogere på kærligheden, når en række eksperter stiller skarpt på kærligheden fra forskellige perspektiver. Undervisningen tager afsæt i antologien 'Kærlighedens kartotek' (Klim).

- 25/01: Introduktion.** Alfred Bordado Sköld, ph.d.-studerende i psykologi, Aalborg Universitet
- 01/02: Kærlighed og etik.** Anne Eggert Stevns, ph.d.-studerende i filosofi, Aarhus Universitet
- 08/02: Kærlighed og erotik.** Jon Auring Grimm, mag.art. i filosofi
- 15/02: Kærlighed og sorg.** Ester Holte Kofod, psykolog og postdoc, Aalborg Universitet
- 22/02: Kærlighed og modernitet.** Inger Glavind Bo, lektor i socialpsykologi, Aalborg Universitet
- 29/02: Kærlighed og undren.** Finn Thorbjørn Hansen, professor i anvendt filosofi, Aalborg Universitet
- 07/03: Kærlighed og ånd.** Joachim Viewiura, videnskabelig assistent, Aalborg Universitet

2411-188

Livskvalitet – grib det gode liv

TID: 25/1, 5 torsdage, kl. 17.45-19.30

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Med stress og jag haster vi afsted i vores egen lille verden. Med hovedet begravet i telefonen og tankerne beskæftiget med fortidens fejltrin og fremtidens bekymringer. Men er der en vej til et mere enkelt liv? Et liv med fokus på nærvær og samvær? Et liv, hvor vi sænker farten, vender udviklingsræset ryggen og i stedet mærker verden og er til stede i nuet – til gavn for os selv og dem omkring os. Et liv med øget livskvalitet. En række eksperter giver deres bud på forskellige veje til livskvalitet

- 25/01: Hjernen, fordybelse og koncentration.** Albert Gjedde, professor emeritus i neurobiologi og farmakologi, Københavns Universitet
- 01/02: Positiv psykologi.** Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet, samt ekstraordinær professor, North-West University, SA
- 08/02: Den gode samtale.** Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet
- 15/02: Naturens sundhedsfremmende potentiale.** Kristine Engemann Jensen, gæsteforsker i natur og sundhed, Aarhus Universitet
- 22/02: Skønlitteraturens helbredende kraft.** Mette Steenberg, direktør, Læseforeningen

2411-192

Angst hos børn og unge

TID: 25/1, 3 torsdage, kl. 17.45-19.30

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Mikael Thastum, professor i klinisk børnepsykologi, Aarhus Universitet

Angstlidelser er en af de hyppigst forekommende psykiske lidelser i barndommen. Det anslås, at ca. én ud af syv børn og unge på et tidspunkt opfylder kriterierne for en psykiatrisk angstdiagnose. Men hvad er angst, hvornår er det normalt at være bange og bekymre sig, og hvornår bliver det et problem? Forelæsningsrækken giver indblik i de hyppigst diagnosticerede angstlidelser, effektive behandlingsmetoder med afsæt i kognitive og adfærdsterapeutiske principper, og hvordan angst i barndommen ikke kun påvirker det angste barn, men hele familien og andre pårørende.

25/01: Hvad er angst, og hvad skyldes den?

01/02: Behandling af angst

08/02: Angst, familie og pårørende

2411-183

Fordybelse i mindfulness og meditation

TID: 27/1, 1 weekend, kl. 10.00-16.00 begge dage

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

NB: medbring liggeunderlag og tæppe

UNDERVISERE: Jacob Piet, psykolog, ph.d. i mindfulness, Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet. Gull-Maja la Cour, cand.psych. og mindfulnessinstruktør

Mindfulness handler om evnen til bevidst nærvær og intimitet med livet – som det udfolder sig fra øjeblik til øjeblik. At arbejde med mindfulness handler bl.a. om at træne evnen til at iagttage tanker, følelser og kropslige fornemmelser med en venlig og ikke-dømmende opmærksomhed. Bliv introduceret til mindfulness og meditation, få erfaringsbaseret indsigt i, hvad mindfulness er, og hvordan det virker. Undervisningen vil foregå i en dynamisk vekselvirkning mellem praktiske øvelser, udforskende dialog samt teoretiske perspektiver på den praktiske anvendelse. Alle kan deltage.

2411-185

Mig og mit immunforsvar

TID: 28/1, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Ib Søndergaard, cand.scient., Biolearning

Immunsystemet er afgørende for vores overlevelse. Det kan være for at bekæmpe nye influenzatyper, malaria, borrelia fra skovflåten eller cancer. Men hvorfor er det sommetider vanskeligt for immunsystemet at fungere, som vi gerne vil have det? Forelæsningsrækken giver en basal introduktion til immunsystemet. Hør om nye tiltag inden for virusvacciner, cancerbehandling samt opdagelser af sammenhænge mellem kroppens tarmflora og sygdomme som allergi og diabetes. Bliv også klogere på, hvorfor nogle mennesker får allergier eller autoimmune sygdomme, mens andre ikke gør, og om man selv kan gøre noget for at få et kampklart immunforsvar. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Immunforsvar – kampen i kroppen' (Forlaget Praxis).

2411-189

Litteraturterapi – magien ved at læse og skrive

TID: 28/1, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Karen Margrethe Schiffer Kirketerp, cand.psych. aut.,

Litteratur er et enestående medie med en helt særlig kraft til at overskride grænser og udvide livsverdener. Vi reagerer og oplever følelser, i takt med, at vores øjne glider over ordene. Og med det blanke papir kommer også en unik mulighed for at undersøge og placere vores egne indre verdenskort, skabe fiktive verdener uden restriktioner, værne om vores egen stemme og skabe en mulig 'verbal kremation' af svære oplevelser. Denne dag vil vi dykke ned i nogle af de psykologiske aspekter og effekter ved at læse og skrive litteratur. Teorier og metoder inden for biblio-/ og litteraturterapien gennemgås.

2411-278

Din hjerne snyder dig

TID: 11/3, 1 mandag, kl. 17.45-21.30

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Jakob Linnert, dr.med., ph.d., cand.psych. aut., leder af klinik for ludomani og BED, Odense Universitetshospital

Hvad end det handler om en trang til at spille om penge, overspise, drikke eller andet, er det hjernen, der snyder os til afhængighed. Afhængighed kan antage mange former. Men hvorfor udløses denne kraftige, tilsyneladende ukontrollerbare trang? Og hvordan slipper man ud af den igen? Denne aften dykker vi ned i den nyeste forskning i hjernen og afhængighed. Hør bl.a. om hjernens belønningssystemer, og bliv klogere på, hvorfor og hvordan hjernen snyder os. Hør også, hvordan man kan komme ud af afhængighedens kløer med en række simple psykologiske redskaber. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Din hjerne snyder dig' (Gyldendal).

2411-008

Kort og godt om gigt. Slid- og leddegigt

TID: 16/3, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Mogens Pfeiffer Jensen, overlæge og klinisk lektor i reumatologi, Aarhus Universitet

Smerter, ømme og stive led og nedsat bevægelighed. Slidgigt er en folkesygdom, og det er langt den mest udbredte af alle gigtsygdomme. Over 300.000 danskere har fået diagnosen, og nogle lever fint med sygdommen, mens andre lider af voldsomme smerter, nedsat bevægelighed og forringet livskvalitet. Leddegigt er en inflammatorisk gigtsygdom, og ca. 1.700 personer får hvert år stillet diagnosen kronisk leddegigt i Danmark. Men hvad er gigt egentlig? Hvad er forskellen på slid- og leddegigt, og hvad kan man selv gøre for at bevare et godt og aktivt liv? Hør om sygdommens årsager, symptomer og behandlingsmuligheder, og få indblik i den nyeste forskning på området.

2411-174

Skærme og børns udvikling

- **TID:** 19/3, 1 tirsdag, kl. 17:15-19:00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISERE: Trine Sonne, seniorforsker i psykologi, Aarhus Universitet, og Toril Sveistrup Jensen, ph.d. i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

De er alle steder. Skærmene. Men hvordan er det egentligt – bør de bruges af børn, eller kan det ligefrem være til skade for deres psykologiske udvikling? Skærme er uden tvivl et ivrigt debatteret emne, og desuden et emne, hvor der hersker mange holdninger. Med afsæt i forskning på området vil undervisningen belyse aktuelle spørgsmål, udfordringer og muligheder og præsentere anbefalinger om børns brug af skærme. Få indblik i, hvorvidt små børn overhovedet kan lære noget af det, de ser på skærmene, og hør om forældrenes rolle og betydning for børns udvikling. Fokus er hovedsageligt på børn i alderen 0-6 år.

2411-184

Sådan får du en glad ryg

- **TID:** 19/3, 1 tirsdag, kl. 17:30-19:15
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Jan Hartvigsen, professor i klinisk biomekanik, Syddansk Universitet

Rygmerter rammer næsten alle danskere og er nu den hyppigste årsag til, at danskere går til lægen, fysioterapeuten og kiropraktoren. 650.000 danskere har en diskusprolaps eller anden rygsygdom, og en gennemsnitsdansk er syv år med god livskvalitet på grund af smerter og funktionsnedsættelse i muskler og led. I disse år oplever vi en eksplosion af ny viden inden for rygområdet. Hvis ikke vi finder på nye måder at forebygge og behandle rygmerter på, vil problemet vokse. Få svar på, hvordan du får en glad ryg.

2411-180

Slip bekymringerne

- **TID:** 21/3, 1 torsdag, kl. 17:15-21:15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Maria Rasmussen, cand.psych. aut.

Hvad nu, hvis det går galt? Hvad mente vedkommende med det? Er jeg mon god nok? Det er en udbredt opfattelse, at den bedste måde at takle kriser på er ved at bearbejde dem. Vi taler, tænker og analyserer i et forsøg på at tømme rygsækken for dårlig bagage. Men psyken skal ikke betragtes som en rygsæk. Ifølge ny forskning inden for metakognitiv terapi bør sindet i stedet betragtes som en si, hvor alt passerer, medmindre vi selv aktivt vælger at holde fast i det. Brug denne lørdag som en introduktion til metakognitiv terapi, og få øvelser til at arbejde med at løse konkrete bekymringer.

2411-179

60+ en ny begyndelse

- **TID:** 2/4, 7 tirsdage, kl. 17:45-19:30
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Vi lever længere og bedre. Uden det rigtig er gået op for os, har vi fået en helt ny livsfase mellem voksen og gammel. Stadig flere 60+ere oplever, at de både mentalt og fysisk kan meget mere, end de selv og omverdenen forventer, og det derfor ikke er dem, men snarere den ensidige fortælling om forfald og tab, der skal pensioneres. Men hvad skal den nye livsfase bruges til? Få forskernes bud på, hvad et godt, sundt og meningsfuldt liv i den tredje alder kan være.

- 02/04:** **Den nye livsfase – når 'det er alderbedst'.** Poul-Erik Tindbæk, chefkonsulent og ph.d., en3karriere
09/04: **Vendepunkter – tab, sorg og vækst.** Mai-Britt Guldin, cand. psych. aut, specialist i psykoterapi og seniorforsker, Aarhus Universitet
16/04: **Træning og fysisk aktivitet.** Casper Søndebro, postdoc i sund aldring, Københavns Universitet
23/04: **Sund og aktiv aldring. Hvad kan man selv gøre? (på letforståeligt engelsk).** Suresh Rattan, professor emeritus i biogerontologi, Aarhus Universitet
30/04: **Skønlitteratur – hvordan kan læsning give livskvalitet?** Peter Simonsen, professor i europæisk litteratur, Syddansk Universitet
07/05: **Positiv psykologi og det meningsfyldte liv.** Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet, samt ekstraordinær professor, North-West University, SA
14/05: **Hold hjernen skarp med kunst og kreativitet.** Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner

2411-205

Hjernemad

- **TID:** 3/4, 5 onsdage, kl. 17:45-19:30
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
STED: AU, bygning 1530, lokale D219, Ny Munkegade 118

Kan vi spise os til et bedre mentalt helbred? Det, vi spiser, påvirker vores fysiske og psykiske sundhed, men vi glemmer det tit i hverdagen. Så hvordan påvirker kosten rent faktisk vores hjerne? Er der nogle særlige fødevarer, der egner sig godt til at give hjernen energi? Hvad er sammenhængen mellem tarmen og hjernen? Og hvilken rolle spiller vores sanser? Få eksperternes svar på de gådefulde sammenhænge mellem hjernen og mad.

- 03/04:** **Introduktion til hjernen, og hvorfor den har brug for mad.** Per Bendix Jeppesen, lektor i endokrinologi, Aarhus Universitetshospital
10/04: **Duft, smag og hjerne.** Alexander Wieck Fjældstad, læge og ph.d. i lugtesans, Flavour Institute, Aarhus Universitet, og Hedonia Research Group, University of Oxford
17/04: **Toptrimmede tarme og tanker.** Mette Borre, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital
24/04: **Hjerne kemi og spiseadfærd.** Jakob Linnet, dr.med., ph.d., cand. psych aut., leder af klinik for ludomani og BED, Odense Universitetshospital
01/05: **Kost, hjerne og mental sundhed.** Gregers Wegener, læge, professor i klinisk medicin, Aarhus Universitetshospital

Viden i dagtimerne

Har du tid og lyst til at gå på Folkeuniversitetet i dagtimerne på hverdage? Formidlingslystne forskere og eksperter står klar til at dele ud af deres viden i forelæsninger og byvandring. Du kan bl.a. tage med til 'Det gode selskab' på Dokk1, hvor omdrejningspunktet er dygtige formidlere og aktuelle emner – fra det evigt aktuelle til det højaktuelle – på tværs af kunst og kultur, samfund og historie. Følg sidehenvisningerne for at læse den fulde omtale, eller se mere på fuau.dk.

2321-534

Det gode selskab – forunderlige kunstverdener

— **TID:** 23/10, 6 mandage, kl. 10.15-12.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
STED: Dokk1, Store Sal, Hack Kampmanns Plads 2

- 23/10:** **Udødelige Shakespeareværker.** Anne Sophie Refskou, ph.d. i engelsk, Aarhus Universitet
- 30/10:** **Filmens mestre.** Jakob Isak Nielsen, lektor i film- og medievidenskab, Aarhus Universitet
- 06/11:** **Ludvig Holbergs teaterverden.** Alette Scavenius, teaterhistoriker, mag. art. i teatervidenskab
- 13/11:** **Kunst og kriminalitet.** Vinnie Nørskov, museumsleder, Antikmuseet, og lektor, Aarhus Universitet
- 20/11:** **Operaens verden.** Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester
- 27/11:** **Ballettens verden.** Vibeke Wern, cand.mag. og freelanceballetanmelder

2321-470

Det gode selskab – den politiske verden omkring os

— **TID:** 26/10, 6 torsdage, kl. 10.15-12.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
STED: Dokk1, Lille Sal, Hack Kampmanns Plads 2

- 26/10:** **Tre forklaringer på Ruslands invasion af Ukraine 2022.** Jonas Gejl Kaas, adjunkt i strategi og krigsstudier, Forsvarsakademiet
- 02/11:** **Hvor står EU efter invasionen af Ukraine?** Rasmus Nørlem Sørensen, chefanalytiker, Demokrati i Europa Oplysningsforbundet (DEO)
- 09/11:** **USA et år før valget.** Derek Beach, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 16/11:** **Hvor er Xi Jinpings Kina på vej hen?** Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet
- 23/11:** **Mellemøsten: Et årti efter det arabiske forår.** Morten Valbjørn, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 30/11:** **Færøernes geopolitiske rolle på kanten af Arktis.** Petra Mathilde Jørs, cand.scient.pol.

Læs mere,
og tilmeld dig
på fuau.dk

Dyk ned i litteraturens klassikere
med cand.mag. i litteraturhistorie
Anne Valbjørn Odgaard.

Andre hold i dagtimerne:

Nyere stemmer i nordisk litteratur

Tid: 5/9, 12 tirsdage, kl. 10.15-12.00

Underviser: Nick Bo Madsen, ekstern lektor i medievidenskab, Aarhus Universitet. Se side 80.

Forstå verdenskunst

Tid: 5/9, 6 tirsdage, kl. 10.15-12.00

Underviser: Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør. Se side 71.

Byvandring: Aarhus – byen ved åen, vandet og skoven

Tid: 5/9, 4 tirsdage, kl. 12.30-14.00

Underviser: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier. Se side 58.

Modernisme til det moderne menneske. Hovedtræk i europæisk og amerikansk billedkunst 1900-1950

Tid: 6/9, 6 onsdage, kl. 14.15-16.00

Underviser: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie. Se side 71.

Klassikere i litteraturen

Tid: 7/9, 8 torsdage, kl. 09.15-11.00

Underviser: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab. Se side 81.

Byvandring: Kunst, skulptur og arkitektur i Aarhus Midtby

Tid: 7/9, 2 torsdage, kl. 14.00-16.00

Underviser: Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør. Se side 79.

Idéhistorie – kristendommen fra Paulus til Luther

Tid: 8/9, 8 fredage, kl. 11.15-13.00

Underviser: Flemming Houe, magister i idéhistorie. Se side 48.

Fortællinger fra Auschwitz

Tid: 12/9, 5 tirsdage, kl. 11.15-13.00

Underviser: Flemming Houe, magister i idéhistorie. Se side 48.

Ismernes tidsalder – europæisk maleri 1850-1914

Tid: 13/9, 6 onsdage, kl. 11.15-13.00

Underviser: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie. Se side 71.

Byvandring: Ny arkitektur på Aarhus Havn

Tid: 2/10, 1 mandag, kl. 10.00-11.30

Underviser: Jens Christian Pasgaard, ph.d. og arkitekt MAA. Se side 72.

Byvandring: Da det blev godt at bo i Aarhus

Tid: 5/10, 1 torsdag, kl. 12.30-14.00

Underviser: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier. Se side 59.

Byvandring: Da Aarhus blev jævnet med jorden – næsten!

Tid: 7/10, 1 lørdag, kl. 10.00-11.30

Underviser: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier. Se side 60.

Aarhus – vores drømmes by

Tid: 24/10, 7 tirsdage, kl. 10.15-12.00

Undervisere: Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter / Svend Åge Madsen, forfatter / Nils Malmros, filminstruktør. Se side 60.

Menneskets historie – fra stenalderkultur til moderne civilisation

Tid: 31/10, 5 tirsdage, kl. 11.15-13.00

Underviser: Flemming Houe, magister i idéhistorie. Se side 52.

CoBra – biografiske snit

Tid: 8/11, 4 onsdage, kl. 14.15-16.00

Underviser: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie. Se side 74.

Dante og Shakespeare

Tid: 10/11, 4 fredage, kl. 11.15-13.00

Underviser: Flemming Houe, magister i idéhistorie. Se side 52.

Billedkunst fra 1960 til i dag. Rablende eller samlende

Tid: 7/2, 6 onsdage, kl. 14.15-16.00

Underviser: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie. Se side 77.

Livsglædens filosofi – på sporet af den tabte smag for livet

Tid: 13/2, 5 tirsdage, kl. 14.15-16.00

Underviser: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet. Se side 55.

Ismernes tidsalder – fra kubisme til ekspressionisme

Tid: 28/2, 6 onsdage, kl. 11.15-13.00

Underviser: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie. Se side 78.

Billedkunst nu – biografiske snit

Tid: 3/4, 4 onsdage, kl. 14.15-16.00

Underviser: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie. Se side 79.

Byvandring: Foråret omkring rådhuset

Tid: 30/4, 3 tirsdage, kl. 12.30-14.00

Underviser: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier. Se side 66.

Natur & univers

2321-500

Naturens forbløffende egenskaber

— **TID:** 4/9, 4 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Naturen er en evig kilde til glæde, forundring og mageløse naturoplevelser. Vi forbløffes gang på gang af nye opdagelser, dyrenes finurlige biologi, planternes unikke egenskaber og naturens vilde kræfter. Naturen giver os også inspiration til fx udvikling af ny teknologi og nye former for medicin. I denne forelæsningsrække vil forskerne belyse nogle af naturens genialiteter. Vi kommer tæt på det magiske nordlys, flagermusenes fascinerende liv, havbundens hemmeligheder og svampenes unikke egenskaber.

- 04/09: Nordlys.** Jens Olaf Pepke Pedersen, seniorforsker i klimaændringer, DTU Space, Danmarks Tekniske Universitet
- 11/09: Svampenes vilde egenskaber.** Lene Lange, professor, ph.d., direktør, LL-BioEconomy
- 18/09: Havbundens hemmeligheder.** Anna Bang Kvorning, ph.d.-studerende, Department of Glaciology and Climate, GEUS
- 25/09: Flagermus – nattens jægere.** Laura Stidsholt, postdoc ved zoofysiologi, Aarhus Universitet

2321-509

Galakser – et hundredårigt perspektiv

— **TID:** 4/9, 5 dage, kl. 19:30-21:15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr. (gratis for medlemmer af Astronomisk Selskab. Læs mere på holdets hjemmeside)

Galakser, 'himlens blomster', er strøet ud over himlen i en bred vifte af former og farver – ca. 1.000 milliarder kan vi observere. I denne forelæsningsrække ser vi på galakser med to perspektiver. Hvad er galakser egentlig, hvad består de af, og hvordan opstår de? Og hvad kan de nye, banebrydende observationer fra James Webb-rumteleskopet give os af ny viden om galakser og universet?

- 04/09: Galaksernes historie – Fra Herschel til Hubble.** Helge Stjernholm Kragh, professor emeritus i videnskabshistorie, Niels Bohr Institutttet
- 11/09: De første galakser.** Thomas R. Greve, professor i astrofysik, DTU Space, Danmarks Tekniske Universitet
- 18/09: Støv-indhyllede 'starburst'-galakser i det unge univers.** Bitten Gullberg, postdoc, Cosmic Dawn Center, DTU Space, Danmarks Tekniske Universitet
- 25/09: Galakser i det lokale univers.** Lise Bech Christensen, lektor i astrofysik, Niels Bohr Institutttet
- 02/10: Universets udvidelse og dannelsen af galakser.** Thomas Tram, lektor i fysik og astronomi, Aarhus Universitet

2321-167

Fremtidens digitale teknologier

— **TID:** 11/9, 5 mandage, kl. 17:30-19:15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Forestil dig en hverdag, hvor dit smartwatch fortæller dig, om du er ved at blive syg, hvor dine briller viser data om fx den by, du går rundt i, eller hvor du får leveret varer til døren med droner eller selvkørende biler. Den digitale udvikling tordner afsted, og nye muligheder blomstrer for øjnene af os. Big Data, Blockchain, Internet of Things – vi når knap nok at forstå teknologien, før den spås at få en enorm indflydelse på vores fremtid. Hør om nogle af de digitale teknologier, eksperterne mener, vil revolutionere verden og ændre vores hverdag.

- 11/09: Big data.** Kaj Grønåbæk, institutleder og professor i datalogi, Aarhus Universitet
- 18/09: Augmented reality.** Jens Emil Grønåbæk, postdoc i datalogi, Aarhus Universitet
- 25/09: Blockchain.** Jesper Buus Nielsen, professor i datalogi, Aarhus Universitet
- 02/10: Internet of things.** Niels Olof Bouvin, lektor i datalogi, Aarhus Universitet
- 09/10: Kunstig intelligens og maskinlæring.** Ira Assent, professor i datalogi, Aarhus Universitet

2321-008

Fossiler ved de danske kyster

- **TID:** 11/9, 3 dage, 2 mandage 11/9 og 18/9, kl. 19.30-21.15, og søndag 24/9, kl. 10.00-16.00
PRIS: 645 kr., studerende 325 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Line Henriette Broen, geolog, Aarhus Kommune

Hvem har ikke samlet et forstenet søpindsvin op på stranden og undret sig over, hvor det er kommet fra, og hvordan det er blevet til? Undergrunden under Danmark er fuld af spor efter et urhav, som eksisterede for millioner af år siden. Og sporene kan man finde overalt ved kysterne, i grusgrave og i kalkbrud. Der fortæles om sporene efter urhavets eksotiske dyreliv fra trilobitter, hjåttænder og krabbeboller til de mange forskellige søpindsvin. Om søndagen tager vi i egne biler til Sangstrup Klint på Djursland. Her prøver vi selv at finde fossiler. Der er tips til, hvad man især skal kigge efter, og hvor de gode lokaliteter i øvrigt er rundt omkring i Danmark.

2321-121

Svampenes verden – ude og inde

- **TID:** 24/9, 2 dage, 24/09 kl. 14.00-16.00, 25/09 kl. 17.15-21.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Jan Kjærgaard, cand.scient. i biologi og naturvejleder

Svampe har altid fascineret mennesker. De dukker op de mærkeligste steder, nogle er spiselige, og andre har ry for at være dødsens giftige. Vi har tusinder af svampearter herhjemme. Op mod 100 er gode spisesvampe, og ca. ti er alvorligt giftige – men aldrig så giftige, at de er farlige at røre ved. Tag med naturvejleder Jan Kjærgaard på svampetur i skoven, og hør om svampenes særlige kendetegn. Se, mærk og duft til svampene, som du herefter medbringer til forløbets anden del inden døre. Forløbets anden del består af forelæsning om svampeken-detegn, svampenes forunderlige liv og deres store betydning i naturens husholdning.

- 24/09: Svampetur i Silkeborg Sønderkov
 25/09: Svampenes forunderlige verden

2321-239

Vores fantastiske planet

- **TID:** 24/10, 7 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.
TILRETTELÆGGER: Ivanka Orozova Bekkevold, seniorforsker i geofysik, Niels Bohr Institutet

Vi lever på en både fantastisk og fascinerende planet. Lige her i solsystemets smørhul er der de helt rigtige betingelser for, at livet kan udfolde sig. Men hvor meget ved du om geologien, fysikken, oceanografien og meteorologien, der ligger til grund for dette liv? Gennem seks overordnede temaer kan du lære den blågrønne planet meget bedre at kende, når vi i forelæsningsrækken sætter fokus på den faste jord, havet og atmosfæren, isykkerne, klimaet og vejret. Hvorfor kan vi bruge iskyer til at blive klogere på klimaets udvikling? Hvad sker der på bunden af de dybeste have? Hvad bliver konsekvenserne, når indlandsisen smelter? Og hvad foregår der i jorden under vores fødder?

- 24/10: **Den vidunderlige verden under vores fødder (på letforståeligt engelsk).** Ivanka Orozova Bekkevold, lektor og ph.d. i geofysik, Niels Bohr Institutet
 31/10: **Klimamennesket: Regent for is, vejr og hav.** Jens Hesselbjerg Christensen, professor i is, klima og geofysik, Niels Bohr Institutet
 07/11: **Fortællinger fra Jordens indre.** Klaus Mosegaard, professor i geofysik, Niels Bohr Institutet
 14/11: **Hvad iskyer kan fortælle os om klimaforandringer.** Anders Svensson, lektor, Center for Is og Klima, Niels Bohr Institutet
 21/11: **Bratte klimaændringer.** Sune Olander Rasmussen, lektor i geofysik, Niels Bohr Institutet
 28/11: **Den grønlandske indlandsis og ændringer i havniveauet.** Christine Schøtt Hvidberg, professor i is- og klimafysik, Niels Bohr Institutet
 05/12: **Dybhavets mysterier (på letforståeligt engelsk).** Markus Jochum, professor i oceanografi, Niels Bohr Institutet

2321-168

Velkommen til fremtiden

- **TID:** 25/10, 4 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Det er som bekendt svært at spå om fremtiden, men med udviklingen af moderne teknologier og med de klimaudfordringer, vi står over for, synes det at være blevet endnu sværere at sige noget om, hvad fremtiden bringer. For hvordan kommer kunstig intelligens og robotter til at påvirke vores hverdag og vores arbejdsliv i fremtiden? Kommer vi til at være en verden fyldt af genmodificerede mennesker, der spiser genmodificerede fødevarer, og hvilke etiske overvejelser er der i dette? Og hvad med klimaet? Kommer vi overhovedet til at have en jord at bo på, og hvordan kommer denne jord i så fald til at være? Skal vi vænne os til flere varme måneder, flere orkaner og flere oversvømmelser?

- 25/10: **Robotterne kommer! Science fiction eller science fact.** Kasper Støt, professor, IT-Universitetet København
 01/11: **Mennesket i fremtiden: Gen-teknologi, etik og det forbedrede menneske.** Thomas Vorup-Jensen, professor i biomedicin, Aarhus Universitet
 08/11: **Jorden i fremtiden: Klimaet og dets udfordringer.** Jesper Theilgaard, meteorolog, stifter af klimafordling.dk og tidl. vært på DR
 15/11: **Mad i fremtiden: Etik og bioteknologiske fødevarer.** Mickey Gjerris, cand.theol. og lektor i bioetik, Københavns Universitet

UDVID FORELÆSNINGSOPLEVELSEN

Få et lækkert måltid i
 Matematisk Kantine

2321-245

Videnskabens detektiver

TID: 26/10, 6 torsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

En forbrydelse er blevet begået. Politiet er massivt til stede på gerningsstedet. Kriminalteknikere og politifolk tager prøver, afhører vidner, finder fingeraftryk, fotograferer og indsamler spor og bevismateriale. Og hjemme i laboratorier, undersøgelsesrum og obduktionslokaler sidder eksperterne klar til at analysere det indsamlede materiale i håb om at opklare forbrydelsen hurtigst muligt. Sammen med en række naturvidenskabelige og retsmedicinske forskere og eksperter går vi i denne forelæsningsrække bag kulisserne i det omfattende opklaringsarbejde. Hør bl.a. om obduktioner, DNA-spor, tandsæt og maddiker, og få stillet lidt af din nysgerrighed på virkelighedens forbrydelser.

- 26/10:** **Hvad den døde krop afslører.** Asser Hedegård Thomsen, ph.d. og speciallæge i retsmedicin, Aarhus Universitet
- 02/11:** **Maddiker, fluer og tiden efter dødens indtræden.** Thomas Pape, lektor og kurator, Statens Naturhistoriske Museum
- 09/11:** **Behandlet, påvirket eller forgiftet?** Martin Worm-Leonhard, retskemiker, Syddansk Universitet
- 16/11:** **Tænder og kæber: Et kæmpebibliotek af personlige informationer.** Dorthe Arenholt Bindslev, professor MSO, specialtandlæge, Aarhus Universitet
- 23/11:** **Personundersøgelsen og forbrydelsens tydelige spor.** Lise Frost, speciallæge i retsmedicin, Aarhus Universitet
- 30/11:** **Når DNA-spor fortæller en historie.** Stine Frisk Fredslund, laboratorieleder, Retsgenetisk Afdeling, Københavns Universitet

2321-377

På opdagelse i partiklernes verden

TID: 26/10, 4 torsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Partikelfysikken er en uhyre kompleks og samtidig fascinerende gren af den moderne fysik, som beskæftiger sig med verdens mindste bestanddele og rummer svarene på nogle af de største gåder. Hvordan opstod universet? Hvad er tyngdekraft? Hvorfor er der mere stof end antistof i universet? Få en generel introduktion til partikelfysikken, og dyk ned i Standardmodellen, som med god succes har vist sig at kunne give forklaringen på den fysiske verden og alle dens love – næsten. Vi kommer også omkring de fascinerende neutrinoer, og hvordan tyngdekraften kan beskrives matematisk.

- 26/10:** **Partikelfysikkens forunderlige verden.** Christian Bierlich, ph.d., forsker i teoretisk partikelfysik, Lund Universitet
- 02/11:** **Ekspertimentel partikelfysik.** Katinka Wandall-Christensen, cand. scient. i partikelfysik, graduate i Energinet
- 09/11:** **De drilske neutrinoer.** Mads Mølbak Hyttel, cand.scient. i teoretisk højenergi partikelfysik og kosmologi
- 16/11:** **Tyngdekraft: Partikelfysikkens sorte hul.** Edis Devin Tireli, cand.scient. i teoretisk højenergi partikelfysik og kosmologi

2321-069

Da vejret blev en nyhed

TID: 26/10, 1 torsdag, kl. 17.15-19.30
PRIS: 250 kr., studerende 135 kr.
UNDERVISER: Jesper Theilgaard, meteorolog, selvstændig, stifter af klimaformidling.dk og tidl. vært på DR

Vejrudsigten hører til blandt de mest sette tv-udsendelser. Særligt indslag om voldsomt vejr har stor interesse, formentlig fordi vi er vidner til naturens enorme kræfter og både skræmmes og fascineres af dem. Men hvordan opleves det at være vejrvært inde fra redaktionen, når også klimaet spiller ind, og politiske dagsordener kommer med i billedet? Hør Jesper Theilgaard fortælle om sine oplevelser gennem hans 27 år som vejrvært i DR. Forelæsningsen er baseret på bogen 'Da vejret blev en nyhed', hvor han ser tilbage på skelsættende vejrhændelser og debatterer klimainsatsen i Danmark og på verdensplan.

2321-316

På rejse i solsystemet

TID: 28/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Michael J.D. Linden-Vørnle, astrofysiker og chefkonsulent, DTU Space

Tag med ud i universet, når vi ser på vores næsten 4,6 milliarder år gamle hjem: solsystemet. Vi ser på dannelsen, opbygningen, bestanddelene og hvad de seneste års intense forskning har givet af nye opdagelser. Vi skal se på Solen og de otte planeter, der kredser om den: Merkur, Venus, Jorden, Mars, Jupiter, Saturn, Uranus og Neptun. Vi kommer også omkring dværgplaneter, asteroider, solsystemets mange måner og nogle af de kometer, vi fra tid til anden ser på himlen.

2321-421

Danmarks natur

TID: 1/11, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

At stå musestille ved synet af et sky rådyr i på marken, betragte en rovfugl hænge i luften på udkig efter sit næste bytte eller at lægge sig ned i græsset og kigge på nogle af landets mindste skabninger. Mulighederne for naturoplevelser er mange i Danmark. Uanset hvor du bor, er naturen og fascinerende arter af dyr og planter inden for rækkevidde. Forelæsningsrækken klæder dig på til din næste tur ud og giver fif til, hvad der er værd at lægge mærke til. Hør en lang række forskere og eksperter fortælle om nogle af de mange spændende arter, man finder i Danmarks natur, hvad end det er helt almindelige arter eller overraskende sjældenheder.

- 01/11:** **Pattedyr.** Peter Sunde, professor i faunaøkologi, Aarhus Universitet
- 08/11:** **Fisk.** Peter Rask Møller, kurator, lektor i zoologi, Statens Naturhistoriske Museum
- 15/11:** **Insekter.** Philip Francis Thomsen, lektor i økologi, Aarhus Universitet
- 22/11:** **Padder og krybdyr.** Hans Viborg Kristensen, samlingsansvarlig konservator og kurator, Naturhistorisk Museum
- 29/11:** **Fugle.** Kevin Kuhlmann Clausen, seniorforsker i faunaøkologi, Aarhus Universitet
- 06/12:** **Planter.** Henrik Ærenlund Pedersen, botaniker, Select Nature

2321-510

Danmark i rummet

— **TID:** 6/11, 5 mandage, kl. 19.45-21.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr. (gratis for medlemmer af Astronomisk Selskab. Læs mere på holdets hjemmeside)

I 2023 skal den danske astronaut Andreas Mogensen igen på et længere ophold på rumstationen. I denne foredragsserie udnytter vi lejligheden til at kaste lys over danske forskeres involvering i rumforskningen. Vi kommer omkring nogle af de vigtigste projekter, der enten handler om satellitprojekter, udforskningen af solsystemet eller eksperimenter på rumstationen.

- 06/11: Den internationale rumstation.** Carol Anne Oxborrow, ph.d. i fysik og specialkonsulent, DTU Space
- 13/11: Danmark på Mars.** Morten Bo Madsen, lektor, Niels Bohr Institutet
- 20/11: Danmark i rummet.** Ole J. Knudsen, BSc i fysik og astronomi, Aarhus Universitet
- 27/11: Aarhus i rummet.** Mads Fredslund Andersen, Telescope and Satellite Manager, Aarhus Universitet
- 04/12: Athena og andre fremtidige ESA-missioner.** Desiree Della Monica Ferreira, seniorforsker i astrofysik, DTU Space, Danmarks Tekniske Universitet

2321-191

Forunderlige former – en rejse i ukendt kendt landskab

— **TID:** 11/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERSISER: Carsten Cramon, cand.scient. i matematik

Med det gyldne snit i centrum skal vi fordybe os i matematikkens sammensmeltning med natur, billedkunst, poesi, musik, arkitektur, design, kultur og bevidsthed – i en fascinerende cocktail, som vil være fyldt med overraskende og forunderlige sammenhænge. Igennem matematikken bliver det muligt at opleve velkendte fænomener i nye overraskende belysninger. Vi skal fx se på, hvordan planterne på de mest forunderlige måder løser nogle af deres grundlæggende eksistensproblemer, eller hvorledes mange kunstnere og designere bevidst eller ubevidst tyr til det gyldne snit, når de prøver at fjerne deres kunstneriske udtryk fra deres personligheds smalle slagmark.

2321-286

Vadehavet – verdens- og kulturarv, fugletræk og klimakonsekvenser

— **TID:** 11/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERSISER: John Frederiksen, forh. dansk koordinator for staternes vadehavssamarbejde, Karsten Laursen, seniorforsker i faunaøkologi, Aarhus Universitet, og Charlotte Jensen, antropolog

Sort sol – marskens enorme sværme af støre – er næsten blevet identisk med oplevelsen af Vadehavet som naturområde. Det er tidevandsfladernes høje bio-produktion, der tiltrækker millioner af vadefugle to gange om året, og gør dette dansk-tysk-nederlandiske landskab til et af verdens vigtigste naturområder. Sammen med marskens bønder, øernes søfolk og byernes handelsmænd er der opstået en international kystkultur og et skæbnefællesskab med havet uden sidestykke – på godt og ondt. Med udgangspunkt i bogen 'Vadehavet – grænseløs natur- og kulturarv' præsenterer tre af bogens forfattere Vadehavets fascinerende natur, det historiske samspil med kystkulturen og betydningen af nutidens samfundsudvikling.

2321-544

Videnskaben bag maden: Tang på menuen

— **TID:** 16/11, 1 torsdag, kl. 17.00-20.00
PRIS: 545 kr., studerende 445 kr., inkl. middag og drikkevarer
STED: Kemisk Institut, Auditorium I, Langelandsgade 140
UNDERSISER: Annette Bruhn, seniorforsker i marin økologi, Aarhus Universitet

I vores del af verden har tang længe været en overset fødevarer, men vi er heldigvis ved at få øjnene op for denne nye kilde til ikke bare fibre, mineraler, vitaminer og sunde fedtstoffer – men også nye smagsoplevelser. En vigtig sidegevinst ved at dyrke tang er, at det gavner havmiljøet og måske også klimaet og biodiversiteten. Forskning viser, at tang potentielt kan bidrage til at løse fremtidens udfordringer inden for sundhed, fødevarer, klima og miljø. Hør, hvordan man dyrker og anvender tang til fødevarer, og om de bæredygtige løsninger, som tang kan blive en del af. Efter forelæsningsen serveres en delikat, flerretters middag med udgangspunkt i eksperimenterende opskrifter med tang. Arrangementet er et optaktsarrangement til Århundredets Festival 8.-17. marts 2024, som har temaet NORDEN.

Naturvidenskab er fascinerende – særligt når man kommer helt tæt på. Men naturvidenskab kan også være noget af et detektivarbejde. Se bare 'Videnskabens detektiver' side 42.

2321-546

Den nye neandertaler

— **TID:** 6/12, 1 onsdag, kl. 17:15-19:00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Trine Kellberg Nielsen, adjungeret lektor og leder af arkæologi, Moesgaard Museum

De nyeste arkæologiske opdagelser viser, at neandertalerne ikke var simple hulemennesker, og ny forskning viser også, at vi, altså de tidlige *Homo sapiens*, mødte og interagerede med neandertalerne, før de forsvandt for ca. 40.000 år siden. Denne erkendelse har været central i det nye billede, der tegner sig af neandertalerne som et højt specialiseret menneske med en kompleks kultur. Vi ser nærmere på, hvem neandertalerne var, hvordan de levede, og hvordan deres verden så ud. Vi ser også på hvordan deres evner adskiller sig fra tidlige *Homo sapiens* og vi kommer omkring det vigtige spørgsmål, om der har levet neandertalere i Danmark? Kom med på en rejse, der forhåbentlig får dig til at se din egen evolutionshistorie i et nyt lys.

2411-280

Kvantefysik og filosofi

— **TID:** 23/1, 1 tirsdag, kl. 17:30-21:15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Jens Olaf Pepke Pedersen, seniorforsker i klimaændringer, DTU Space

Kvantefysik er en af de mest succesrige teorier, mennesket endnu har udviklet. Den har givet os indsigt i atomernes verden og gjort det muligt at udvikle helt nye teknologier. Men det er også en fysisk teori, som beskriver fænomener, vi ikke kender fra vores dagligdag. Og som vi ikke har noget godt sprog for, og som også er i modstrid med vores erfaringer. Hvad fortæller kvantefysikken os om verden, og hvad er de filosofiske konsekvenser heraf? I forelæsningen vil vi se på kvantefænomener og teorien, der bruges til at forklare dem, samt diskutere om nogle af aspekterne har filosofiske konsekvenser.

2411-311

Livet, universet og alting

— **TID:** 23/1, 5 tirsdage, kl. 17:15-19:00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Science fiction har givet os mange gode spørgsmål: Hvordan ser livet i universet ud, og hvorfor har vi ikke fået besøg endnu? Hvor langt er der fra universets begyndelse til dets slutning, og hvad er der på den anden side? Er det muligt at rejse i tiden, og kan man blive sin egen forfader? Kan naturens mindste kvantepartikler være flere steder på samme tid, og kan vi? Det er nemmere at spørge end at svare, men selv hvis vi ikke kan besvare alle spørgsmål, kan vi dog efterhånden komme med nogle kvalificerede gæt. Fem forskere vover springet.

23/01: Universets byggesten. Michael J.D. Linden-Vørnle, astrofysiker og chefkonsulent, DTU Space

30/01: Mystiske kvantefænomener. Anders Søndberg Sørensen, professor i kvanteoptik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet.

06/02: Universets ende(r). Ole Eggers Bjælde, astrofysiker og museumsinspektør, Science Museerne, Aarhus Universitet

13/02: Forelæsning på vej. Se fuau.dk

20/02: Liv i rummet. Kai Finster, professor i astrobiologi, Aarhus Universitet

2411-050

Altings begyndelse

— **TID:** 29/1, 5 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Det er svært ikke at fortabe sig i naturvidenskabens fascinerende forklaringer på vores tilstedeværelse i verden. Om det er Big Bang, vejen fra vand til land, menneskets første fodspor eller noget helt fjerde. Men hvordan er egentlig historien om altings begyndelse, når den bliver belyst af forskellige fagligheder? I denne forelæsningsrække bliver du klogere på altings begyndelse – både som den beskrives i naturvidenskaben, som den fortolkes i religionerne, og som den graves frem i arkæologien og historiebøgerne. Hvordan opstod livet i universet? Hvad siger Det Gamle Testamente og skabelsesberetningen? Hvor stammer de første mennesker fra?

- 29/01: Big Bang, og universet bliver til.** Ole Eggers Bjælde, astrofysiker og museumsinspektør, Science Museerne, Aarhus Universitet
- 05/02: Livets oprindelse – fra vand til land.** Tobias Wang Nielsen, professor i zoofysiologi, Aarhus Universitet
- 12/02: Nu er vi her – hvad er så meningen med det?** Mia Skjold Tvede Henriksen, ph.d. i pædagogisk filosofi, Aarhus Universitet
- 19/02: I menneskets ældste fodspor.** Peter K.A. Jensen, klinisk lektor i human genetik og overlæge, Aarhus Universitet
- 26/02: Religion og samfundets begyndelse.** Anders Klostergaard Petersen, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

2411-067

UFO'erne kommer

— **TID:** 18/3, 1 mandag, kl. 17:15-20:15
PRIS: 275 kr., studerende 145 kr.
UNDERVISER: Michael J.D. Linden-Vørnle, astrofysiker og chefkonsulent, DTU Space

Flyvende tallerkener, mystiske nattelys og grønne marsmænd. Hvert år fortæller mennesker om mystiske syn på himlen, og for langt de fleste mennesker er 'UFO' synonym med et rumskib fra en anden planet. Den moderne UFO-myte opstod i kølvandet på 2. verdenskrig i en tid, hvor opmærksomheden var særligt skærpet på mulige nye teknologier fra fjendens hånd. Hvor går grænsen mellem virkelighed og fiktion? Hvorfor har det amerikanske militær brugt tid og penge på at studere de flyvende objekter? Og hvad er sandsynligheden for, at der findes intelligent liv på andre planeter? Bliv klogere på de væsentligste elementer i UFO-myten og vores eftersøgning af liv både i og uden for solsystemet.

Kom med til
 Hearts & Minds Festival
 22.-24. september

SE BAGEST I PROGRAMMET, OG LÆS MERE PÅ HEARTS-MINDS.FUAU.DK

2411-234

Bakteriernes skjulte liv

— **TID:** 2/4, 4 tirsdage, kl. 17:45-19:30
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

De er ikke til at se med det blotte øje, og vi skænker dem nok ikke mange tanker i hverdagen. Men vi er omgivet af bakterier. De er i og på vores kroppe og overalt i vores omgivelser. Nogle af dem kan vi ikke leve uden, mens andre kan gøre os dødeligt syge. I denne forelæsningsrække vil nogle af landets skarpeste bakterieforskere gøre dig klogere på en af klodens mest dominerende livsformer. For selvom de umiddelbart virker som meget simple organismer, så er det langt fra tilfældet. Takket være forskningen ved vi nu, at bakterierne lever i komplekse samfund, kan kommunikere over store afstande og producere avancerede molekyler som fx antibiotika. Dyk med ned i bakteriernes forunderlige verden!

- 02/04: Introduktion: Bakteriernes fantastiske egenskaber.** Lone Gram, professor i bakteriologi, Danmarks Tekniske Universitet
- 09/04: Vores indre liv – om kost, tarmbakterier og sundhed.** Martin Steen Mortensen, seniorforsker i tarmens mikrobiologi, DTU Fødevarerinstitutionen, Danmarks Tekniske Universitet
- 16/04: Biofilm – bakteriernes beskyttelsesrum.** Rikke Louise Meyer, professor i mikrobiologi, Aarhus Universitet
- 23/04: Et spektakulært fund – kabelbakterier på havets bund.** Lars Peter Nielsen, centerleder og professor i mikrobiologi, Aarhus Universitet

2411-264

Fremtidens energi

— **TID:** 3/4, 6 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Klimakrisen kradser, CO₂-udledningen stiger, og strømforbruget har aldrig været større. Mens vi vender de fossile energikilder ryggen, bliver behovet for andre og mere vedvarende energiformer mere og mere akut. Der er muligheder i både sol, vind, vand og jord. Nogle lande udfaser atomkraft, mens andre åbner nye værker. Er atomkraft vejen frem, eller bør vi stadig sige nej tak? Hvor langt er vi med at udnytte de forskellige energiformer? Og hvad med lagring, håndtering af affald og sikkerhed? I denne forelæsningsrække giver forskere og eksperter dig en grundig indføring i fordele og ulemper ved de forskellige energityper.

- 03/04: Vindenergi.** Jens Nørkær Sørensen, professor i vindenergi, Danmarks Tekniske Universitet
- 10/04: Solenergi.** Sune Thorsteinsson, projektleder, DTU Electro, Danmarks Tekniske Universitet
- 17/04: Geotermisk energi (på letforståeligt engelsk).** Ivanka Orozova Bekkevold, lektor, ph.d. i geofysik, Niels Bohr Institutet
- 24/04: Bioenergi og biobrændstoffer (på letforståeligt engelsk).** Hariklia Gavala, lektor i bioenergi, Danmarks Tekniske Universitet
- 01/05: Atomkraft.** Bent Lauritzen, sektionsleder, DTU Fysik, Danmarks Tekniske Universitet
- 08/05: Bølgeenergi.** Erik Damgaard Christensen, professor og sektionsleder, DTU Mekanik, Danmarks Tekniske Universitet

Tag børnene med på Folkeuniversitetet

Som noget nyt tilbyder Folkeuniversitetet forelæsninger for nysgerrige børn og deres forældre eller bedsteforældre. Giv dit barn eller barnebarn en anderledes oplevelse og et kig ind i forskningens fascinerende verden.

2321-424

Tag børnene med: Du kan regne med kvantefysikken

— **TID:** 7/10, 1 lørdag, kl. 11.00-13.00
PRIS: 195 kr., studerende / børn under 18 år 95 kr.
UNDERVISER: Ulrich Busk Hoff, operationel leder af QuantumDTU

Computere er overalt i vores hverdag og er grundlaget for rigtig mange af de ting, vi gør. Men hvordan virker de egentlig? Hvordan får man puttet information ind i en computer? Er der regnestykker, som en computer ikke kan klare? Vi skal også forbi kvantefysikken, hvor vi møder både superpositioner og entanglement, og vi kommer til at forstå, hvorfor selv de kraftigste computere ikke kan simulere kvantefysikken. Lær, hvad en kvantecomputer er, og hvad det er for nogle ting, vi håber den kan hjælpe os med at regne ud. Det hele gør vi, mens vi sammen læser os igennem børnebogen "Finn Foton og kvantecomputeren". Anbefalet fra 10 år.

2321-423

Tag børnene med: Historien om dinosaurerne

— **TID:** 29/10, 1 søndag, kl. 11.00-13.00
PRIS: 195 kr., studerende / børn under 18 år 95 kr.
UNDERVISER: Jakob Christensen-Dalsgaard, lektor i biologi, Syddansk Universitet

Historien om de uddøde dinosaurer, deres biologi og forsvinden ved en gigantisk naturkatastrofe for 65 millioner år siden er en af de mest spændende historier fra naturvidenskaben. Vores undersøgelser af nulevende dyr og af fossilerne har givet os viden om, hvordan dinosaurerne levede – og meget af det, man kan se i populære fremstillinger som filmen 'Jurassic Park', er gætværk. Tag dine børn eller børnebørn i hånden, og bliv sammen klogere på dinosaurernes historie og denne spændende periode af Jordens historie. Anbefalet fra 6 år.

2411-238

Tag børnene med: Kemiske eksperimenter med fut i

— **TID:** 28/1, 1 søndag, kl. 11.00-13.00
PRIS: 195 kr., studerende / børn under 18 år 95 kr.
UNDERVISER: Peter Hald, sikkerhedsleder ved Institut for Kemi, Aarhus Universitet

Det er både spændende og sjovt at eksperimentere, men eksperimentet er også centralt for videnskaben. I århundreder har videnskabsfolk lavet videnskabelige forsøg for at blive klogere på, hvad naturen kan. Tag dine børn eller børnebørn med på Folkeuniversitetet denne dag, og oplev spændende kemiske eksperimenter. Både nogle af dem, der siger BANG, men også forsøg, som kan laves i et helt almindeligt køkken med ting, du allerede har eller nemt kan skaffe. Anbefalet fra 6 år.

2321-545

Tag børnene med: På opdagelse i universet – på Steno Museet

— **TID:** 11/11, 1 lørdag, kl. 10.00-11.45
PRIS: 195 kr., studerende / børn under 18 år 95 kr., inkl. entre til museet
UNDERVISER: Ole Eggers Bjælde, astrofysiker og museumsinspektør, Science Museerne, Aarhus Universitet
SAMARBEJDSPARTNER: Steno Museet

Er der liv på andre planeter? Hvordan dannes stjerner? Hvorfor skifter Månen udseende? Og hvordan sover astronauter i rummet, når der ingen tyngdekraft er? Denne dag er der plads til de helt store spørgsmål, når astrofysiker og museumsinspektør Ole Eggers Bjælde tager børn og voksne i hånden rundt på Steno Museet, og fortæller om det astronomiske univers. Få en sanselig oplevelse af stjernehimlen i Planetariet. Eksperimenter med modeller for Solsystemet. Lær at finde vej på stjernehimlen med Karlsruvognen og de klare stjerner på himlen. Og hør om den danske astronaut Andreas Mogensens mission til Den Internationale Rumstation. Tag med på en kosmisk rejse ud i rummet. Anbefalet fra 6 år.

Gratis livestreams

Med Folkeuniversitetets livestreamede forelæsninger kan du åbne en verden af viden uanset hvor du er. Forelæsningerne foregår i Microsoft Teams. Moderator Noa Kjærsgaard Hansen guider os igennem. Se flere livestreams og tilmeld dig på fuau.dk

2321-454

Peter Paul Rubens: Barokkens superhelt

— **TID:** 30/8, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Peter Kær, cand.mag. i kunsthistorie og kulturformidling

Der er ingen maler, der har opnået samme popularitet og indflydelse i sin samtid som den flamske maler Peter Paul Rubens (1577-1640). Få kunstnere har på samme måde skabt værker, hvor historien fremstår lige så dynamisk, dramatisk og velkomponeret. Ud over at være maler fungerede Rubens også som diplomat i fredens tjeneste i et uroligt Europa. Han blev bl.a. sendt til England af den spanske konge Filip 4., i håbet om at han kunne overtale Karl 1. af England til en våbenhvile. Tag med Peter Kær ind i Rubens facetterede og fascinerende billedunivers.

2321-455

Verdens (u)orden med Kina som stormagt

— **TID:** 29/11, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet

'Riget i Midten' har gennem de seneste 50 år gennemgået en voldsom udvikling. Fra at være et internationalt isoleret udviklingsland indtager Kina nu status som stormagt og globalt vækstlokomotiv. Camilla Tenna Nørup Sørensen gør status på Kina som stormagt set i lyset af aktuelle udviklinger og forholdet mellem Kina og USA. Forelæsningen har fokus på krigen i Ukraine og de tiltagende spændinger i Taiwanstrædet. Camilla slutter af med at give sit bud på, hvilken verdensorden der er under udvikling, og implikationerne for Europa og Danmark.

2321-456

En rundtur i dansk litteratur

— **TID:** 6/12, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Anne-Marie Mai, professor i litteratur, Syddansk Universitet

Der skrives nærmest ubegribeligt meget god litteratur på dansk. Forfattere har i det sidste halve århundrede forsynet læserne med mange hyldemeter af skønne bøger. Kirsten Thorup og Ida Jessen er bestsellere sammen med nye forfattere som Olga Ravn og Glenn Bech. Der udgives faktisk stadig flere titler – siden 2010 er antallet af nye skønlitterære udgivelser forøget med 74 %. Men det kan være vanskeligt at finde vej mellem de høje bogbjerge. Heldigvis kan du komme på tur rundt i det danske litteraturland med litteraturprofessor Anne-Marie Mai, når hun peger på centrale tendenser og giver læsetips.

2321-457

Kunstig intelligens, kunstigt sprog?

— **TID:** 13/12, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00
UNDERVISER: Anders Kofod-Petersen, professor i anvendt kunstig intelligens, Norges teknisk-naturvitenskapelige Universitet

Vi har været vant til at kunne finde vej ved hjælp af GPS eller bede Siri om at ringe et nummer op, men det er først nu, kunstig intelligens (AI) for alvor gør sit indtog i vores måde at være i verden på: Google forbereder svar på dine søgninger genereret af kunstig intelligens, A-kasser anbefaler jobsøgende at bruge chatbotten ChatGPT til ansøgninger, og danske virksomheder er førende i Europa, når det kommer til brug af AI. Men hvad er kunstig intelligens egentlig? Hvordan udnytter virksomhederne teknologien bedst muligt? Og bør vi frygte, at vores arbejdspladser snart overtages af robotter?

Se flere livestream
på fuau.dk

Religion & filosofi

2321-387

Idéhistorie – kristendommen fra Paulus til Luther

- **TID:** 8/9, 8 fredage, kl. 11.15-13.00. ingen undervisning 20/10
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.
STED: Aarhus Universitet, Søauditorierne, Eduard Biermann Auditoriet - Auditorium 3, Bartholins Allé 3
UNDERVISER: Flemming Houe, magister i idéhistorie

Kristendommen er grundlaget for den europæiske civilisation. Udgangspunktet er Jesus' forkyndelse af Guds kærlighed og i samme åndedrag en fordring om kærlighed til medmennesket. Men denne kærlighedens forkyndelse bliver til en magts og beherskelses religion. Idéen om menneskets syndighed rykkes i centrum, og kirken udvikler sig til en åndelig og verdslig magt. Denne udvikling følger vi fra Paulus til skolastikkens ærefrygtindgydende filosofisk-teologiske system. En eksistentiel modbevægelse til denne systemtænkning finder vi i den kristne mystik og i Luthers bestræbelse på igen at gøre forholdet til Gud til et eksistentielt anliggende for det enkelte menneske. Bliv klogere på kristendommen – fra Paulus til Luther

- 08/9: **Jesus og Paulus. En ny religion**
15/09: **Eros og agape. Hellas og Israel**
22/09 **Filosofiske skoler i senantikken. Nyplatonisme og stoicisme**
29/09 **Augustin. Synd og frelse**
06/10 **Thomas Aquinas og Aristoteles**
13/10 **Skolastikken. Den filosofisk-teologiske katedral**
27/10 **Meister Eckhardt. Den kristne mystik**
03/11 **Luther og reformationen**

2321-388

Fortællinger fra Auschwitz

- **TID:** 12/9, 5 tirsdage, kl. 11.15-13.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
STED: AU, Jura, bygning 1342, lokale 455 (Lille juridisk), Bartholins Allé 13
UNDERVISER: Flemming Houe, magister i idéhistorie

"At skrive et digt efter Auschwitz er barbarisk", skrev Adorno i 1951. Hannah Arendt er enig. Den afgrund af ondskab, der åbner sig her, kan ikke rummes i en fortælling. Fortællinger er meningsføgende. De søger at binde vores oplevelser og handlinger sammen, så de bliver forståelige og peger mod en mening. De søger at svare på, hvad der er det menneskelige. I uddyddelseslejrene er det menneskelige afskaffet, og enhver mening mistet. Derfor kan der ikke fortælles fra lejrene. Vær med, når vi ser på nogle af de fortællinger, der trods alt er blevet fortalt om Auschwitz. Vi vil også dykke ned i dystopiske romaner, der viser os en umenneskelig verden.

- 12/09: **Hannah Arendt. Der kan ikke fortælles historier fra Auschwitz**
19/09: **Primo Levi. Elie Wiesel**
26/09: **Imre Kertész. Victor Frankl**
03/10: **George Orwell. Margaret Atwood**
10/10: **Hannah Arendt. Den meningsgivende fortælling**

FÅ VIDEN LIGE IND I ØRERNE

Lyt til forskerne i RADIO4 og som podcast

2321-161

Gå dig klog – på byvandring med religionerne

- **TID:** 17/9, 1 søndag, kl. 13.00-14.30
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
MØDESTED: Ved Vor Frue Kirke, Vestergade
UNDERVISER: Marie Vejrup Nielsen, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

Når man går en tur i gaderne i Aarhus, tænker man måske ikke på, hvor meget religion man møder på vejen, men den er alligevel over det hele. Både i form af store, gamle katedraler og på små ydmyge skilte, der viser ind i en baggård og op ad en trappe til dér, hvor en gruppe mennesker mødes om deres religion. Det kan være blandede grupper, der deler buddhistisk meditation, eller muslimer, der mødes til fredagsbøn. Både de gamle kirker og de nye grupper giver et billede af, hvilke store og små religioner, der har været og er vigtige for generationer af mennesker i Aarhus såvel som verden over. Vær med, når vi bevæger os ud i Aarhus' religiøse bylandskab og ser på, hvordan mennesker, samfund og religion spiller sammen i Aarhus i dag.

2321-162

Gå dig klog – filosofisk vandretur

TID: 17/9, 1 søndag, kl. 14.00-16.00

PRIS: 295 kr., studerende 195 kr. inkl. forplejning i caféen på Moesgaard Museum

MØDESTED: Skovmøllen, Skovmøllevej 51

UNDERVISER: Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet

Vandring har for mange filosoffer været et redskab til at finde inspiration. Filosoffer som Kant, Kierkegaard, Nietzsche og Rousseau har alle vandret rundt i naturen og byen for at bevæge tanker og få sat gang i samspillet mellem krop og sind. Vær med, når Folkeuniversitetet sætter farten ned og drager på en filosofisk vandretur i smukke omgivelser i Marselisborg Skov. Nyd en kop kaffe eller en kop te med en bolle og dagens kage fra caféen på Moesgaard Museum, og få et indblik i filosofiens historie på en skovvandring i godt selskab.

2321-163

Hegel for et større publikum – oplev Rune Lykkeberg

TID: 9/10, 1 mandag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk

UNDERVISER: Rune Lykkeberg, chefredaktør, Dagbladet Information

Den tyske filosof Georg Wilhelm Friedrich Hegel har betydet så meget for vores forestillinger om modernitet, historie og fremskridt, at vi alle er hegelianere – de fleste af os ved det bare ikke. Hegel ville udvikle et filosofisk system, som skulle begribe hele hans tid i tanker, men det er også med Hegel, at vi kan få greb om vores egen samtid. Få mulighed for at forstå Hegel forfra i selskab med Rune Lykkeberg.

2321-032

Filosofihistorie – fra antikken til det moderne gennembrud

TID: 26/10, 1 torsdag, kl. 19.30-21.15 og

30/10-11/12, 7 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Forelæsningerne præsenterer nogle af de største og mest betydelige filosoffer, der har eksisteret. Den historiske periode, som strækker sig fra antikken til det moderne gennembrud, byder på mange afgørende filosofiske idéer og tanker. Lær at forstå de filosofiske teorier og deres oprindelse, når vi gennemgår en række af historiens filosofiske tænkere lige fra Platon, Aristoteles og Augustin til Locke, Hume og Kierkegaard. Bliv nysgerrig på alt fra den politiske til den eksistentielle filosofi, og begrib filosofiens væsen. Kom med og bliv klogere på den verden, hvorfra filosofiens væsen udspringer.

26/10: Platon og Aristoteles: Sandhedssøgen og det gode liv. Morten Sørensen Thaning, lektor i filosofi, Copenhagen Business School

30/10: Augustin: Åndelighed og forening med Gud. Anders-Christian Lund Jacobsen, professor i teologi, Aarhus Universitet

06/11: René Descartes: Tvivl, erkendelse og videnskab. Thomas Schwarz Wentzer, professor i filosofi, Aarhus Universitet

13/11: John Locke og David Hume: Sanning og fornuff. Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet

20/11: Jean-Jacques Rousseau: Retfærdighed, lighed og lov. Mikkel Thorup, professor i idéhistorie, Aarhus Universitet

27/11: Immanuel Kant: Kritik af dømmekraften. René Rosfort, lektor i etik og religionsfilosofi, Københavns Universitet

04/12: G.W.F. Hegel: Om friheden og dens virkeliggørelse. Peter Wolsing, lektor i filosofi, Syddansk Universitet

11/12: Søren Kierkegaard: En eksistensfilosofisk reaktion på det moderne. Cecilie Varslev-Pedersen, ph.d. i filosofi, New School for Social Research

2321-159

Hvad enhver bør vide om det gode liv

TID: 23/10, 6 mandage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vi lever i en tid, hvor tempoet er højt, og vi nemt kan komme til at fare vild i de mange bevirklinger og gøremål, vi sætter os for at nå. Når vi har en ledig stund til eftertænkning, kan tvivlen indfinde sig. Lever jeg et godt liv? Er der noget, jeg burde gøre anderledes? Hvad er det gode liv egentlig, og er der flere veje til et godt liv? Med denne forelæsningsrække sætter vi fokus på det hele menneske. Vi besøger filosofien og spørger, hvad det gode liv mon er? Vi ser indad på den mentale sundhed og på vores vaner. Vi kaster et blik på meningsdannende aktiviteter som litteratur og natur, og så skal vi blive klogere på en god balance mellem arbejdsliv og privatliv. Kom og bliv inspireret, når vi dykker ned i, hvad enhver bør vide om det gode liv.

23/10: Det gode liv ifølge filosofien. Morten Dige, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

30/10: Mental sundhed og det gode liv. Frans Ørsted Andersen, lektor i uddannelsesforskning, Aarhus Universitet

06/11: Det gode liv med litteraturen. Mette Steenberg, direktør, Læseforeningen

13/11: Skab nye og meningsfulde vaner. Niels Viggo Hansen, filosof, fysiker og postdoc, Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet

20/11: Det gode liv og ro i naturen. Dorthe Varning Poulsen, fysioterapeut, lektor i naturbaseret terapi og sundhedsfremme, Københavns Universitet

27/11: Meningsfuld balance i privat- og arbejdsliv. Michael Nørager, ph.d. og lektor i innovation og forandringsledelse, Aarhus Universitet

2321-158

Det levede liv – introduktion til filosofisk etik

— **TID:** 24/10, 8 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.
UNDERVERS: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Hvad vil det sige at være et godt menneske? Hvordan skal vi leve vores liv sammen? At stille sig selv og hinanden disse spørgsmål hører med til menneskelivet. For Sokrates var det den største lykke for et menneske at diskutere, hvorledes man kan blive et godt menneske, fordi – som han mente – et liv uden en sådan vedvarende undersøgelse ikke ville være menneskeværdigt. Og tænker vi over det, så er denne undersøgelse nærværende i vores liv, fordi livet er fyldt med situationer, hvor vi må vurdere, hvad der er det rigtige at gøre. Både personligt, når det handler om, hvordan jeg skal forme mit eget liv, men også i fællesskab, når det kommer til spørgsmålet om, hvordan vi skal leve sammen – i familien, i samfundet og i verden. Filosofien har ledsaget – hjulpet og udfordret – mennesker i deres etiske overvejelser i mere end 2.000 år. Få en grundig indføring i filosofiens etiske tradition med afsæt i de store filosoffer.

- 24/10:** Platon: Om lysten og samtalen
- 31/10:** Aristoteles: Om dyden i midten
- 07/11:** Martin Luther: Om de to regimenter
- 14/11:** Baruch de Spinoza: Om magt og følelser
- 21/11:** Immanuel Kant: Om pligten og moralloven
- 28/11:** Søren Kierkegaard: Om den enkelte og det almene
- 05/12:** Friedrich Nietzsche: Om herremoral og slavemoral
- 12/12:** K.E. Løgstrup: Om fordring og livsytning

2321-031

Verdens store religioner

— **TID:** 24/10, 6 tirsdage, kl. 17.30-19.15.
Den 28/11 kl. 18.30-20.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

For langt størstedelen af verdens befolkning er religion et centralt omdrejningspunkt i livet. Religion giver os svar på spørgsmål om verdens skabelse, meningen med livet og menneskets liv og død. I religionerne finder vi en fælles historie, og vi skaber fælles traditioner. Religion tilbyder mennesket et særligt livssyn og særlige leveregler. Men religionerne er ganske forskellige, og det kan nogle gange være vanskeligt at begribe andre religioner og deres praksisser. Religion er afgørende for, hvordan verdens kulturer orienterer og organiserer sig, og hvordan de opnår deres særkender. Få et indblik i fem religioners basale overbevisninger og værdier fra et historisk forankret, men nutidigt perspektiv.

- 24/10:** **Indledning om religioner og deres betydning.** Marianne Qvortrup Fibiger, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
- 31/10:** **Jødedom.** Marianne Schleicher, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
- 07/11:** **Kristendom.** Else Marie Wiberg Pedersen, lektor i systematisk teologi, Aarhus Universitet
- 14/11:** **Islam.** John Møller Larsen, ph.d. i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
- 21/11:** **Hinduisme.** Marianne Qvortrup Fibiger, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
- 28/11:** **Buddhisme.** Jørn Borup, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

2321-389

Historiens afslutning eller civilisationernes sammenstød?

— **TID:** 26/10, 8 torsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Efter Berlinmurens fald i 1989 ventede mange, at det liberale demokrati og den frie markedsøkonomi ville sejre globalt. Ikke alene gav det en høj materiel levestandard, men det betød også et mere lige og retfærdigt samfund og en stor grad af personlig og politisk frihed. Demokratiet havde sejret, og totalitære og autoritære politiske systemer var ikke længere noget alternativ. Det var Francis Fukuyamas analyse i værket 'Historiens afslutning' fra 1992. Samuel Huntington havde den modsatte vurdering i værket 'Civilisationernes sammenstød' fra 1996. Selvom de andre civilisationer moderniserer økonomi og teknologi efter Vestens model, vil de fastholde deres egen identitet kulturelt, ideologisk og politisk. Vi vil se en multipolar verden med et spændingsforhold mellem civilisationer. Hvem fik ret? Det forsøger vi at svare på i forelæsningerne.

- 26/10:** **Fukuyama og Huntington.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 02/11:** **Europa og USA.** Flemming Houe, magister i idéhistorie
- 09/11:** **Rusland.** Torben Heuer, lektor i russisk sprog, kultur og samfundsforhold
- 16/11:** **Kina.** Stig Thøgersen, professor emeritus i kinastudier, Aarhus Universitet
- 23/11:** **Mellemøsten.** Morten Valbjørn, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 30/11:** **Indien.** Jørgen Dige Pedersen, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet
- 07/12:** **Demokrati.** Svend-Erik Skaaning, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 14/12:** **Moderne værdier. 'World Values Survey'.** Flemming Houe, magister i idéhistorie

Vær med til Hearts & Minds-festival på Dokki 22-24/9, hvor vi igen åbner ind til hjernen. Videnskabsjournalist Line Friis Frederiksen er vært på 'Rampen' med mange spændende gæster. Se festivalprogrammet bagest i dette program.

2321-371

Grundtvig: Danmarks store mand II

— **TID:** 26/10, 5 torsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

N.F.S. Grundtvig står som en af de mest centrale skikkelser i Danmark de seneste 200 år. Ofte menes han at være ophavsmand til alt det gode, der definerer Danmark, og det er blevet en grundfortælling, at vi er formet efter Grundtvigs tanker om frihed, ånd og fællesskab. Men kan vi virkelig tage Grundtvig til indtægt for alt fra velfærdsstat til tillidskultur? Og har han stadig noget at sige os i dag? Rækken tager udgangspunkt i bogen 'Den store mand – nye fortællinger om Grundtvig' (Gads Forlag 2022). Det er ikke en forudsætning at have fulgt forløb I for at kunne følge dette.

- 26/10: Religion: Den hedenske Grundtvig.** Hans Jørgen Lundager Jensen, professor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
- 02/11: Politik: Den feministiske Grundtvig.** Lone Kølle Martinsen, seniorforsker i historie, Aarhus Universitet
- 09/11: Samfund: Den skoledannende Grundtvig.** Thorstein Balle, seniorresearcher, Grundtvigsk Forum
- 16/11: Kunst: Den billeddannende Grundtvig.** Carsten Bach-Nielsen, lektor emeritus i kirkehistorie, Aarhus Universitet
- 23/11: Kultur: Den skrivende Grundtvig.** Krista Stinne Greve Rasmussen, ph.d., Center for Grundtvigforskning

2321-115

Er det moderne menneske blevet voksent? Om Hans-Jørgen Schanz

— **TID:** 26/10, 3 torsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Ole Morsing, lektor emeritus i idéhistorie, Aarhus Universitet

I januar 2022 døde den aarhusianske idéhistoriker og tidligere marxist Hans-Jørgen Schanz. I mere end 50 år spillede Schanz en central rolle som foredragsholder, kritiker, meningsmager og ikke mindst som forfatter. Han var en af de væsentligste danske intellektuelle, fordi han bl.a. havde en beundringsværdig evne til at tænke selv. Igennem tre forelæsninger gennemgås Schanz' forskellige svar på spørgsmålet: Hvad er livsmulighederne og begrænsningerne i det moderne samfund, og hvad kan vi lære af historien? Fra et marxistisk udgangspunkt i 1970'erne over en pragmatisk begejstring for det moderne til en livgivende metafysik.

- 26/10: Verden skal forandres. Schanz og marxismen**
- 02/11: Verden er beboelig. Schanz og moderniteten**
- 09/11: Verden er en selvfølge. Schanz og metafysikken**

2321-308

Køn og kirke – om kvindernes adgang til kirkens embede

— **TID:** 26/10, 7 torsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.

Den 28. april 2023 er det 75 år siden, at den første officielle ordination af kvindelige præster i den danske folkekirke fandt sted. Den 4. juni 1947 signerede Frederik 9. den lovtæst, der endelig gav kvinder adgang til det ordinerede embede i den danske folkekirke. Knap elleve måneder senere, den 28. april 1948, blev cand.theol. Johanne Andersen, cand.theol. Edith Brenneche Petersen og cand.theol. Ruth Vermehren ordineret i Odense Domkirke af biskop over Fyens Stift, Hans B.L. Øllgaard. Folkekirken var dermed den første større kirke til at give kvinder adgang til kirkens embede. Bliv klogere på kvinders vej til præsteembedet.

- 26/10: Skriver Paulus virkelig, at kvinder skal tie i kirken?** René Falkenberg, lektor i teologi, Aarhus Universitet
- 02/11: "Mennesker som du og jeg". Luther, køn og kirke.** Else Marie Wiberg Pedersen, lektor i systematisk teologi, Aarhus Universitet
- 09/11: Præsteægteskabet som mandligt og kvindeligt præsteembede.** Rasmus H.C. Dreyer, sognepræst, Roskilde Domkirke, og formand for Selskabet for Danmarks Kirkehistorie
- 16/11: Kvindernes vej fra hjemmereligiøsitet til kirkelig indsats i det 19. århundrede.** Hans Raun Iversen, lektor emeritus i teologi, Københavns Universitet
- 23/11: Apostelinder: Grundtvigs indflydelse på spørgsmålet om kvindelige præster.** Lone Kølle Martinsen, ph.d., seniorforsker i historie, Aarhus Universitet
- 30/11: Køn, magt og kirke. Kvindelige præster og lovgivning i folkekirken.** Bettina Lemann Kristiansen, professor i jura, Aarhus Universitet
- 07/12: Sjælesorg, køn og feministisk teologi.** Christine Tind Johannessen, lektor i teologi, Københavns Universitet

2321-113

Meningen med det hele

- **TID:** 28/10, 1 lørdag, kl. 10.30-16.00
PRIS: 430 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Jakob Holm, mag.art. i litteraturvidenskab, Syddansk Universitet

Hvordan skal jeg håndtere min frihed? Hvordan bliver jeg bedre til at tage ansvar for mit liv? Hvordan undgår jeg at leve efter andres forskrifter? Denne temadag om meningen med det hele vil blive brugt på at besvare de spørgsmål. Med udgangspunkt i filosoffer som Kierkegaard og Sartre vil der blive introduceret til de væsentligste temaer og begreber fra eksistentialismens brede tradition. Du vil samtidig blive givet en række praktiske redskaber til at finde svar på tilværelsens fundamentale spørgsmål: Hvad er meningen med det hele? Forelæsningerne tager afsæt i Jakob Holms bog 'Meningen med det hele' (Kristeligt Dagblads Forlag).

2321-390

Menneskets historie – fra stenalderkultur til moderne civilisation

- **TID:** 31/10, 5 tirsdage, kl. 11.15-13.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
STED: AU, Jura, bygning 1342, lokale 455 (Lille juridisk), Bartholins Allé 13
UNDERVISER: Flemming Houe, magister i idéhistorie

Mennesket er et historisk væsen. Det skaber sig selv og sin verden gennem sin historie. Mennesket er også et biologisk væsen. Vores måde at leve på er bestemt af vores natur, men vi er ikke som dyrene henvist til at leve på én bestemt måde. Vi udvikler en mangfoldighed af forskellige kulturer og civilisationer. Historien er en læreproces, hvor vi udvikler viden og færdigheder, der sætter os i stand til at kontrollere naturen og til at leve sammen i store komplekse samfund. Der er en verden til forskel på at leve i en stenalderkultur og i en moderne højteknologisk civilisation – en verden, vi selv har skabt. Få et overblik over menneskets historie.

- 31/10:** Fra de første mennesker til agerbrugsrevolutionen
07/11: Civilisationer, imperier og religioner. Skakbræt og netværk
14/11: Moderne samfund. Europas verdensherredømme
21/11: Det tyvende århundrede mellem utopi og apokalypse
28/11: Historiens afslutning eller civilisationernes sammenstød

2321-152

De glemte danske helgener og Danmarks skabelse

- **TID:** 6/11, 5 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
BOG: Mulighed for særpris på bog. Se mere på holdsiden på fuau.dk
UNDERVISER: Brian Patrick McGuire, professor emeritus i middelalderhistorie, Roskilde Universitet

De fleste danskere har nok hørt om Knud den Hellige eller Knud Lavard, men hvem har hørt om Anders af Slagelse eller Niels af Aarhus? De er gået i glemmebogen, men bidrog i deres tid til rigets skabelse – ikke gennem magtudøvelsen, men i deres fromhed og udbredelse af evangeliets ord og lys. Vi kommer til at møde flere mænd og en enkelt kvinde, hvis jordiske rester er væk, men som har efterladt skriftlige kilder af betydning for dansk identitet. Forelæsningerne er baseret på Brian Patrick McGuires bog 'Glemte danskere: Helgener i Danmarks skabelse' (Jensen & Dalgaard I/S).

- 06/11:** Den første danske helgen: Tyskeren Poppo samt Thøger af Vestervig
13/11: Den ukendte indvandrer: Vilhelm af Æbelholt
20/11: Vores eneste kvindelige helgen: Margrethe af Roskilde
27/11: En officiel og en uofficiel helgen: Kjeld af Viborg og Niels af Aarhus
04/12: Den gode præst: Anders af Slagelse

2321-391

Dante og Shakespeare

- **TID:** 10/11, 4 fredage, kl. 11.15-13.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
STED: Aarhus Universitet, Søauditorierne, William Scharff Auditoriet – Auditorium 5, Bartholins Allé 3

'Den guddommelige komedie' fortæller om Dantes vandring gennem de tre efterdødsriger: helvede, hvor straffen er evig, og skærsilden, hvor sjælene soner deres synder, så de herfra kan stige op til paradiset evige salighed. Hele dette omfattende og sindrige straffe- og belønningssystem er skabt af Gud og udtryk for hans kærlighed og retfærdighed. I Shakespeares tragedier bevæger vi os fra middelalderens lukkede verden, der hviler i Guds orden, til renæssancens åbne og dynamiske verden. Gud er ingen sikker selvfølgelighed, og mennesket er overladt til sig selv. Dynamikken i Shakespeares univers er spændingen mellem individets lidenskab og den sociale orden. Intetsteds vældigere udfoldet end i tragedien 'Kong Lear'. Forelæsningerne vil ikke kun udfolde Dantes og Shakespeares universer i ord, men også vise dem med billeder.

- 10/11:** Dante. 'Den guddommelige komedie'. Flemming Houe, magister i idéhistorie
17/11: Shakespeare. 'King Lear'. Flemming Houe, magister i idéhistorie
24/11: Helvede, skærsild og paradiset i billedkunsten. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
01/12: To universer. Flemming Houe, magister i idéhistorie

2321-081

Hvem er jeg? – 5 tilgange til selvet

— **TID:** 12/11, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Mette Vesterager, cand.mag. i filosofi, rådgiver, coach, terapeut og forfatter

'Kend dig selv' stod der i Apollontemplet i Delfi. Den menneskelige søgen efter at forstå os selv rækker tilbage til den vestlige verdens vugge i det antikke Grækenland. Mange forskellige forståelser af selvet er blevet til i tidens løb. Nogle ser det som en indre essens, der forbliver uforandret gennem vores liv. Vi er den samme, som vi altid har været. Andre ser selvet som noget, der er kulturelt skabt og konstant forandrer sig i takt med de fortællinger, vi skaber om os selv. Denne dag præsenteres forskellige svar på spørgsmålet "hvem er jeg?" gennem en rundrejse i filosofien og psykologien.

2321-164

Store tanker om livets relationer

— **TID:** 13/11, 4 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Et kært livsvidne eller et problemfyldt livsforhold. Møder med andre mennesker kan her og nu påvirke vores humør, og på længere sigt kan relationer til mennesker forme vores vej og oplevelse gennem livet. I livet møder vi nemlig både de mennesker, som ledsager os næsten hele vejen, såvel som de mennesker, som vi blot støder ind i en enkelt gang. Nogle vælger vi selv, mens andre er os givet. Nogle gør indtryk, og andre bliver glemt. Uanset varigheden, valgfriheden og kvaliteten af vores relationer gennem livet, er det netop disse møder med mennesker, som tilsammen medvirker til at skabe vores oplevelse af livet. Det er i disse relationer – de dybe, de nødvendige, de manglende, de afbrudte og de problematiske – at vi lever vores liv. Forelæsningsrækken fokuserer på hverdagens mennesker, og deres betydning for vores liv.

- 13/11: Parforhold.** Sandrine Rose Schiller Hansen, ph.d. i filosofi, Katholieke Universiteit Leuven
- 20/11: Ingen og fraværet af relationer.** Sandrine Rose Schiller Hansen, ph.d. i filosofi, Katholieke Universiteit Leuven
- 27/11: Forældre og børn.** Tone Grosen Dandanell, højskolelærer i filosofi, Testrup Højskole
- 04/12: Venskab.** Jonas Holst, ph.d. i filosofi og idéhistorie og lektor i æstetik og etik, San Jorge Universitet, Zaragoza

Bustur til Bogforum – 3. eller 4. november

SE SIDE 73

2321-238

Bag om kærlighed – Katrine Marie Guldager og Anne Marie Pahuus

— **TID:** 11/12, 1 mandag, kl. 19.30-21.15
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
MEDVIRKENDE: Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi og prodekan, Aarhus Universitet, og Katrine Marie Guldager, forfatter og cand.phil. i dansk

I Katrine Marie Guldagers forfatterskab møder man kvinder midt i livet, der elsker, men som også er vrede og tør vise det over for dem, de elsker. I denne samtale går forfatteren og filosofen, som er født i henholdsvis 1966 og 1970, bag om kærligheden til de ærlige, komiske og ophidsede situationer, som man møder i Guldagers forfatterskab, og som kan hjælpe os til at få kærligheden placeret effektivt og godt, midt i livet. Med udgangspunkt i Guldagers roman 'Birgithe med th' (Gyldendal 2023) tager samtalen fat på tanker om den store kærlighed og retter fokus på den kærlighed, der kommer lidt til kort – der, hvor vi har svært ved at bære over og nemmere ved at bære nag, men hvor der måske alligevel er en sandhed at finde om os selv og kærligheden.

2411-165

Et menneske af kvalitet

— **TID:** 25/1, 8 torsdage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Hvilket slags menneske bør jeg stræbe efter at være? I dag lever mange af os fortravlede liv. Vi glemmer sommetider at stoppe op og se os for og få øje på verden omkring os. Vi risikerer derfor at overse vores medmennesker. Og ikke mindst risikerer vi at overse de værdier, der egentlig gør livet værd at leve. Forelæsningsrækken stiller skarpt på vores tilbøjeligheder til at handle, føle, værdsætte, ræsonnere og reagere på en kærlig, retfærdig, ærlig eller generøs måde. Disse dyder har relevans i dag, når vi spørger os selv, hvordan vi skaber gode relationer til kollegaer, venner, kæreste og familie, men også som fundamentet til det gode samfund, som vi har lyst til at dele med hinanden. Bliv introduceret til, hvad historiens filosoffer og teologer har tænkt om en række udvalgte, menneskelige kvaliteter. Og få større indsigt i, hvad der kendetegner et menneske – af kvalitet.

- 25/01: Generøsitet.** Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet
- 01/02: Dannelse.** Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet
- 08/02: Ærlighed.** Anne-Marie Søndergaard Christensen, professor i filosofi, Syddansk Universitet
- 15/02: Mod.** Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet
- 22/02: Retfærdighed.** Morten Dige, lektor i filosofi, Aarhus Universitet
- 29/02: Myndighed.** Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet
- 07/03: Kærlighed.** Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi og prodekan, Aarhus Universitet
- 14/03: Humor.** Anne Engedal, cand.mag. i filosofi og direktør, Aarhus Universitetsforlag

2411-166

Filosofihistorie – fra år 1900 til i dag

— **TID:** 25/1, 8 torsdage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Forelæsningerne præsenterer nogle af de største og mest betydelige filosoffer, der har eksisteret. Den historiske periode, som strækker sig fra 1900 til i dag, byder på mange afgørende filosofiske idéer og tanker. Lær at forstå de filosofiske teorier og mennesket bag dem, når vi gennemgår en række af historiens filosofiske tænkere – fra Wittgenstein, Beauvoir og Sartre til Habermas og Butler. Bliv nysgerrig på sproget, idéhistorien, teologien, kønnet og meget mere, når vi præsenterer de tanker, der har været med til at forme vores samfund, som det ser ud i dag.

- 25/01: Martin Heidegger: Spørgsmålet om væren.** Thomas Schwarz Wentzer, professor i filosofi, Aarhus Universitet
- 01/02: Ludwig Wittgenstein: Sprog, verden, livsform.** Cecilie Eriksen, ph.d., specialkonsulent, Nationalt Center for Etik
- 08/02: Jean-Paul Sartre: Eksistensen går forud for essensen – om menneskets radikale frihed.** Kresten Lundsgaard-Leth, ph.d. i filosofi, højskolelærer, Den Internationale Højskole
- 15/02: Simone de Beauvoir: Køn, kultur og politik.** Anna Cornelia Ploug, ph.d.-studerende i filosofi, Roskilde Universitet
- 22/02: Hannah Arendt: Ondskabens banalitet og totalitarismen.** Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi og prodekan, Aarhus Universitet
- 29/02: K.E. Løgstrup, Justus Hartnack og Johannes Sløk: Om teologi, filosofi og idéhistorie.** Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet
- 07/03: Jürgen Habermas: Vægten af det bedre argument.** Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet
- 14/03: Judith Butler og Donna Haraway: Videnskab, politik og seksualitet.** Tone Grosen Dandanell, højskolelærer i filosofi, Testrup Højskole

2411-191

Tænkepauser: Buddha og Jesus

— **TID:** 27/1, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISERE: Jørn Borup, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet, og Kasper Bro Larsen, lektor i teologi, Aarhus Universitet

Alle kender dem, mange forguder dem, nogle er ligeglade med dem, og en del historikere tror, at de har haft deres gang på jorden. Buddha og Jesus er begge store spirituelle skikkelser, om end de deler vandene. Men hvem er de egentlig? Og har de levet i virkeligheden? Hvordan er netop disse mænd blevet til religionernes superstjerner og globale varemærker? Hvad har de til fælles, og hvor adskiller de sig fra hinanden? Bliv klogere på disse gådefulde mænd, der har stor betydning for mange mennesker rundt om i verden. Forelæsningen er baseret på Tænkepauserne fra Aarhus Universitetsforlag 'Jesus' af Kasper Bro Larsen og 'Buddha' af Jørn Borup.

2411-126

Det Etiske Råd – hvor går dine grænser?

— **TID:** 27/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISERE: Frank Beck Lassen, projektleder i Det Etiske Råd, og Martin Ejsing Christensen, projektleder i Det Etiske Råd

Det første danske reagensglasbarn blev født i 1984 og var et tydeligt tegn på, at den teknologiske udvikling flyttede grænser for, hvad man hidtil ikke havde anset for at være muligt. Debatten om reagensglasmetoden førte i 1987 til oprettelsen af et etisk råd til rådgivning af Folketinget og offentlige myndigheder og til at understøtte en offentlig debat i befolkningen. Siden da har Det Etiske Råd stimuleret debat om nye bio- og genteknologier, der berører menneskers liv, vores natur, miljø og fødevarer, og taget stilling til etiske spørgsmål, der har at gøre med vores sundhedsvæsen. Denne weekenddag har du chancen for at arbejde med etiske dilemmaer på samme måde som Det Etiske Råd. Du vil blive introduceret til anvendt etik, til Det Etiske Råds arbejdsmåde og til aktuelle etiske dilemmaer, som Det Etiske Råd har arbejdet med. Du får chancen for at sætte dine egne værdier på spil, for hvert dilemma kræver, at der tages stilling. Måske bliver din holdning den afgørende.

2411-167

Filosofi i verdensklasse

— **TID:** 30/1, 8 tirsdage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Filosofihistorien byder på mange fantastiske idéer og teorier om vores verden og vores eksistens. Nogle filosofiske værker bliver dog til stadighed citeret og refereret til oftere end andre, fordi de simpelthen er i en klasse for sig. Disse filosofiske mesterværker har det med at overleve deres fortolkninger og være en udtømmelig kilde til menneskets forsøg på at forstå sig selv og sin verden. Platons idéer, Kants kritik og Beauvoirs kønsspørgsmål er eksempler på sådanne store tanker i filosofien, som vi ikke bare har bag os, men stadig i høj grad foran os. Bliv indført i – og udfordret af – filosofiens mesterværker.

- 30/01: Platon – Staten.** Hans Fink, docent emeritus i filosofi, Aarhus Universitet
- 06/02: Aristoteles – Etikken.** Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet
- 13/02: René Descartes – Meditationer over den første filosofi.** Bjørn Rabjerg, adjunkt i religionsfilosofi, Aarhus Universitet
- 20/02: Thomas Hobbes – Leviathan.** Mikkel Thorup, professor i idéhistorie, Aarhus Universitet
- 27/02: Immanuel Kant – Kritik af den rene fornuft.** Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet
- 05/03: G.W.F. Hegel – Åndens fænomenologi.** Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet
- 12/03: Martin Heidegger – Væren og tid.** Thomas Schwarz Wentzer, professor i filosofi, Aarhus Universitet
- 19/03: Simone de Beauvoir – Det andet køn.** Tone Grosen Dandanell, højskolelærer i filosofi, Testrup Højskole

2411-109

Livsglædens filosofi – på sporet af den tabte smag for livet

TID: 13/2, 5 tirsdage, kl. 14.15-16.00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Tidsånden har sine udsving. Derfor er det undertiden jubelidioterne og til andre tider jammeratleterne, der har vind i sejlene. Men måske er modsætningen mellem optimisme og pessimisme for grovkornet til at udtrykke den erfaring, mennesker gør med at være i live og med at skulle føre deres liv? I filosofien findes der en understrøm, som forsøger at adressere en glæde ved livet, som går tværs igennem livets mere påfaldende pendulering mellem lykke og ulykke. Vær med, når vi er 'på sporet af den tabte smag for livet' i en række fænomener. Vi undersøger lysten til livet hos Platon, bekræftelsen af livet hos Spinoza, smagen for livet hos Kant, glæden ved livet hos Kierkegaard – og slutter af med at se, om vi kan lære at høre livets egen latter runge ved hjælp af bl.a. Nietzsche.

13/02: Platon og lysten til livet

20/02: Spinoza og bekræftelsen af livet

27/02: Kant og smagen for livet

05/03: Kierkegaard og glæden ved livet

12/03: Livets latter

2411-286

Immanuel Kant 300 år: Modernitetens største filosof

TID: 15/2, 5 torsdage, kl. 17.45-19.30

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

I 2024 er det 300 år siden, Immanuel Kant blev født. Kant har som ingen anden påvirket den moderne filosofi og det moderne menneskes selvforståelse. Hans filosofi definerer og tilbyder originale tilgange til spørgsmål, der berører hele filosofiens brede emneområde. Vær med, når fem Kant-eksperter stiller skarpt på grundlæggeren af den moderne filosofi.

15/02: **Kants teoretiske filosofi.** Jørgen Hass, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet

22/02: **Kants praktiske filosofi.** Anne-Marie Eggert Olsen, lektor emeritus i filosofi, Aarhus Universitet

29/02: **Kants æstetik.** Martin Pasgaard-Westerman, ph.d. i filosofi

07/03: **Kant om historien, samfundet og politikken.** Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet

14/03: **Kants pædagogik og menneskesyn.** Jørgen Huggler, lektor i pædagogisk filosofi, Aarhus Universitet

Professor i idéhistorie Mikkel Thorup tryllebinder 400 deltagere i Aarhus Universitets smukke Aula. De kommende semestre kan du opleve Mikkel forelæse om bl.a. demokratier i krise og filosofi i verdensklasse. Se side 8 og 54.

2411-208

De hemmelige evangelier

— **TID:** 28/2, 4 onsdage, kl. 17.15-19.00.
Den 20/3 kl. 19.45-21.30
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Ikke alle Jesusfortællinger fra oldkirken kom med i Bibelen. Bliv klogere på apokryferne, Thomasevangeliet, Judasevangeliet og Mariaevangeliet, når vi her introducerer til deres alternative kristendom. Tag med på en rejse gennem de hemmelige evangelier, hvor vi går i dybden med de enkelte skrifter.

28/02: Apokryferne. Hvor blev de læst, af hvem og havde de et særligt formål? Marianne Aagaard Skovmand, ph.d. i teologi og sognepræst, Nyborg Kirke

06/03: Thomasevangeliet. Marianne Aagaard Skovmand, ph.d. i teologi og sognepræst, Nyborg Kirke

13/03: Judasevangeliet. René Falkenberg, lektor i teologi, Aarhus Universitet

20/03: Mariaevangeliet. Marianne Aagaard Skovmand, ph.d. i teologi og sognepræst, Nyborg Kirke

2411-287

Nietzsche og nihilismen: Guds død og det moderne menneske

— **TID:** 28/2-20/3, 4 onsdage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Martin Pasgaard-Westerman, ph.d. i filosofi

Hele Friedrich Nietzsches filosofi udspiller sig som en kritik og analyse af det moderne menneske og dets forståelse af verden og sig selv – og sigter samtidig på en omvurdering af alle værdier. Nietzsche kritiserer hele den vestlige filosofi siden Platon som tom metafysik og hele den heraf opståede kristendom som livsfjendsk pessimisme. "Intet er sandt, alt er tilladt", lyder det i Nietzsches diagnose af tilstanden i det moderne, og han betegner begrebet nihilisme som en tilstand af orienteringsløshed efter Guds død, og et spørgsmål om, hvorvidt vi som mennesker formår at leve uden absolutte sandheder. Få Nietzsches bud på, hvordan det moderne menneske kan eksistere og orientere sig i en verden, hvor gud er død, intet er sandt, og alt er tilladt, når vi stiller skarpt på Nietzsches begreb om nihilisme i et idéhistorisk perspektiv.

2411-288

Schopenhauers etik og livsfilosofi

— **TID:** 16/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Martin Pasgaard-Westerman, ph.d. i filosofi

Arthur Schopenhauer er en af de mest indflydelsesrige filosoffer i det 19. århundrede. Han opfattede menneskets inderste og primære væsen som 'vilje' eller 'drift' og verden som et udtryk for en evigt stræbende livsvilje. Selvom Schopenhauer beskrives som pessimismens filosof, formulerer han også en smuk og humanistisk 'medlidenhedsetik', der tager udgangspunkt i det andet menneskes smerte og lindringen heraf. På denne temadag dykker vi ned i Schopenhauers filosofi, der godt nok ikke kan gøre os lykkelige, men dog gøre os klogere på at leve livet.

2411-072

Tænk dig om

— **TID:** 16/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Jens Christian Bjerring, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

Vi møder argumenter overalt, hvor mennesker forsøger at overbevise andre om en påstand. Når politikere taler for deres politik, når reklamefolk taler for deres produkt, når videnskabsfolk taler for deres teori eller præster for deres tro – og når vi taler med hinanden i hverdagen. Derfor er det en uundværlig evne at kunne identificere, evaluere og konstruere argumenter på effektiv vis. Det er en af filosofiens spidskompetencer, og filosofien kan lære dig at skabe gode argumenter ved at tænke dig om. Med dette forløb får du en introduktion til en række begreber og metoder, der gør det muligt at forstå og afkode argumenters indre logik, at identificere fejlslutninger og skjulte præmisser og at opbygge din egen evne til at konstruere holdbare argumenter og kommunikere dem effektivt. Med andre ord: Du vil blive bedre til at tænke dig om.

2411-108

Barmhjertighed hos Kierkegaard og Løgstrup

— **TID:** 18/3, 1 mandag, kl. 17.30-21.30
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

1968 var studenterrørrets år. Og det var også det år, hvor Løgstrup udgav sin bog 'Opgør med Kierkegaard'. Alligevel forblev forholdet mellem Løgstrup og Kierkegaard indviklet. Denne dag vil vi stille skarpt på det ved at lade deres tænkning mødes over ét af de temaer, de deler, nemlig barmhjertigheden. Består barmhjertigheden alene i et særligt sindelag, eller må der også ydes konkret hjælp til nødlidende, før der kan være tale om ægte barmhjertighed? Eller svarer barmhjertigheden mon snarere på de situationer, hvor hjælpen selv er hjælpeløs? Og hvem svarer egentlig i den slags situationer? Løgstrup analyserede barmhjertigheden som en 'suveræn livsytning' i mødet med det andet menneske. Kierkegaard omtalte den som en 'kærlighedens gerning', selvom den intet kan give og intet formår at gøre. Vi tager de to tænkeres bud i nærmere øjesyn.

FÅ VIDEN HJEM I STUEN

Vi byder på
livestreamede
forelæsninger.
Se side 47

2411-170

Forstå Trump med filosofterne

— **TID:** 19/3, 1 tirsdag, kl. 17:15-21:15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

Donald Trump. Tiltalt og dømt ekspræsident, lyssky ejendomshandler, sexistisk hanelefant, selvcentreret realitystjerne. Vi har oplevet en del, hørt på utrolige udmeldinger, rystet på hovedet i fortvivlelse og set afsløringer, fadæser og bizarre optrin under Trumps præsidentperiode. Nu har han meldt sit kandidatur til præsidentvalget i 2024, og derfor er det fortsat aktuelt at forholde sig til ham. For hvilket samfund gør det muligt, at en person som Trump kan eksistere og tilmed blive præsident? Hvad siger hans præsidentembede om vores tid? Skal Trump forstås som en afvigelse, eller er han et symbol på, hvad fremtiden bringer? Få fire filosofers bud på, hvordan vi kan forstå fænomenet Trump. Speedforedragene er baseret på udgivelsen 'Idéhistorien læser Trump' (Forlaget Baggrund).

- 17:15: Niccolò Machiavelli – at erobre magten og beholde den.** Mikkel Thorup, professor i idéhistorie, Aarhus Universitet
- 18:15: Søren Kierkegaard – At falde uden for konventionerne.** Ole Morsing, lektor emeritus i idéhistorie, Aarhus Universitet
- 19:00: Pause**
- 19:30: Hannah Arendt – løgnens mester.** Frank Beck Lassen, projektleder, Det Etske Råd
- 20:30: Judith Butler – "Grab 'em by the pussy".** Louise Fabian, lektor i idéhistorie, Aarhus Universitet

2411-098

Myter – den moderne genlyd af gamle fortællinger

— **TID:** 21/3, 1 torsdag, kl. 17:15-19:00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Karen Bek-Pedersen, ph.d. i kulturhistorie, forfatter og ekstern lektor ved Aarhus Universitet

Myter kan være sjove og underholdende at stifte bekendtskab med, men er det ikke bare en bunke løgn og utroværdigheder? Det er lidt et spørgsmål om, hvordan man bruger ordet myter, for det hentyder ikke kun til fejlagtige forestillinger, men også til traditionelle fortællinger om, hvordan verden er skruet sammen – såsom myter om Athene, Apollon og de andre olympiske guder i græsk mytologi. Sådanne myter er ofte meget gamle, men det gør dem ikke mindre spændende. Mange af dem er faktisk fortsat forbløffende relevante i dag, og de påvirker os stadig på måder, der har at gøre med vores identitet og selvforståelse. Bliv klogere på, hvorfor vi bruger det samme ord om to vidt forskellige typer af overbevisninger, hvordan myter opstår, og hvorfor vi bør tage myter alvorligt – uanset hvor gamle de er. Forelæsningen er baseret på Tænkepause-bogen 'Myter' (Aarhus Universitetsforlag).

2411-140

Hegel – om religion og oplysning

— **TID:** 21/3, 1 torsdag, kl. 17:15-21:15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Niels Grønkjær, dr.theol. og religionsfilosof

Vi lever i en overgangstid fuld af modsætninger. Det, der var, vender ikke tilbage i den tid, der kommer, og vi ved ikke, hvad der kommer. Kan vi forsones os med vores tid og tage dens modsætninger på os? I en kritik af oplysnings-tænkningen har den tyske filosof G.W.F. Hegel formuleret en filosofi om kristendommen som åndens religion: Den forsoner de største modsætninger og virkeliggør frihed i fællesskab. Det kan bidrage til, at også vi kan forstå os selv i vores samtid. Vær med, når religionsfilosof og dr. theol. Niels Grønkjær stiller skarpt på Hegels religionsfilosofi. Forelæsningen tager udgangspunkt i Niels Grønkjærs bog 'Oplysning for de oplyste – en religionsfilosofisk introduktion til Hegel' (Eksistensen).

2411-103

Værklæsning: Søren Kierkegaards 'Kjerlighedens Gjerninger'

— **TID:** 8/4, 6 mandage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Kierkegaards 'Kjerlighedens Gjerninger' er et af de smukkeste og mest udfordrende værker om kærligheden i den europæiske idéhistorie. En radikal udlægning af den kristne kærlighed (agape) holdes her op imod kærlighedsbegreberne fra den antikke verden: elskoven (eros) og venskabet (philia). For Kierkegaard er den kristne kærlighed først og fremmest til stede i handlingen – men Kierkegaard rokker samtidig ved vores forestilling om, hvad det overhovedet vil sige at handle. Således er fx barmhjertighed en kærlighedens gerning, selvom den intet formår at udrette. Vær med, når vi i fællesskab læser og diskuterer Kierkegaards værk 'Kjerlighedens Gjerninger'.

- 08/04: Kjerlighedens Gjerninger, side 11-24: Om kærlighedens skjulte liv, der kendes på frugterne**
- 15/04: Kjerlighedens Gjerninger, side 25-95: Om kærlighedsbuddet: Du skal elske Næsten!**
- 22/04: Kjerlighedens Gjerninger, side 96-136: Om at kærligheden er lovens fylde**
- 29/04: Kjerlighedens Gjerninger, side 155-203: Om vores pligt til at forblive i kærlighedens gæld til hinanden**
- 06/05: Kjerlighedens Gjerninger, side 212-226: Om kærlighedens opbyggelighed**
- 13/05: Kjerlighedens Gjerninger, side 312-326: Om barmhjertigheden, der intet kan give og intet formår at gøre**

Arkæologi & historie

2321-215

Byvandring: Aarhus – byen ved åen, vandet og skoven

— **TID:** 5/9, 4 tirsdage, kl. 12.30-14.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier

Vi elsker Aarhus – byen med den perfekte størrelse, og hvor der aldrig er langt til vand eller skov. På fire byvandring skal vi på sporet af noget af det, vi forbinder mest med Aarhus. Vi følger åens betydning for byen fra vikingerne til i dag og lægger selvfølgelig også vejen forbi havnen, hvor nye store byggerier skyder i vejret. På tredje tur kigger vi ind i nogle af byens gamle baggårde og hører om summende handelsliv og industrialisering, der fik byen til at brede sig ud over sine grænser og forandre den for altid. På sidste tur skal vi på sporet af de forbrydere og bøller, der huserede i skovene syd for Aarhus, og af en hollandsk købmandsfamilies tætte forbindelser til Christian 4. Dette er den oplagte sensommertur!

05/09: Åen – vikinger, beskidt drikkevand og store lastbiler
12/09: Vandet – havn, kraner og høje huse
19/09: Byen – købmandsgårde, arbejdere og vild vækst
26/09: Skoven – baroner, ballade og skjulte spor

2321-234

På jagt efter historien i kilderne

— **TID:** 5/9 og 12/9, 2 tirsdage, kl. 17.30-20.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Per Nielsen, cand.mag. i historie og forfatter

Gamle familie billeder, breve og gode historier – hvordan kan man finde frem til ukendte billeder og oplysninger, der kan være med til at få historien til at hænge sammen? Over to aftener skal vi se på, hvordan man finder og bruger forskellige kilder til at komme i gang med at forske i fx slægts- eller lokalhistorie. Forløbet sætter fokus på bl.a. indsamling af kilder og aflæsning og kritisk brug af fotografier, erindringer og skriftlige kilder. Derudover dykker vi ned i skriftens historie og arkivverdenen, for hvilke kilder findes hvor? Historiker Per Nielsen har undervist i skriftlæsning og skriftens historie på Københavns Universitet og har selv været på kildejagt til en række forskningsprojekter.

2321-235

Antikkens stormagter

— **TID:** 5/9, 6 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Historien om antikkens stormagter er den fascinerende historie om, hvordan vi mennesker tilbage i tiden og overalt i verden har organiseret os i civiliserede samfund, skabt teknologiske opfindelser og imponerende kulturelle udtryk inden for bl.a. arkitektur, kunst, litteratur, medicin og landbrug. Men det er også historien om, hvordan krige og sammenstød med andre har ført til civilisationers fald og nye stormagters opståen. I forelæsningsrækken tager forskerne os med på en rejse gennem fem kontinenter. Vi begynder i Afrika, hvor det gamle Ægypten tog form for 5.000 år siden og stadig er et af oldtidens mysterier. Herefter rejser vi videre til bl.a. Assyrien, Perserriket, Grækenland, Romerriket og Kina og slutter i aztekernes og inkaernes Amerika.

05/09: Ægypten. Kim Ryholt, professor i ægyptologi, Københavns Universitet
12/09: Assyrierriket. Troels Pank Arbøll, junior forsknings-fellow, University of Oxford
19/09: Alexander den Store og de hellenistiske riger. Maja Rechen-dorff Møller, ph.d.-studerende i historie, Københavns Universitet
26/09: Fra Perserriket til Rom og Han Kina. Peter Fibiger Bang, lektor i historie, Københavns Universitet
03/10: Kalifatet og karolingerne. Jacob Tullberg, ekstern lektor i historie, Københavns Universitet
10/10: De præcolumbianske stormagter: Teotihuacan, aztekerne og inkaerne. Jesper Nielsen, lektor i indianske sprog og kulturer, ToRS, Københavns Universitet

2321-157

Jøder i Danmark – liv og skæbne

- **TID:** 6/9, 3 onsdage, kl. 17.30-19.15. NB: 20/9 er en byvandring
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
STED: Forelæsninger: AU, bygning 1530, lokale D211, Ny Munkegade 118.
 Byvandring 20/9: foran Guldsmedgade 22b

Det er godt 400 år siden, at de første jøder kom til Danmark. Jøderne var indtil 1960'erne den eneste større minoritet af fremmede, der adskilte sig ved deres religion, sprog, kultur og traditioner. Langt størstedelen af de danske jøder har gennem tiden boet i København, men flere bosatte sig i provinsen, hvor de giftede sig, arbejdede og blev en del af lokalsamfundet. Flere slog sig ned i Aarhus, der i begyndelsen af 1900-tallet kun havde få jødiske indbyggere. Fra slutningen af 1920'erne ses en stigende tilflytning af overvejende jødiske skræddere fra København. Men efter Gestapos aktion i oktober 1943 flygtede de til Sverige. Flere af dem kom aldrig på fode igen efter hjemkomsten i sommeren 1945.

- 06/09: Jødernes danmarkshistorie – i provinsen. Vibeke Kaiser-Hansen, museumsinspektør, Museerne i Fredericia**
13/09: Danske jøder i internationalt perspektiv. Bent Blüdnikow, historiker, journalist og forfatter
20/09: Byvandring: Borgere med jødisk baggrund i Aarhus 1927-1964. Klaus Bertelsen, cand.mag., Museumsfaglig Afdeling, Den Gamle By

2321-190

Stormagtsspillet og kampen om magten 1850 - i dag

- **TID:** 12/9, 5 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

Historien er præget af stormagternes ambitioner – deres indbyrdes konkurrence, intriger og ødelæggende krige. Konger og kejsere, præsidenter og statsmænd har mistet alt. Mens andre har vundet sejren og ændret verden. For altid. Hør om de historiske faktorer, der er afgørende for stormagternes storhed og fald. Hvordan så verden ud på det givne tidspunkt? Hvilke magtbalancer skulle udfordres, og hvilke skulle forsvares? Hør om magtpolitik og stormagtsrivaliseringen fra 1850 til i dag, og få indblik i den historiske kontekst og fortidige selvforståelse, som i nutidens verden rammesætter stormagternes greb efter magten.

- 12/09: 1850-1885: Krimkrigen og den europæiske orden**
19/09: 1885-1918: Den europæiske ordens første sammenbrud. Stormagtsspillet til og med 1. verdenskrig
26/09: 1918-1942: Den europæiske ordens andet sammenbrud. De revisionistiske stormagters stræben efter verdensherredømmet og 2. verdenskrig
03/10: 1943-1989: Kold krig og blokopdeling
10/10: 1989 til i dag: Ny rivalisering og global magtkamp

2321-214

Byvandringer: Markante kvinder i Aarhus

- **TID:** 3/10, 4 tirsdage, kl. 12.30-13.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier

På fire byvandringer skal vi på sporet af en række markante kvinder i Aarhus' historie – dem, der tydeligt har sat aftryk på byen, og dem, der har levet livet i baggårdens skygge. Vi skal bl.a. høre om, hvordan kvindernes stemmeret og grundlovsændringen i 1915 blev fejret i Aarhus med stolte talere i Vennelystparken og bekymrede indlæg i aviserne. Vi skal i hælene på Johanne Berg, der i 1915 blev landets første kvindelige politibetjent. Vi skal også høre om den fattige og fantasifulde pige Maren og hendes liv i 1920'erne og 1930'ernes Aarhus. Sidst men ikke mindst skal vi bag om billedhugger Helen Schous arbejde med rytterstatuen af Christian 10. på Bispetorv og den kritik, der gik forud for afsløringen af statuen.

- 03/10: Kvinder kan stemme! Fejringen i Aarhus i 1915**
10/10: Da Aarhus fik en kvindelig politibetjent
24/10: Livet for den lille, fattige Maren
31/10: Helen Schou og rytterstatuen

2321-417

Byvandring: Da det blev godt at bo i Aarhus

- **TID:** 5/10, 1 torsdag, kl. 12.30-14.00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier

I begyndelsen af 1900-tallet var Aarhus en buldrende industriby, hvor mange arbejdere klumpede sig sammen i små lejligheder. Store dele af den gamle bykerne var decideret slum. Ud af dette voksede både kritik af boligspekulanter, nye tanker om bolig- og byplanlægning samt bevidstheden om, at gode boligforhold er mere end bare tag over hovedet. Måske lyder dette bekendt? For i dag – 100 år senere – gør de samme temaer sig gældende i debatten om Aarhus' udvikling. På denne byvandring skal vi i sporene på Aarhus i årene omkring 1. verdenskrig – og på slummen og bolignøden. Med historien som afsæt skal vi også se på byens udvikling, og hvordan vi i dag forstår spørgsmålet om, hvad der gør en by god at bo i.

Få viden
i indbakken

TILMELD DIG FOLKEUNIVERSITETETS
NYHEDSBREV PÅ FUAU.DK

2321-418

Byvandring: Da Aarhus blev jævnet med jorden – næsten!

— **TID:** 7/10, 1 lørdag, kl. 10.00-11.30
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier

I 1954 vedtog et enigt byråd at jævne Aarhus' gamle bykerne med jorden. Slummen skulle væk til fordel for en firsporet trafikvej fra Rådhuspladsen til Nørreport, der bl.a. skulle sikre nem adgang til midtbyen for det stigende antal bilister. Ny Hovedgade forblev dog på tegnebrættet. Særligt den historisk interesserede borgmester Bernhardt Jensen agiterede i stigende grad for en bevaringsindsats. Heldigvis, vil de fleste nok mene i dag. På denne vandring skal vi i sporene på Ny Hovedgade – hvor vejen skulle have gået, og hvilke dele af byen der ville være forsvundet med den. I kølvandet på datidens planer skal vi også se på de moderne overvejelser omkring brug af byen. I dag kender vi fx både gågader og cykelgader. Hvad havde de mon sagt til det i 1950'erne?

2321-193

Europas historie – fra oldtiden til i dag

— **TID:** 7/10, 1 lørdag, kl. 11.00-15.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Lars Hovbakke Sørensen, lektor, ph.d., Professionshøjskolen Absalon

Tag med på en tour de force gennem Europas dramatiske historie. Vi begynder med oldtidens store imperier: Alexander den Stores Makedonien og Romerriget med fokus på årsagerne til deres storhed og fald, og hvordan arven fra Romerriget påvirkede udviklingen af middelalderens europæiske stater og styrkelsen af kongernes magt i 1500-, 1600- og 1700-tallet. Samtidig vil der være fokus på, hvordan de politiske begivenheder påvirkede europæernes identitet og kultur, herunder udviklingen af national identitet i 1800- og 1900-tallet, og hvilken betydning det fik for 1. og 2. verdenskrig og for det europæiske og vestlige samarbejde i efterkrigstiden. Fortællingen føres frem til de seneste års store forandringer med krig i Ukraine, økonomisk krise og klimaudfordringer. Lars Hovbakke Sørensen er forfatter til bogen 'Europas historie. Fra oldtiden til i dag' (Gyldendal).

2321-422

Aarhus – vores drømmes by

— **TID:** 24/10, 7 tirsdage, kl. 10.15-12.00
PRIS: 895 kr., studerende 450 kr.
STED: Dokk1, Lille Sal, Hack Kampmanns Plads 2

Indtil midten af 1800-tallet var Aarhus en mindre dansk provinsby. Så gik den amok i vækst og ambitioner, og sådan har det været lige siden. Forelæsningsrækken sætter fokus på Aarhus' udvikling siden 1850. Vi skal høre om, hvad der betingede væksten, og hvordan den kom til udtryk i form af udvidede grænser og ændret gadebillede. Men først og fremmest skal vi prøve at sætte os ind i det liv, byens indbyggere til forskellig tid har levet midt i foranderligheden. Hvordan var det at bo i Aarhus? Hvad har hverdagens mennesker overleveret til os, og hvad fortæller afdøde og nulevende kunstnere? Vi slutter af med godt besøg af forfatter Svend Åge Madsen og filminstruktør Nils Malmros, der fortæller om deres Aarhus.

- 24/10: Aarhus – en by i 1.200 år.** Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter
- 31/10: Billedkunstnerens Aarhus.** Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter
- 07/11: Arkitekternes og planlæggernes Aarhus.** Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter
- 14/11: Fotografens Aarhus.** Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter
- 21/11: Erindringslitteraturens Aarhus.** Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter
- 28/11: Forfatterens Aarhus.** Svend Åge Madsen, forfatter
- 05/12: Filmmagerens Aarhus.** Nils Malmros, filminstruktør

Weekendophold på Sandbjerg Gods

DYK NED I SØNDERJYLLANDS HISTORIE. SE SIDE 27

2321-155

Verdenshistorien

— **TID:** 24/10, 8 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Tag med på en tour de force gennem verdenshistorien. Gennem tiderne er store civilisationer igen og igen vokset frem, har blomstret og ekspanderet for så at sygne hen igen eller blive dele af andre civilisationer. Dominans, krig og erobringer er tæt forbundet med denne udvikling, men det samme er handel, spredning af teknologi og kulturelle goder. I forelæsningsrækken skal vi 'verden rundt' og undersøge nogle af historiens vigtigste civilisationer. Hvordan opstod de, hvordan udviklede de sig? Hvilke særlige dynamikker var på spil? Hvilke særpræg havde de, og hvordan satte de aftryk på deres samtid og eftertid?

- 24/10: Oldtidens store civilisationer.** Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter
- 31/10: Den græske by i verden og verden i den græske by – kulturmøder mod øst og vest.** Karen Rørby Kristensen, ph.d. i antikhistorie
- 07/11: Kinesiske stormagter.** Bent Nielsen, lektor i Kinas civilisation og kultur, Københavns Universitet
- 14/11: Muslimske imperier.** Jørgen Bæk Simonsen, lektor emeritus og dr.phil. i islamstudier, Københavns Universitet
- 21/11: Europa i middelalderen og renesansen.** Steffen Heiberg, historiker og fhv. forskningschef, Det Nationalhistoriske Museum Frederiksborg Slot
- 28/11: Opdagelser og kolonisering.** Niels Brimnes, lektor i historie, Aarhus Universitet
- 05/12: Revolutionernes århundreder.** Asser Amdisen, cand.mag. i historie og forfatter
- 12/12: Det korte 20. århundrede – verdenskrige, ideologier og kold krig.** Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter

Hvordan er det at leve i skyggen af Rusland? Det giver historiker Vibe Termansen sit bud på, når hun forelæser ud fra sin anmelderroste bog. Se mere side 65.

2321-154

Store modstandskvinder

TID: 24/10, 3 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

Nogle af de første modstandsfolk, der satte sig op mod Nazityskland og værnemagten, var kvinder. Ikke kun hemmelige logiværter, kurerer og sekretærer. Men kvinder, der opererede på de højeste nagler, med kontakter til London og Washington, propaganda i BBC og med organisering af de allieredes befrielse af Danmark. I forelæsningsrækken møder vi to modstandspionerer. Den ene er efterretningskvinden Jutta Graae med dæknavnet Storfyrstinden. Den anden er den eventyrlige Gabriele Rohde, der arbejdede for et frit Danmark i London og Washington. De er stærke repræsentanter for mennesker, der – trods datidens kvindesyn – med ildhu var med til at bringe Danmark ind i kampen for menneskeværd, demokrati og internationalt engagement.

24/10: Introduktion: Modstandskampens kvinder. Niels-Birger Danielsen, historiker og journalist

31/10: Storfyrstinden: Besættelsens magtfulde, men ukendte frihedskæmper Jutta Graae. Trine Engholm Michelsen, ph.d. og forfatter

07/11: Gabriele Rohde: Sømændenes ven og medlem af Det Danske Råd i London. Karen Gram-Skjoldager, lektor i historie, Aarhus Universitet

2321-188

2. verdenskrig: Krigen på Østfronten 1941-1945

TID: 28/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERSØGELSE: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

Ved dagry den 22. juni 1941 indledte det nazistiske Tyskland invasionen af Sovjetunionen: Operation Barbarossa. Konflikten udviklede sig fra første dag til et frontalt sammenstød mellem to totalitære systemer, to tyranner, to af verdens mest magtfulde nationer, der i fire lange år var fastlåst i en ubarmhjertig og desperat kamp, der blev den hårdeste, længste og blodigste i 2. verdenskrig. Denne dag går vi tæt på den militærhistoriske fortælling om krigen i øst i perioden 1941-1945 - fra de indledende og katastrofale nederlag for Den Røde Hær, over belejringen af Leningrad og vendepunkterne ved Stalingrad og Slaget ved Kursk til krigens afslutning i Berlins ruiner.

2321-243

Den kolde krig på hjemmefronten – og REGAN Vest

TID: 31/10, 1 tirsdag, kl. 17.30-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERSØGELSE: Ulla Varnke Sand Egeskov og Bodil Frandsen, museumsinspektør, Nordjyllands Historiske Museum

I år er koldkrigs museet REGAN Vest åbnet med den store, atomsikrede og tophemmelige regeringsbunker REGAN Vest. Fra midten af 1950'erne og frem til 1962 oplevede verden flere situationer, hvor den højspændte konflikt mellem USA og USSR truede med at udvikle sig til en egentlig krig. Frygten blev yderligere næret med udsigten til en krig med brug af de nye atom- og brintbomber. Aftenen sætter fokus på de omfattende – men i vid udstrækning hemmelige – planer, man lagde i forsøget på at redde befolkningen og det danske demokratiske samfund igennem en mulig atomkrig. Med udgangspunkt i regeringsbunkeren REGAN Vest fortælleres der også om, hvilke trusselsscenarier man forberedte sig på, og hvordan man fra øverste hold forestillede sig landet ledet igennem en mulig atomkrig.

2321-427

2. verdenskrig – nye vinkler, glemte fronter

— **TID:** 1/11, 4 onsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Tag med til en række af forelæsninger, der både sætter fokus på ukendte og oversete vinkler af 2. verdenskrig og giver nye perspektiver på nogle af de store begivenheder og udviklinger. Vi skal tæt på en helt afgørende dato i krigen, de allieredes landgang i Normandiet 6. juni 1944, herunder forberedelserne, der gik forud. Til at fortælle om D-dag har vi bl.a. to unge danskere, der meldte sig til canadisk krigstjeneste og skrev dagbog om deres krigsdeltagelse. Vi vender blikket mod krigen i Østersøen, der trækker uhyggeligt aktuelle tråde til den sikkerhedspolitiske situation i Europa i dag. Vi skal også høre om de mere end 100 attentatforsøg mod Hitler. Hvem stod bag, og hvorfor lykkedes de ikke?

- 01/11: Under fremmed muld – to danskere i canadisk krigstjeneste.** Niels Klingenberg Vistisen, cand.mag. i historie, major, forfatter og rejseleder, Cultours
- 08/11: Krigen i Østersøen 1939-1945.** Poul Grooss, pensioneret kommandør, forfatter og rejseleder, Cultours
- 15/11: Attentatet på Hitler – kunne hans død have afsluttet krigen?** Torsten Granov, cand.mag. i historie, forfatter og direktør, Cultours
- 22/11: D-dag – landgangen i Normandiet og den vigtigste begivenhed i 2. verdenskrig.** Torsten Granov, cand.mag. i historie, forfatter og direktør, Cultours

2321-343

Rusland – formet af krig

— **TID:** 2/11, 5 torsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Niels Bo Poulsen, militærhistoriker, leder af Institut for Strategi og Forsvarsstudier, Forsvarsakademiet

Med krigen i Ukraine er alles blik rettet stift mod Rusland, imens vi forsøger at forstå det uforståelige – at der igen er krig i Europa. Hvordan kan det ske? Ruslands krige kan i stort omfang forklare den historiske udvikling, landet har været igennem. Denne dag dykker vi ned i fem russiske krige – napoleonskrigene, krimkrigen, 1. og 2. verdenskrig samt ukrainekrigen – for at forstå nutidens Rusland. Eksempelvis er 2. verdenskrig en central del af Putinstyrets fortælling om russisk national identitet. Både mht. at fremstille omverdenen som truende og invasionsparat, men også mht. at skabe stolthed over, hvad Rusland formår, når dets styrker går i felten. Ukrainekrigen danner afsæt for at drøfte aktuelle udviklingstræk i det russiske samfund, herunder om det kan komme til et militærkup i Rusland og landets omfattende militarisering.

- 02/11: Napoleonskrigene**
09/11: Krimkrigen
16/11: 1. verdenskrig
23/11: 2. verdenskrig
30/11: Ukrainekrigen

2321-543

Særomvisning på Besættelsesmuseet

— **TID:** 9/11, 1 torsdag, kl. 17.00-18.30
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr. Entré til museet er ikke inkluderet i prisen, årskort til Den Gamle By giver gratis adgang til museet inkl. ledsager
UNDERVISER: Søren Tange Rasmussen, museumsinspektør, afdelingsleder, Besættelsesmuseet, Den Gamle By

Kom med på særomvisning på Besættelsesmuseet, der har slået dørene op igen med en ny permanent udstilling i Aarhus' gamle politistation, hvor Gestapo holdt til de sidste måneder af Besættelsen, og hvor mistænkte modstandsfolk blev slæbt ind til forhør og tortureret, så det kunne høres på gaden udenfor. Sammen med museumsleder Søren Tange Rasmussen skal vi en tur rundt i museet og bl.a. høre om tyskerne i Aarhus og det frygtede tyske sikkerhedspolitis hovedkvarter, modstand og kollaboration, hverdagslivet i det besatte Aarhus og de svære valg, som mange blev tvunget til at tage.

2321-453

Store Nordiske Krig

— **TID:** 12/11, 1 søndag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Dan H. Andersen, ph.d. i historie, forfatter

Ved 1700-tallets begyndelse er Sverige stærkere end nogensinde. Det slutter med Den Store Nordiske Krig 1700-1721, hvor europæiske naboer erklærer svenskerne krig for at genvinde tabt land og slå den svenske indflydelse tilbage. Krigen forrykkede magtbalancen i Europa og gjorde Rusland og Preussen til kontinentets nye stormagter. Krigen var et komplekst opgør med kamp, diplomatiske manøvrer og spionage, der udspillede sig fra Skandinavien over mod Rusland og ned gennem Europa mod Tyrkiet. Da krigen sluttede, var Europa endegyldigt forandret. Dagen fortæller om krigens højdepunkter og baggrund, og undervejs møder vi nogle af krigens store skikkelser som Tordenskjold, Peter den Store og Karl den 12. Forelæsningen bygger på Dan H. Andersens anmelderroste tobindsværk 'Store Nordiske Krig' (Politikens Forlag).

2321-425

Da alfabetet revolutionerede verden

TID: 30/11 og 7/12, 2 torsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: John Møller Larsen, ph.d. i religionsvidenskab

Alfabetet har dybe kulturhistoriske rødder. Over to forelæsninger skal vi se på dets tidligste kendte former fra Melleløsten i det 2. årtusind f.v.t., og hvorfor det var så revolutionerende i forhold til andre skriftsystemer: Med alfabetet blev det muligt – også for 'almindelige' mennesker – at fæstne tanker med et simpelt system, og man kunne nu videreføre fx erfaringer, viden og forestillingsverden i fysisk form. Vi skal se, hvordan alfabetet har udviklet sig gennem historien, først og fremmest hvordan det latinske alfabet opstod og ændrede sig gennem antikken og middelalderen. Men vi skal også se på nogle af de mange forgreninger, der udviklede sig i forskellige dele af verden, fx den arabiske skrift og runerne. Og skal vi selvfølgelig også forbi de revolutioner, som trykkekunsten og den moderne computerteknologi har medført.

2321-216

Byvandring: Julen i det gamle Aarhus

TID: 4/12, 1 mandag, kl. 13.30-16.00

PRIS: 295 kr. inkl. gløgg og æbleskiver på Café Hack

STED: Mødested: Rådhuspladsen ved Grisebrønden, Rådhuspladsen 2

UNDERVISER: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier

Kom med på byvandring i det juleudsmykkede Aarhus, og få indblik i, hvordan julen er blevet fejret hos rig og fattig, i fremgangstid og i krigstid. Vi skal høre om, hvordan det var at fejre jul under 2. verdenskrig, og den store begejstring, da man kunne få appelsiner for første gang efter krigen. Undervejs skal vi også høre om det mondæne forretningsliv og på sporet af julegavefristelserne, som de handlende tilbød de velstillede aarhusianere for hundrede år siden. Vi kommer også forbi Fælleskontoret for Velgørenhed, for langt fra alle var i stand til at nyde en privilegeret jul. På turen igennem den pyntede by hører vi selvfølgelig også om byens juletræer. Vi slutter af – og får varmen – med gløgg og æbleskiver på Café Hack på Bispetorvet.

Kom med til Århundredets Festival 8.-17. marts 2024

LÆS MERE PÅ AARHUNDREDETSFESTIVAL.DK

2411-213

Turen går til Norge

TID: 24/1, 4 onsdage, kl. 17.45-19.30

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Gammel kærlighed ruster aldrig. Heller ikke selvom det endte i en omstridt skilsmisse i 1814. Vi elsker Norge – fjordene, der skærer sig ind i fjeldene. Munchs fortryllende og foruroligende motiver. For slet ikke at tale om Knausgårds lange 'kamp'. Tag med til vores broderation mod nord på en lystvandring gennem Norges historie og det norske kunst-, kultur- og naturlandskab. Få fire fagfolks bud på, hvad der er værd at lægge mærke til – og hvad der får deres historie-, kultur- og naturelskende hjerter til at banke ekstra hurtigt – eller gå helt i stå.

24/01: Historien. Morten Nordhagen Ottosen, ph.d., professor, Forsvarets Høgskole

31/01: Landskabet. Lis Allaart, maringeolog, GEUS

07/02: Litteraturen. Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

14/02: Kunsten. Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør

2411-258

Aarhusianere på flugt og i kz-lejr – Auschwitzdag 2024.

TID: 27/1, 1 lørdag, kl. 10.00-12.35

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

Den 27. januar 1945 blev koncentrationslejren Auschwitz befriet, og siden er dagen blevet den internationale markering af kz-lejrenes rædsler og en påmindelse om aldrig at glemme. I Aarhus markerer vi dagen med et fortrinsvis lokalt fokus. Vi skal høre om nogle af de jødiske børn, der efter Gestapos aktion mod de danske jøder i oktober 43 blev skjult hos familie og bekendte i kortere og længere tid. Desuden klarlægges det, hvordan mange modstandsmænd og -kvinder i sommeren 45 modtog akut social og økonomisk hjælp for at komme tilbage i dagligdagen – en øjeblikkelig og systematisk indsats var helt afgørende. Afslutningsvis får vi historien om nogle af de modstandsfolk, som blev straffet med deportation til kz-lejrene.

10.00: De skjulte, jødiske børn i Aarhus og omegn. Klaus Bertelsen, cand.mag., Besættelsesmuseet og Den Gamle By

10.45: Pause

10.55: Den akutte hjælp til modstandsfolk i befrielsessommeren. Søren Kjær, ph.d.-studerende, Syddansk Universitet og Sydvestjyske Museer

11.40: Pause

11.50: Aarhusianske skæbner i kz-lejrene. Søren Tange Rasmussen, afdelingsleder, Besættelsesmuseet, Den Gamle By

2411-216

Japans historie

— **TID:** 1/2, 5 torsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Japans økonomi er verdens tredjestørste, og japansk teknologi, kunst, design og populærkultur har i høj grad vundet indpas i resten af verden. I fem forelæsninger vender vi blikket bagud og sætter fokus på udvalgte begivenheder og personer i Japans fantastiske historie fra den første kejserinde, Himiko, til i dag. Hver forelæsning tager udgangspunkt i en periode og et sted. Steder, der er centrale seværdigheder på grund af deres velbevarede kultur og særlige historie – fra de gamle kejserbyer Nara og Kyoto, over shogunbyerne Kamakura og Tokyo til øerne Hokkaido og Okinawa, der blev indlemmet i det japanske imperium i slutningen af 1800-tallet. Vi skal også se nærmere på strømninger fra Kina og Korea, samurai-krigere, europæere, krig og fred, der har udfordret og præget Japan.

- 01/02: Kejserinder og kejsere (660 f.v.t.-1180).** Jane Oksbjerg, rejseleder, arkæolog og japanolog
- 08/02: Samuraier og slagmarker (1180-1600).** Jane Oksbjerg, rejseleder, arkæolog og japanolog
- 15/02: Samuraiernes verdener (1600-1868).** Jane Oksbjerg, rejseleder, arkæolog og japanolog
- 22/02: Dannelsen af nationen Japan (1792-1903).** Annette Skovsted Hansen, lektor i japanstudier og historie, Aarhus Universitet
- 29/02: Krig og fred i Japans historie (1876-2018).** Annette Skovsted Hansen, lektor i japanstudier og historie, Aarhus Universitet

2411-249

Den Store Krig – 1. verdenskrig 1914-1918

— **TID:** 5/2, 5 mandage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

'Den europæiske katastrofe' eller 'Den Store Krig' har været med til at lægge grunden for store dele af den moderne verden. Det var en konflikt mellem industrialiserede stormagter, som i fire ødelæggende år formåede at ryste kommende generationer med sin skyttegravskrig, massive dødstal og stædige vedholdenhed. Krigen fremprovokerede nytænkning, mobiliserede samfundsøkonomierne og åbnede for nye, radikale ideologiers ankomst. Forelæsningsdagen belyser først centrale årsager til 1. verdenskrigs udbrud. Herefter analyseres nogle af de mest blodige og afgørende slag: Marne, Verdun og Aisne på vestfronten samt slag på østfronten og i Mellemøsten. Vi ser på de bagvedliggende politisk-økonomiske beslutninger i hvert af krigsårene og kobler dem sammen med konsekvenserne for Europas historie i de følgende år.

- 05/02: 1914. Krigens årsager og udbrud**
- 12/02: 1915. En lang krig tager form**
- 19/02: 1916. Styrkeprøven**
- 26/02: 1917. Bristepunkt**
- 04/03: 1918. Sammenbrud og sejr**

2411-299

Danmarks dronninger

— **TID:** 28/2, 4 onsdage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Mange af dem har sat et afgørende aftryk på Danmark, men ofte har dronningerne stået i skyggen af deres kongelige ægtemænd – også i historiebøgerne. Indtil det 20. århundrede var kvinder som regel udelukket fra den politiske sfære. Men en delvis undtagelse var fyrstehofferne, hvor kvinder som ægtefæller til regerende fyrster og mødre til tronarvinger kunne have betydelig magt og indflydelse. Tag med på en rejse gennem danmarkshistorien fra middelalderen til i dag i selskab med en række af Danmarks markante dronninger og ikke mindst fire fortællelystne forskere. Undervejs møder vi bl.a. Elisabeth af Habsburg, Caroline Mathilde, 'Europas svigermor' Louise af Hessen-Kassel og selvfølgelig Margrete 1., den mest magtfulde kvinde i middelalderens Nordeuropa. Men vi starter i nutiden med Margrethe 2.

- 28/02: Margrethe 2. og dronningemagt gennem tiden.** Steffen Heiberg, historiker og fhv. forskningschef, Det Nationalhistoriske Museum Frederiksborg Slot
- 06/03: Margrete af Sambiria, Margrete 1. og Dorothea af Brandenburg.** Vivian Etting, museumsinspektør og seniorforsker, Nationalmuseet
- 13/03: Christine af Sachsen, Elisabeth af Habsburg, Dorothea af Sachsen-Lauenburg og Sophie af Mecklenburg.** Lars Bisgaard, lektor i historie, Syddansk Universitet
- 20/03: Juliane Marie, Caroline Mathilde, Caroline Amalie og Louise af Hessen-Kassel.** Michael Bregnsbo, lektor i historie, Syddansk Universitet

2411-221

Byvandring: Det utugtige og mørke Aarhus

— **TID:** 12/3, 4 tirsdage, kl. 12.30-14.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier

For knap 200 år siden var Aarhus en mørk by og en labyrint af små stræder, gyder og baggårde. Kun en håndfuld tranlamper lyste op i gadebilledet. Folk faldt i åen, fordi de ikke kunne se, hvor de gik. I ly af mørket havde forbrydere, smuglere og letlevende damer frit spil. På fire vandring skal vi på sporet af mørket og livet i skyggerne – og ikke mindst høre om, hvordan Aarhus med tiden blev oplyst med gas og siden elektriciteten. De dunkle eksistenser forsvandt dog ikke af den grund, og vi skal bl.a. vove os ind i datidens Nygade, der frem til midten af 1900-tallet var hjemsted for et broget klientel, hvor man kunne møde Bisse-Anton, Kryster-Frans, Moppedisen, Hønen og Rokuglen. Det bliver en tur ind i en helt anden verden.

- 12/03: Tolderstien – om kunsten at smugle en gås**
- 19/03: Gadebelysningen – om livet i skyggerne**
- 02/04: Nygade – en rotterede?**
- 09/04: At drive en smugkro – i Gok-Annas fodspor**

2411-257

Dansk Vestindiens historie – og da den kom til Aarhus

TID: 16/3, 1 lørdag, kl. 11.00-15.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Per Nielsen, cand.mag. i historie og forfatter

Dagen er en god blanding af forelæsning og byvandring. Vi indleder med en forelæsning, der dykker ned i centrale temaer for at forstå Dansk Vestindiens historie. Vi skal se på dels forholdene i plantagesamfundet; dels slaveriets gradvise afvikling og salget af øerne og høre om nogle af de vestindere, der slog sig ned i Danmark. Efter frokost skal vi på byvandring i Aarhus, hvor vi følger vi historien om drengen fra en plantage på Sankt Croix, James Thompson, der i en årrække drev restaurant, hotel og natklub i Aarhus. Per Nielsen er historiker og forfatter til bogen 'Fru Jensen og andre vestindiske danskere' (Syddansk Universitetsforlag).

2411-219

I skyggen af Rusland

TID: 19/3, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Vibe Termansen, cand.mag. i historie og journalist

Den 24. februar 2022 holdt Putin tale til det russiske folk, før han invaderede Ukraine. Ud af den lyste en klippefast overbevisning om, at Rusland er et imperium, som har ret til at forsvare sin såkaldte interessesfære, uanset at den er sammenfaldende med det, ukrainerne kalder deres stat. Store imperier har altid søgt at underlægge sig andre folk i kampen om territorium, ressourcer, ideologi og magt. Denne aften handler om netop imperier og interessesfærer og om de millioner af mennesker i Centraleuropa, der tilfældigvis bor i imperiernes skygge og alene af den grund gang på gang er blevet malet til støv. Med afsæt i Molotov-Ribbentrop-pagten mellem Rusland og Tyskland i august 1939 følger vi historien frem til Ruslands invasion af Ukraine i februar 2022. Aftenen bygger på Vibe Termansens nye og anmelderroste bog 'I skyggen af Rusland' (Gads Forlag).

2411-218

Turen går til Berlin

TID: 21/3, 1 torsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Åse Lerche, cand.mag. i tysk og journalist, bosat mange år i Berlin

Tag med på en kulturhistorisk rejse gennem Berlins omskiftelige historie. Siden genforeningen er Berlin blevet en af Europas førende kunst- og kulturmetropoler. De gamle arbejderkvarterer Prenzlauer Berg og Friedrichshain-Kreuzberg har for længst opnået kultstatus, men i dag er det i lige så høj grad de mindre veletablerede kunst- og kulturprojekter i bydele som Wedding og Weissensee, der får internationale kulturudøvere til at se mod Berlin. Samtidig blev byens udbud inden for den etablerede kunst- og kulturverden udvidet kolossalt i 2021, da Berlins byslot åbnede som et kæmpe museumslandskab. Vi skuer også længere tilbage og inddrager Berlins kulturhistoriske udvikling i tiden op til 1918, i mellemkrigstiden og i efterkrigstidens delte by. På den måde vil vi se, hvordan Berlins historie har virket som en adrenalinindsprøjtning på kreativiteten.

2411-215

Storhed og fald i det gamle Mexico – fra Teotihuacan til aztekerne

TID: 21/3, 1 torsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Jesper Nielsen, lektor i indianske sprog og kulturer, ToRS, Københavns Universitet

Da de spanske erobrere ankom til Mexico i 1519, var den aztekiske civilisation på sit højeste og kontrollerede fra hovedstaden Tenochtitlan et vidtstrakt imperium. Aztekerne var dog bare den sidste af en række imponerende kulturer i det centralmexicanske højland. Før dem var byer som Tula, Xochicalco og Cacaxtla omdrejningspunkter i en fascinerende kulturtradition, som havde sin begyndelse omkring år 0-500 e.v.t. i den enorme storby Teotihuacan – 'Stedet, hvor Solen blev født'. Denne aften tager vi på en rejse fra Teotihuacan og frem til aztekerne og ser nærmere på, hvordan de forskellige kulturer afløste hinandens dominans, gennem den nyeste forskning i gamle skriftsystemer, den overvældende billedrigdom og helt nye arkæologiske fund.

2411-217

Danmarks historie

TID: 3/4, 5 onsdage, kl. 17.45-19.30

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Vilde vikinger. En nordisk stormagt, der skrumper til en lille plet på landkortet. Driftige og selvbevidste borgere og bønder, der sætter damp under landet – og vejen mod demokrati. Kvinder, der går til stemmeurnerne og ud på arbejdsmarkedet. Verdenskrige, Stauning eller kaos – og frygt for, at den kolde krig bliver varm. En vej mod EU belagt med brok, brosten og forbehold. Tag med på en rejse gennem Danmark gennem mere end 1.000 år. Fem forskere opruller Danmarks historie fra vikingetid til nutidens globale tidsalder og giver deres bud på, hvilke begivenheder og udviklinger det er afgørende at kende for at forstå, hvorfor Danmark ser ud, som det gør.

03/04: 800-1536: Vilde vikinger og fromme riddere. Kasper Holdgaard Andersen, ph.d., historiker, Moesgaard Museum

10/04: 1536-1750: Reformation, adelsvælde, enevælde. Charlotte Appel, lektor i historie, Aarhus Universitet

17/04: 1750-1914: Grundlaget for det moderne Danmark - national integration, demokratisering og modernisering. Claus Møller Jørgensen, lektor i historie, Aarhus Universitet

24/04: 1914-1945: Krig, kriser og krig. Niels Wium Olesen, lektor i historie, Aarhus Universitet

01/05: 1945- i dag: National og international. Danmark i den globale tidsalder. Thorsten Borring Olesen, professor i historie, Aarhus Universitet

2411-214

Forstå USA – i historisk perspektiv

TID: 3/4, 6 onsdage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Det ulmer i den amerikanske undergrund, og det amerikanske samfund er mere splittet end måske nogensinde før. Amerikanerne går til valg i efteråret 2024 i en virkelighed, hvor basale demokratiske spilleregler er under pres, og vilde konspirationsteorier er blevet en del af den mainstream politiske diskurs. I et forsøg på at forstå de udfordringer og konflikter, der præger USA, vender en række USA-eksperter blikket bagud og giver et dybere indblik i landet 'over there' i historisk perspektiv.

03/04: Flugten til Amerika: Immigration og kampen for frihed

1877-1912. Anders Bo Rasmussen, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet

10/04: Den amerikanske forfatning og demokrati under angreb.

Anne Mørk, ph.d. i amerikanske studier

17/04: Amerikansk udenrigspolitik i en ny verdensorden.

Jakob Sinding Skött, ph.d. i statskundskab og lektor i samfundsbygning, Nyborg Gymnasium

24/04: Præsidentvalg i USA midt i en kold borgerkrig.

Jørn Brøndal, professor og leder af Center for Amerikanske Studier, Syddansk Universitet

01/05: Konspirationsteorier og populistiske strømninger.

Niels Bjerre-Poulsen, lektor i historie, Syddansk Universitet

08/05: Amerikansk populærkultur: Myter, vold, race og politik i

film, tv og musik. Thomas Ærvold Bjerre, lektor i amerikanske studier, Syddansk Universitet

2411-309

Hitlers mænd i Danmark

TID: 8/4, 5 mandage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Danmarks militærstrategiske betydning og den særlige fredsbesættelsesordning var grundpiller i de tyske udsendinges fremfærd i Danmark. Vi skal i sporene på nogle af de embedsmænd, værnemagtsofficerer, politi- og SS-folk, der spillede en rolle i udfoldelsen af naziregimets besættelsespolitik – hvem var de, og hvordan håndterede de det danske "Sonderfall"? Samtidig kastes lys over de magtstrukturer, Hitlers mænd i Danmark var underlagt, og den politiske linje, de fulgte. Afsættet er en antologi (red. John T. Lauridsen og Henrik Lundtofte), der er på vej på Aarhus Universitetsforlag.

08/04: De øverstkommanderende tyske generaler i værnemagten.

Jens Andersen, museumsinspektør, Bunkermuseum Hanstholm, Museum Thy

15/04: Cecil von Renthe-Fink – diplomatiets mand.

Mogens Rostgaard Nissen, arkiv- og forskningsleder, Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig

22/04: En farlig mand – rigsbefuldmagtiget Werner Best.

Mogens Rostgaard Nissen, arkiv- og forskningsleder, Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig

29/04: Under pres. Best, Bovensiepen, Pancke og modstanden

1943-1945. Henrik Lundtofte, leder af Historisk Samling fra Besættelsestiden, Sydvestjyske Museer

06/05: Gestapo i Aarhus og bekæmpelsen af den midtjyske mod-

stand 1943-1945. Søren Tange Rasmussen, museumsinspektør, afdelingsleder Besættelsesmuseum, Den Gamle By

2411-222

Byvandring: Foråret omkring rådhuset

TID: 30/4, 3 tirsdage, kl. 12.30-14.00

PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.

STED: Se mødesteder på fuau.dk

UNDERVISER: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier

Over tre byvandring skal vi nyde foråret i Aarhus og det smukke område i og omkring Rådhusparken. Undervejs hører vi om de kæmpestore anlægsprojekter, der i første halvdel af 1900-tallet gav Aarhus en moderne banegård, et moderne rådhus, en imponerende retsbygning, et stort bibliotek og en flot rådhuspark. Men vi skal også opdage fortidens spor rundt om Rådhuspladsen, for selvom meget er forsvundet, kan man faktisk få øje på købmandsgårde, gamle børneasyl og soldaterbyggerier, hvis man har øjnene med sig.

30/04: Banegårdsplassen og Park Allé – et kendt område, en ukendt historie

07/05: Rådhusparken – stjålne liljer, opgravede lig og en duft af bagværk

14/05: Rådhuspladsens naboer – på sporet af området, som det var engang

2411-256

Byvandring: Aarhus 1944: Katastrofer, luftangreb, fangenskab og terror

TID: 27/6, 4 torsdage, kl. 17.00-18.30

PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

STED: Se mødesteder på fuau.dk

Med året 1944 gik den tyske besættelse af Aarhus ind i en ny fase, hvor vilkårlig vold, terror og forfærdelige ulykker kunne ramme hvem som helst. Samtidigt satte tyskerne hårdt ind mod de aarhusianske sabotører, der i løbet af 1943 havde udviklet sig til en slagkraftig organisation. Gennem en kirkegårdsvandring og tre byvandring fortæller om en af de mest voldsomme perioder i byens historie, og vi ser de steder, hvor begivenhederne fandt sted. Alle vandring er tilrettelagt, så de finder sted på 80-årsdagen for de skildrede begivenheder og foregår derfor på udvalgte datoer sommer og efterår 2024.

27/06: De dødbringende stikkere.

Klaus Bertelsen, cand.mag., Besættelsesmuseum og Den Gamle By

04/07: Da det regnede med stål – katastrofen på havnen 4. juli 1944.

Søren Tange Rasmussen, museumsinspektør, afdelingsleder, Besættelsesmuseum, Den Gamle By

19/09: Operation Möve – da politiet blev taget 19. september 1944.

Klaus Bertelsen, cand.mag., Besættelsesmuseum og Den Gamle By

31/10: Britiske bomber – luftangrebet på Gestapos hovedkvarter

31. oktober 1944. Søren Tange Rasmussen, museumsinspektør, afdelingsleder Besættelsesmuseum, Den Gamle By

NORDEN
NORDEN
NORDEN
NORDEN
NORDEN
NORDEN
NORDEN

ÅRHUNDREDETS
FESTIVAL

08—17 MAR
2024

Soveværelset og sengen bliver ofte kilde til søvnstress

Hvad er søvn for en størrelse, hvorfor har vi brug for en god portion af den og er der mon bedre metoder end søvnmedicin, hvis vi er udfordret på natteroen? Psykologiprofessor Bobby Zachariae giver en kort indflyvning i søvnens mysterier samt et par gode tips til, hvad man selv kan gøre for at optimere sin søvn.

Af: Noa Kjærsgaard Hansen. Foto: Martin Bubandt

Selvom vi bruger en tredjedel af vores liv på det, har søvn altid været et mysterium. Også inden for forskningen, hvor man de seneste årtier dog for alvor er begyndt at forstå vigtigheden af god søvn. Og ikke mindst, hvad der sker, hvis man over længere perioder ikke får nok af den.

For psykologiprofessor Bobby Zachariae startede interessen for søvn for alvor i hans arbejde som leder af en forskningsenhed, der fokuserer på de biologiske, psykologiske og sociale forhold ved kræft med særligt fokus på senfølger. I en undersøgelse blandt kvinder behandlet for brystkræft, viste søvnen sig som en af de udslagsgivende faktorer, fortæller Zachariae, der siden har arbejdet med at udvikle og afprøve en såkaldt kognitiv adfærdsterapi for søvnbesvær:

”Der er klart bedst evidens for denne behandling. Den er sammensat af forskellige komponenter, hvor én af dem handler om at få genetableret personernes søvnmonster ved at få dem til at gå senere i seng, så de er tilstrækkeligt trætte. Deres søvnpres skal være stort nok til, at de lettere kan falde i søvn. Denne komponent kombineres så med afspænding, som reducerer de tankemæssige og fysiske spændinger, som gør det vanskeligt at falde i søvn, og med kognitiv terapi, hvor man arbejder med at ændre personernes uhensigtsmæssige tanker og forestillinger om vedkommendes søvn.”

MYTER OM SØVN

Der findes et utal af myter om, hvad god søvn er, og ofte kan de bidrage til at forstærke problemerne, forklarer Zachariae:

”Det kan være, at man tror, at ordentlig søvn er at sove hele natten uafbrudt. Men de fleste mennesker vågner fra tid til anden og falder hurtigt i søvn igen. Nogle synes måske også, at de bør tage en lang lur i løbet af dagen, men en lang lur gør det sværere at falde i søvn om aftenen. Og så er der dem, der tænker, at de bør gå ekstra tidligt i seng. Men hvis man

går i seng, før man er søvnig, resulterer det i dårlig søvnkvalitet. Endelig kan man være overbevist om, at man absolut skal have mindst otte timers søvn hver eneste nat, men det kan det blive særdeles stressende.”

Også soveværelset og sengen, forklarer psykologiprofessoren, kan hurtigt blive en kilde til stress:

”Sædvanligvis har vores hjerne vænnet sig til, at vores seng og soveværelse er forbundet med søvn og søvnighed. Hvis vi ligger vågne i sengen, som mennesker med søvnproblemer ofte vil gøre, ødelægges denne forbindelse og bliver erstattet med en betinget stressreaktion. Det skal man have styr på.

Der er muligvis mange myter om søvn, men der findes heldigvis også gode evidensbaserede råd. Så hvis du gerne vil optimere din søvn, har Zachariae et par forslag og overvejelser, som du kan tænke over derhjemme:

1. Vær fysisk aktiv i løbet af dagen
2. Få lys og luft i løbet af dagen
3. Sørg for at have regelmæssige sengetider – det hjælper med at tilpasse den nødvendige rytme
4. Træn afspænding som kan hjælpe med at reducere de spændinger, som holder dig vågen
5. Langtidsbrug af sovemedicin er forbundet med bivirkninger og anbefales ikke
6. Melatonin kan man gøre brug af, hvis søvnproblemerne skyldes en forstyrret døgnrytme, fx i form af jetlag. Effekten er dog ikke særligt stor på andre typer af søvnproblemer

Mød Bobby Zachariae i forelæsningsrækken 'Tankernes kraft', se side 34, og til Hearts&Minds festivalen, se bagerst i programmet.

Kunst, arkitektur & design

2321-037

Designere i verdensklasse – internationalt og dansk

— **TID:** 4/9, 5 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

Dansk design har ofte været en del af større internationale designbevægelser. Typisk fortolkede de danske designere dog de internationale forbilleder ret frit og skabte dermed noget helt nyt og unikt. Bauhausskolen i Weimar blev for alvor gennembruddet for moderne design. Danskerne fulgte hurtigt med, men var også kritiske over for Bauhaus og skabte deres møbler, lamper og bygninger på en noget anden måde og med et anderledes blødere udgangspunkt. De kopierede ikke blot, men gik deres egne veje.

04/09: Bauhaus og PH, Poul Kjærholm m.fl.

11/09: Le Corbusier og Arne Jacobsen m.fl.

18/09: Alvar Aalto og Kaare Klint, Børge Mogensen m.fl.

25/09: Eames og Verner Panton, Arne Jacobsen m.fl.

02/10: Dieter Rams (Ulmskolen + Braun) og Jacob Jensen (B&O) og Jan Trägårdh m.fl.

2321-038

Farver, farver, farver!

— **TID:** 4/9, 6 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie

Farver spiller en kæmpe rolle i kunsten! Fra farver fremstillet af naturens materialer, jord, mineraler eller lus, til kemisk fremstillede farver i hidtil usete nuancer. Kunstnere har til alle tider stræbt efter de perfekte farver og skubbet til udviklingen mod en stadig større palet. Farver er blevet tillagt symbolsk betydning, som når Jomfru Maria skildres i blå og rød symboliserende det himmelske og det jordiske. De er blevet udforsket for deres psykologiske virkning på os, og adskillige farvelærere er blevet skrevet op gennem århundrederne for at forstå farvernes forunderlige verden. Forelæsningsrækken giver et indblik i materialer, betydninger og opfattelser af farver op gennem kunstens historie.

Gå på Folkeuniversitetet
i dagtimerne

SE SIDE 38-39

2321-039

Michael og Anna Ancher – et kunstnerægteskab

— **TID:** 4/9, 6 mandage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie

Anna og Michael Ancher mødte hinanden, da han som ung kunstner kom til Skagen første gang. De blev gift og bosatte sig på Skagen, hvor de blev det faste omdrejningspunkt for kunstnerkolonien. Deres hjem dannede rammen om festligt samvær med de mange andre kunstnere, der kom til Skagen. Men det var også rammen for et enestående arbejdsfællesskab i en tid, hvor mange ellers mente, at kunst ikke var noget for kvinder. Her skabte de hver deres bud på, hvordan den moderne kunst kunne skildre virkeligheden i årene omkring det moderne gennembrud, hvor den tidligere generations kunst blev dømt gammeldags og uinteressant.

2321-376

Forstå verdenskunst

- **TID:** 5/9, 6 tirsdage, kl. 10.15-12.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
STED: Aarhus Universitet, Søauditorierne, William Scharff Auditoriet – Auditorium 5, Bartholins Allé 3
UNDERVISER: Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør

Få overblik over kunsthistorien gennem bare 12 typer kunstværker. I forelæsningsrækken vil vi give et overblik over kunsthistorien ud fra 12 kunstneres værker – fra renaissance til i dag. Med udgangspunkt i kunstnerne Botticelli, Rafael, Bronzino, Artemisia Gentileschi, Caravaggio, Turner, Dora Maar, Matisse, Sonja Ferlov Mancoba, Malene Dumas og Elmgreen & Dragseth og Christian Lemmerz analyseres genrer som nøgenfiguren, landskabet, portrættet, katastrofemaleriet og interiøret. Vi følger genrerne historie, kunstnerens biografi og samtid samt følgerne for kunsthistorien. Hvad er det, kunstværkerne viser, hvordan ser vi bag om værkerne, og hvordan kan vi fortolke dem?

2321-279

Modernisme til det moderne menneske. Hovedtræk i europæisk og amerikansk billedkunst 1900-1950

- **TID:** 6/9, 6 onsdage, kl. 14.15-16.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
STED: Aarhus Universitet, Søauditorierne, Merete Barker Auditoriet – Auditorium 2, Bartholins Allé 3
UNDERVISER: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

Den klassiske modernisme skaber en række strålende kunstværker med klingende form- og farvekraft. Æstetikken bærer på indhold, der karakteriserer de moderne tilstande. Hvordan har man det egentlig – barn, mand, kvinde, samfund? Der vises værker af en række mestre: Matisse, Picasso, Käthe Kollwitz, Suzanne Valadon, Paula Modersohn Becker, Natalia Goncharova, Kandinsky, Gabrielle Münter, Klee, Chagall, Brancusi, Mondrian, Sonja Delaunay, Duchamp, Hannah Höch, Max Ernst, Leonora Carrington, Salvador Dalí, Leonor Fini, Pollock, Lee Krasner, Jorn, Else Alfeldt, Sonja Ferlov Mancoba, Kooning, Diego Rivera, Frida Kahlo og mange andre.

- 06/09: Billedkunstens situation 1900-1914. Nye behov for brændende modernisme. Fauvisme, kubisme, futurisme, orfisme, suprematisme, ekspressionisme med Die Brücke og Der Blaue Reiter**
13/09: Dadaisme til en rablende verden
20/09: 1920'erne. Opbyggende tendenser. Russisk konstruktivisme, Bauhaus, de Stijl og Le Corbusier
27/09: 1930'erne. Surrealismens højsæson
04/10: Amerikanske linjer. Mellem abstraktion og realisme
11/10: 1940'erne. Amerikansk ekspressionisme

2321-041

Ismernes tidsalder – europæisk maleri 1850-1914

- **TID:** 13/9, 6 onsdage, kl. 11.15-13.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
STED: Aarhus Universitet, Søauditorierne, Merete Barker Auditoriet – Auditorium 2, Bartholins Allé 3
UNDERVISER: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

De europæiske samfund ændres fundamentalt fra 1850 frem til 1. verdenskrig. Det er den industrielle revolutions tidsalder, og der er stor flugt fra land til by. Det mærkes afgørende i kunsten. Midt i 1800-årene sætter realismen og friluftsmaleriet ind som reaktion mod romantikken. Som en naturlig videreførelse fødes impressionismen. Derefter går det for alvor stærkt. Neoimpressionisme, pointillisme – nye kunstnere sætter helt nye standarder. Symbolismen søger at genvinde tabt terræn, men fauvismen i Frankrig og den stærke tyske ekspressionisme rusker yderligere op i kunstverdenen inden 1. verdenskrigs ragnarok.

- 13/09: Realisme og friluftsmaleri, ca. 1850-70**
20/09: Impressionismens sejrsgang, ca. 1870-85
27/09: Neoimpressionisme
04/10: Symbolisme og art nouveau/jugend
11/10: Fauvisme – den franske vildskab
18/10: Ekspressionismen – den nordiske vildskab

2321-042

En dag med Overtaci

- **TID:** 16/9, 1 lørdag, kl. 13.00-14.00
PRIS: 195 kr.
STED: Frøberts Auditorium, Olof Palmes Alle 11Y, 8200 Aarhus N
UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

Overtaci har aldrig været mere populær. 2022 var kunstneren på Venedig Biennalen, 2023 på COBRA-museet i Amsterdam. Med udgangspunkt i sin nye bog om Overtacis liv og kunst vil Anne Valbjørn Odgaard guide jer ind i kunstnerens univers i en times oplæg, hvorefter I får lov til selv at gå på opdagelse i det nyåbnede Museum Overtaci. Forelæsningsen baserer sig på Anne Valbjørn Odgaards bog om Overtaci, der udkommer i 2023.

2321-458

Byvandring: Ny arkitektur på Aarhus Havn

- **TID:** 2/10, 1 mandag, kl. 10.00-11.30
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
STED: Se mødested på fuau.dk
UNDERVISER: Jens Christian Pasgaard, ph.d. og arkitekt MAA

Byvandringen vil have fokus på ny arkitektur og nye byrum på Aarhus Ø. Vandringen starter på Navitas' sydvendte træterrasser, hvor der vil være en indledende diskussion om Aarhus' nye havnefront og om havneudviklingen i det store byudviklingsperspektiv. Herefter går turen mod nord, hvor vi vil passere Bassin 7, Kampanilen, Isbjerg, Light House og det nye sejlsportscenter. Turen vil indeholde en række korte stop, hvor der vil være fokus på byrumskvalitet, bydelens særlige steder og lystbådehavns rolle som bindeled mellem nyt og gammelt. Undervejs vil der blive rig lejlighed til at diskutere forer og ulemper ved den nye bydel.

2321-060

Skal det nu være kunst?

- **TID:** 7/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Christian Salling, cand.mag. i kunsthistorie og kunstanmelder, Århus Stiftstidende

Tag med på en spændende rejse gennem kunsthistorien, hvor vi dykker ned i kunstens rolle og begrebet 'æstetik' og ser nærmere på kunsthistoriens skiftende opfattelser af skønhed og dens modsætning: det ækle og groteske. Vi kommer omkring antikkens skønhedsideal, lumre middelaldermanuskripter, Da Vincis karikaturtegninger, romantikken, nazikunst, provokunst, kitsch, pop-art og meget mere. I løbet af en weekenddag bliver du klogere på en perlerække af kunstnere fra Hieronymus Bosch til Andy Warhol.

2321-045

Dantes Inferno – i maleri, skulptur og arkitektur

- **TID:** 7/10, 1 lørdag, kl. 14.00-16.00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Ole Meyer, cand.mag. i dansk og engelsk og forfatter til den seneste oversættelse af 'Dantes Guddommelige Komædie'

Dantes såkaldte 'Guddommelige' Komædie (selv kaldte han den kun Komædie) er skrevet for 700 år siden og har til stadighed inspireret billedkunstnere: Malere (bl.a. Reynolds, Géricault, Jesper Christiansen), tegnere og grafikere (bl.a. Doré, Rauschenberg, Tom Phillips), billedhuggere (bl.a. Rodin) foruden enkelte arkitekter (senest Schmidt, Hammer & Lassen). Det gælder især første del, Inferno – eller Helvede. Forelæsningen viser eksempler på, dels hvordan eftertiden har opfattet forfatteren selv, dels hvordan man har prøvet at visualisere de forskellige straffe i Helvede i konkret eller mere abstrakt form. Vi slutter af med et kort blik til det øverste Paradis. Deltagerne får tilsendt links til tekstuddrag.

2321-046

Fynbomalerne

- **TID:** 9/10, 1 mandag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Birthe Svenstrup, cand.mag. i kunsthistorie og pædagogik

Fynbomalerne udgjorde i begyndelsen af 1900-tallet en temmelig stor kunstnerkoloni på Fyn, og familie- og vennerelationer knyttede dem særligt til byerne Kerteminde og Faaborg. Gruppens kernemedlemmer var kunstnerparrene Alhed og Johannes Larsen, Anna og Fritz Syberg, Christine – Johannes Larsens søster – og hendes mand, Sigurd Swane, samt Peter Hansen, Anna Sybergs bror. Johannes Larsen, Fritz Syberg og Peter Hansen mødtes i København på Zahrtmanns kunsthøjskole, der var opstået som en reaktion på et stivnet undervisningssystem på Kunstakademiet, og Zahrtmann underviste dem med fokus på farvernes muligheder og hver enkelt elevs personlige udtryk. Men hvilken plads inden for modernismen blev fynbomalerne? Hvor befandt de kvindelige kunstnere sig i fynbogrupperne? Og hvis fynbomalerne var bondemalere, hvad var 'de andre' så?

2321-003

Kunsthistorien på ét semester

- **TID:** 23/10, 8 mandage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Hvad karakteriserer barokken? Realismen? Og futurismen? Hvis du trænger til at få et godt overblik, få opfrisket din hukommelse eller for første gang stifte bekendtskab med kunsthistoriens forunderlige forandringer, så kom og vær med, når vi byder på en sprudlende gennemgang af kunsthistorien fra renæssance til samtid. Forelæsningsrækken omhandler først og fremmest maleri, skulptur og arkitektur. Men vi kommer også omkring stilretninger fra især det 20. og 21. århundrede, der udfolder sig i andre materialer og gør brug af andre teknikker.

- 23/10: Renæssance og manierisme.** Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
- 30/10: Barok og rokoko.** Merete Mørup, cand.mag. i kunsthistorie, Øregaard Museum
- 06/11: Klassicisme og romantik.** Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie
- 13/11: Realisme og impressionisme.** Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
- 20/11: Symbolisme og ekspresionisme.** Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
- 27/11: Kubisme og futurisme.** Maja Bak Herrie, ph.d. i æstetik og kultur, Aarhus Universitet
- 04/12: Surrealisme.** Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie
- 11/12: Kunst og arkitektur i dag.** Kristian Handberg, postdoc i kunsthistorie, Københavns Universitet

2321-048

Kvinden som motiv

- **TID:** 25/10, 5 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie

Denne forelæsningsrække går på opdagelse i kunsthistoriens kvindeskildringer og undersøger en vifte af emner og problematikker, der vedrører repræsentationen af kvinden på tværs af tid. I løbet af fem aftener kigger vi nærmere på de arketyper – såvel som de mindre typiske – roller, kvinder har spillet som motiv i kunsten, fra nøgenfiguren, den ammenmoder og kunstnermuseen til den forførende vamp og den udøvende kunstner.

2321-142

Store danske arkitekter

TID: 25/10, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

De har sat deres præg på historien med fantastiske bygningsværker og opnået international berømmelse. Gottlieb Bindesbøll, Arne Jacobsen, Jørn Utzon, Henning Larsen og mange flere er på programmet i denne forelæsningsrække, hvor der stilles skarpt på nogle af de største danske arkitekter fra det 19. århundrede og frem til i dag. Bliv klogere på bl.a. Arne Jacobsens funktionalistiske boligkompleks i Klampenborg, Jørn Utzons berømte Operahus i Sydney og Bjarke Ingels' mange byggerier i New York.

25/10: Gottlieb Bindesbøll (1800-1856). Peter Thule Kristensen, professor i arkitektur, Kunstakademiets Arkitektskole

01/11: Arne Jacobsen (1902-1971). Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

08/11: Bjarke Ingels/BIG (1974-). Kasper Lægging, ph.d. i arkitektur, mag. art. i kunsthistorie og postdoc, Aarhus Universitet

15/11: Henning Larsen (1925-2013). Leif Høgfeldt Hansen, lektor, Arkitektskolen i Aarhus

22/11: Dorte Mandrup (1961-). Jannie Rosenberg Bendsen, ph.d., forfatter og arkitekturhistoriker

29/11: Jørn Utzon (1918-2008). Line Nørskov Eriksen, udstillingschef, Utzon Center

2321-280

Temalørdag om Matisse

TID: 28/10, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Signe Jacobsen, mag.art. i kunsthistorie

Matisse's kunst er frem for alt en salig øjefest, hvis egenart og unikke bidrag til det 20. århundredes kunst forelæsningsen sigter efter at belyse. Vi begynder med et rids af de kunstneriske landvindinger i årene op til år 1900, som Matisse tager afsæt i – bl.a. Cézanne, Gauguin og Signac. Derpå går vi i dybden med hans egen produktion, fra hans farverige, fauvistiske begyndelse over hans stadige eksperimenter med stil og teknik til hans gribende aldersværk: de dekorative og originale papirklip (cut-outs) og kapellet i Vence.

2321-050

Krøyer og Paris – franske forbindelser og nordiske toner

TID: 29/10, 1 søndag, kl. 11.00-15.00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk

UNDERVISER: Mette Harbo Lehmann, museumsinspektør, Skagens Kunstmuseer

'Lysets elsker' kaldte en fransk kritiker i 1912 den store danske maler Peder Severin Krøyer, der havde nær tilknytning til den franske kunstscene. Krøyer kom første gang til Paris i 1877, og hans mange breve fortæller om, hvilken betydning den franske kunst havde ikke blot for Krøyers egen udvikling som maler, men også for kunstnerkolonien i Skagen og dansk kunsthistorie. Vi ser nærmere på Krøyers kunstneriske udvikling fra akademiets guldaldertradition til naturalismen og det moderne gennembrud.

Tag med til BogForum

Tag med på endagstur til BogForum fredag den 3/11 eller lørdag 4/11, og få rygsækken fyldt op med viden, litteratur, tips til de bedste arrangementer og bøger, du ikke vidste, du ville elske. Du skal bare sætte dig til rette i bussen – så sørger vi for kaffe og kvalitetsunderholdning på turen mod Bella Center. Imens vi krydser de danske øer og bælter og nyder morgenkaffen, vil en forsker holde speedforelæsninger undervejs. Fredag tager professor i litteraturhistorie Mads Rosendahl Thomsen med os i bussen, og lørdag er det lektor i nordisk språk og litteratur Stefan Kjerkegaard, der tager mikrofonen.

Du kan møde Folkeuniversitetet og Aarhus Universitetsforlag på BogForum, stand C2-001, hvor vi præsenterer et væld af arrangementer om den nyeste faglitteratur fra forskere fra Aarhus Universitet. På hjemturen kan du tage dig en kop kaffe og læse i dine gode bogkøb fra messen. Velkommen på rejsehødet!

PROGRAM:

06:00: Afg. Aarhus, Thomas Jensens Allé ved bus-holdepladserne

10:00: Ank. BogForum, Bella Center

17:00: Afg. BogForum, Bella Center

21:00: Ank. Aarhus

HOLDNUMMER: 2321-368 (fredag) og 2321-369 (lørdag)

TID: Fredag 3/11 eller lørdag 4/11, kl. 06.00-21.00

PRIS: 595 kr. inkl. transport tur/retur, billet til BogForum (værdi 175 kr.), tre 'Tænkepauser' fra Aarhus Universitetsforlag (værdi 180 kr.) og rundstykke med smør på udturen og kaffe på ud- og hjemtur.

2321-278

Edward Hopper

- **TID:** 7/11, 1 tirsdag, kl. 17.30-19.15
- PRIS:** 195 kr., studerende 95 kr.
- UNDERVISER:** Birthe Svenstrup, cand.mag. i kunsthistorie og pædagogik

Edward Hopper (1882-1967) levede i USA i en brydningstid, hvor det tidlige pionérland trådte ind på verdensscenen. Han startede som reklame-tegner, men efter studieår i Paris blev maleriet hans arbejdsfelt. Da han kom hjem fra Europa, bosatte han sig i New York, og det blev byen og menneskene i den, der blev hans maleriske hovedinteresse. Hopper blev fortolkeren af det ensomme menneske blandt byens mange forbigående – af mennesker, der kigger ud ad vinduer eller står i døråbninger uden nogensinde at blive en del af livet i gaderne. Denne aften ser vi nærmere på Edward Hoppers skildring af byen, menneskene og ensomheden – og det melankolske skær, der ofte gennemsyrrer hans billeder.

2321-281

CoBrA – biografiske snit

- **TID:** 8/11, 4 onsdage, kl. 14.15-16.00. Ingen undervisning 22/11
- PRIS:** 595 kr., studerende 295 kr.
- STED:** Aarhus Universitet, Søauditorierne, Merete Barker Auditoriet – Auditorium 2, Bartholins Allé 3
- UNDERVISER:** Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

Forelæsningsrækken tager udgangspunkt i det biografiske stof omkring seks store mestre med bånd til CoBrA-bevægelsen. Det ekspressive og det eksistentielle er i fokus. En række andre kunstnere vil blive inddraget. Asger Jorns værker og tanker vil dukke op og give udsyn. Der udka-stes forskellige perspektiver, der er vedkommende for netop den person. Hvordan kom de i gang? Hvordan har de udviklet sig? Hvordan var deres private og sociale sfære, og hvilken betydning havde det for deres kunst? Og først og sidst: Hvad handler deres billedsprog om?

- 08/11: Else Alfelt (1910-74). Universets blomster**
- 15/11: Corneille (1922-2010, hollandsk). Med barnet som læremester**
- 29/11: Lotti van der Gaag (1923-99, hollandsk). Grotesk og vild energi**
- 06/12: Pierre Alechinsky (f. 1927, belgisk). Krøllede fortællinger**

2321-085

Fra det heroiske til det syndige menneske: Michelangelos alderdomsværker

- **TID:** 11/11, 1 lørdag, kl. 10.00-15.00
- PRIS:** 420 kr., studerende 220 kr.
- UNDERVISER:** Nils Ohrt, mag.art. i kunsthistorie og fhv. museumsdirektør, Færøernes Kunstmuseum og Nivaagaards Malerisamling

Ingen kunstner har i så høj grad lovsunget kroppens skønhed som netop Michelangelo (1475-1564). I den sidste del af Michelangelos liv bliver periodens optimistiske tro på mennesket dog afløst af en tvivl på det skønne selvbillede. Det gør sig ikke mindst gældende i tidens religiøse liv, som Michelangelo stifter bekendtskab med gennem reformationen i dens italienske udgave. Det får betydning for hans kunst i de sidste årtier af kunstnerens liv både i form og indhold. Dagens præsentation af Michelangelos alderdomsværker vil omfatte hans mægtige dommedagsbillede i Det Sixtinske Kapel, de dramatiske vægmalerier i Capella Paolina, ligeledes Vatikanet, samt hans to gribende pietá-skulpturer med den døde Jesus blandt sine efterladte.

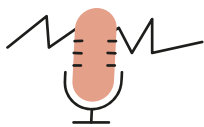
2321-306

Frida Kahlo – barn af revolutionen

- **TID:** 11/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
- PRIS:** 350 kr., studerende 195 kr.
- UNDERVISER:** Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

Frida Kahlo var barn af den blodige mexicanske revolution 1910-20, og hendes mand Diego Rivera var i allerhøjeste grad medvirkende til, at den indianske kultur for første gang blev erklæret ligeværdig med den europæiske. Rivera og Frida støttede de hårdtarbejdende folk i deres kamp for et mere lige samfund. Men var Frida i virkeligheden så optaget af verdensrevolutionen, som hun gav udtryk for, eller var det snarere et forsøg på at gøre sig interessant i kunstelitens øjne? Og hvorfor taler hun tilsyneladende i så høj grad til vores tid?

FÅ VIDEN LIGE IND I ØRNERNE

Lyt til forskerne i Radio4 og som podcast i vidensprogrammerne 'Kraniebrud' og 'Vildspor'

2321-309

Temalørdag om Ejnar Nielsen

— **TID:** 11/11, 1 lørdag, kl. 11.00-15.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Camilla Klitgaard Laursen, museumsinspektør, Den Hirschsprungske Samling

Kunstneren Ejnar Nielsen (1872-1956) er den danske billedkunstner omkring år 1900, der forholder sig allermost direkte og hudløst til tabuiserede og eksistentielle emner som sygdom, handicap, liv og død. Særligt hans motiver fra den jyske landsby Gjern kredser om disse emner. Men under den umiddelbart trøstesløse overflade spirer håb, lys og liv. Kunstnerens interesse for blomster og planter vokser frem selv i de mest nedstemte motiver, og i hans portrætter synes lyset at strømme ud fra personernes indre. Denne temalørdag stiller skarpt på Ejnar Nielsen og trækker tråde til andre af tidens symbolistiske malere som Vilhelm Hammershøi, L.A. Ring og Edvard Munch.

2321-135

Kunst – teori og analyse

— **TID:** 13/11, 4 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Kasper Dam Nielsen, cand.mag. i dansk samt billedkunst og visuel kultur

Med den rette billedlæsningssteknik bliver god kunst en større oplevelse. Et trænet øje ser et billede anderledes. Kunsten er at stille de gode spørgsmål. I fokus for denne forelæsningsrække er kunstværkers forskellige måder at være stor kunst på. Eksemplerne på kunst vil være mange og mangeartede og metodegennemgangene grundige, så du fremover vil få et langt større udbytte af at se på kunst. Åbn dig for kunstens verden.

13/11: Formalanalyse og stilhistorie

20/11: Ikonografi og ikonologi

27/11: Semiotik

04/12: Psykoanalyse

2321-005

40 ikoniske fotografier

— **TID:** 11/12, 1 mandag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Gunner Byskov, cand.mag. i dansk og kunsthistorie samt leder af fotografuddannelsen, Medieskolerne, Media College Denmark

Mennesker husker i billeder, og vores visuelle hukommelse er nærmest uendelig. Gennem årene har vi set millioner af billeder – og så er der alligevel nogle af dem, der bliver hængende og bliver en del af vores eksistentielle beredskab. Dem kalder vi ikoner, og en meget stor del af dem er fotografier. I løbet af kun én aften vil Gunner Byskov, leder af fotografuddannelsen, præsentere dig for 40 af disse ikoniske fotografier, lige fra år 1840 og frem til vores årtusind, i en gennemgang, der både fokuserer på fotografierne, på de fotografiske kvaliteter og på den historie, der netop gør dem til noget særligt.

2321-313

Temaaften om Michael Kvium: Natur og samfundskritik

— **TID:** 12/12, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Kamma Overgaard Hansen, ph.d. i kunsthistorie

Kunstneren Michael Kvium er berømt og berygtet for sine forvrængede menneskefigurer og stærke symboler. Kviums kunst er imidlertid meget mere end dét: Fra midten af 1990'erne optræder flere og flere dyr og naturelementer i Kviums værker, og i de senere år er der også føjet en markant samfundskritisk dimension til hans virke. Denne temaaften fokuserer på naturen og samfundskritikken i Kviums kunst: Vi skal se på, hvilke dyr Kvium gengiver, og på den rolle, de spiller i værkernes fortællinger. Vi skal også bag om nogle af de senere års samfundskritiske og satiriske værker. For hvor 'naturlig' er egentlig den natur, vi møder hos Kvium?

2321-275

Per Kirkeby – liv og værk

— **TID:** 12/12, 1 tirsdag, kl. 19.30-21.15
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Erik Steffensen, kunstner og fhv. professor ved Det Kongelige Danske Kunstakademi

Få den store historie om Per Kirkebys liv og værk på bare en enkelt aften. På baggrund af et halvt hundrede samtaler med Kirkeby og adgang til hidtil ikke offentliggjorte dagbøger fortæller Erik Steffensen om kunstnerens dannelsesproces fra hans opvækst i Københavns Nordvestkvarter til hans stjernestatus som den største nulevende danske maler. En livsrejse med mange højdepunkter – og smertepunkter. Vi følger, hvordan væsentlige episoder i det personlige liv har haft afgørende indflydelse på hans værker – hvordan liv og værk hele tiden spindes tæt sammen. Bliv revet med af Per Kirkebys kunstneriske forvandlinger.

2411-081

Art nouveau

— **TID:** 22/1, 6 mandage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie

Da Verdensudstillingen slog dørene op i Paris i år 1900, tog den nye kunst, art nouveau, verden med storm. Hvad en ung generation så som industrialiseringens kønsløse masseprodukter, fik modspil af slyngende organiske former. Kunstnerens fascination gik hånd i hånd med naturvidenskabernes opdagelser. I naturen fandt man et formsprog, der kunne forny og forbedre kunsten. Naturen og skønheden skulle have en plads i den moderne verden. Kunstnere og arkitekter som Alphonse Mucha, Hector Guimard, Gustav Klimt og Antoni Gaudí var på tværs af Europa forenede i troen på skønhedens forvandlende og frigørende kraft. Tag med på opdagelse i denne fascinerende periodes maleri, arkitektur og kunsthåndværk.

2411-058

Verden rundt: Kina

— **TID:** 23/1, 5 tirsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

I en ny serie af forelæsningsrækker tager vi verden rundt og besøger lande, hvis kultur ligger langt fra det, vi kender. Med nedslag i alt fra arkitektur og kunst til litteratur og filosofi giver fem eksperter dig et sjældent indblik i fremmede kulturer og gør dig klogere på både fortiden og nutiden. Første gang gælder det Kina. Vær med, når fem eksperter præsenterer dig for det, de synes, der er værd at kende til inden for deres fag.

- 23/01: Kinesisk arkitektur.** Leif Høgfjeld Hansen, lektor, Arkitektskolen i Aarhus
- 30/01: Kinesisk kunst.** Gitte Tandrup, mag. art. i kunsthistorie
- 06/02: Kinesisk litteratur.** Anne Wedell-Weddellsborg, professor emeritus i kinastudier, Aarhus Universitet
- 13/02: Kinesisk filosofi.** Bent Nielsen, lektor i Kinas civilisation og kultur, Københavns Universitet
- 20/02: Kinesisk fotografi.** Kasper Dam Nielsen, cand.mag. i dansk samt billedkunst og visuel kultur

2411-100

Fotografiets historie og 20 af de største fotografer

— **TID:** 24/1, 5 onsdage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Gunner Byskov, cand.mag. i dansk og kunsthistorie samt leder af fotografuddannelsen, Medieskolerne, Media College Denmark

I fem forelæsninger vil fotohistorikeren Gunner Byskov gennemgå fotografiets historie og gøre rede for, hvorfor netop fotografiet blev modernitetens sejrende medie. Det bliver både med en fortælling om den tekniske udvikling fra daguerreotypiet til den digitale verden – men især vil det være en fortælling om de fotografer, der brugte teknikken til at lave fantastiske billeder. Det bliver med udgangspunkt i 10 mandlige og 10 kvindelige fotografer, der alle kom til at gøre en forskel og hvis værker vi stadigvæk beundrer. Men i løbet af de fem forelæsninger vil du også møde mange andre fotografers værker.

2411-079

Kunsthistorien på ét semester

— **TID:** 25/1, 8 torsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.

Hvad karakteriserer barokken? Realismen? Og futurismen? Hvis du trænger til at få et godt overblik, få opfrisket din hukommelse eller for første gang stifte bekendtskab med kunsthistoriens forunderlige forandringer, så kom og vær med, når vi byder på en sprudlende gennemgang af kunsthistorien fra renaissance til samtid. Forelæsningerne omhandler først og fremmest maleri, skulptur og arkitektur. Men vi kommer også omkring stilretninger fra især det 20. og 21. århundrede, der udfolder sig i andre materialer og gør brug af andre teknikker.

- 25/01: Renaissance og manierisme.** Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
- 01/02: Barok og rokoko.** Merete Mørup, cand.mag. i kunsthistorie, Øregaard Museum
- 08/02: Klassicisme og romantik.** Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
- 15/02: Realisme og impressionisme.** Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
- 22/02: Symbolisme og ekspressionisme.** Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie
- 29/02: Kubisme og futurisme.** Maja Bak Herrie, ph.d. i æstetik og kultur, Aarhus Universitet
- 07/03: Surrealisme.** Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie
- 14/03: Kunst og arkitektur i dag.** Kristian Handberg, postdoc i kunsthistorie, Københavns Universitet

2411-059

Temalørdag om Michael Kvium

— **TID:** 27/1, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Kamma Overgaard Hansen, ph.d. i kunsthistorie

Michael Kviums værker har givet anledning til mange diskussioner siden debuten i 1980'erne. Med sine forvrængede menneskefigurer og ildevarslende scenarier har han skabt et genkendeligt univers, som de færreste helt kan ignorere. Denne lørdag skal det handle om Kviums kunst med afsæt i temaerne blindhed, karikatur, katolicisme og forfald. Alle temaer, der går igen gennem Kviums lange oeuvre og er med til at cementere hans særlige status i nyere dansk kunsthistorie.

2411-060

Hvad er det værd? – om køb og salg af kunst

— **TID:** 27/1, 1 lørdag, kl. 11.00-15.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Søren Holmstrup, cand.mag. i kunsthistorie, Sotheby's Institute, og vurderingssagkyndig hos Bruun Rasmussen Kunstauktioner

Når kunstens internationale topnavne som Andy Warhol, Pablo Picasso og Edvard Munch kommer på auktion, resulterer det ofte i priser på trecifrede millionbeløb. Vi undersøger kunstmarkederne og ser på, hvorfor nogle kunstnere kan sælge for millioner, mens andre skal kæmpe for at få dækket udgifter til lærred og maling. Hvordan prissættes kunst, og hvilke faktorer påvirker et kunstværks pris? Samlere, gallerier, auktionshuse, kunstnere, museer, kunstmesser, kritikere – spillerne er mange på det internationale kunstmarked, men hvilke roller har de forskellige, og hvad er deres indbyrdes relation? Ud over at undersøge kunstens markedsmekanismer vil forelæsningen give en introduktion til det at købe kunst.

2411-041

Dansk design – før og nu

— **TID:** 28/1, 1 søndag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

Dansk design blev verdenskendt i midten af det 20. århundrede gennem lanceringen af en række vellykkede og ikoniske møbler, lamper, køkkengrej, legetøj, stereoanlæg m.m. Designerne, der gik i spidsen dengang, var folk som Hans J. Wegner, Finn Juhl, Arne Jacobsen, Nanna Ditzel, Verner Panton og flere med dem. Men hvad var det egentlig, der skabte succesen? Og hvad skulle der til, for at dansk design kunne genopfinde sig selv, så Danmark igen kunne blive et markant designland? Vær med denne weekenddag, hvor Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer, fortæller historien.

2411-011

Billedkunst fra 1960 til i dag. Rablende eller samlende

- **TID:** 7/2, 6 onsdage, kl. 14.15-16.00. Ingen undervisning 14/2
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
STED: AU, lokale oplyses senere, Universitetsparken
UNDERVISER: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

Hvordan har kunstværkerne skildret vores tilstand de sidste 60 år? Kunstværkernes stemning kan veksle mellem kold ironi og varm humor, frihed og bundethed, indstændig erindring og sort glemsel, kærlighed og had, omsorg og svigt, mest svigt. Har vi stadig en krop at sanse og ønske med, spørger mange kunstværker. Kan kunstneren stadig skabe en modvirkelighed, et spejl, vi kan bruge til at sætte virkeligheden i relief? Eller er der kun markedet tilbage, penge, billedforførelse? Forelæsningerne vil tegne de toneangivende tendenser med et særligt blik på den kunst, der alligevel puster afgørende til humanistiske rester i verden.

- 07/02:** 1960'erne. Mellem frisk og tomt. Og kritiske stemmer. Popkunst, minimalisme, avantgarde med performance, happenings, konceptkunst og andet
- 21/02:** 1970'erne. Feminismens aftryk i kunsten – især tysk erindringsarbejde. Det mytiske
- 28/02:** 1980'erne. Postmodernisme med overflade, selvscenesættelse, simulacrum, fragmenter, forførelse, markedet
- 06/03:** 1990'erne. Kunstnere søger veje imod værdiernes erodering
- 13/03:** 2000'erne. Kunstverdenen åbner sig mere end før for den ikke-vestlige kunst
- 20/03:** 2010'erne. Bevidstheden vokser omkring civilisationernes sammenstød, klimaforandringer, kønsmatematikker, overgreb af den ene eller anden art. Kunsten kan give billedrum

Kunstoplevelser giver anledning til eftertanke og samtale. Her til Århundredets Festival. Find din samtalestarter her i programmet.

2411-043

Moderne boligindretning baseret på dansk design

- **TID:** 14/2, 4 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

Hvordan skabes hjem, der fungerer og er rare at være i? I denne forelæsningsserie kigger vi på, hvilke idealer for boligindretningen der har hersket op til i dag, og hvad man kan lære af det, når man selv skal indrette sit hjem. Vi ser også på, hvordan nogle af de klassiske danske designere som PH, Panton, Utzon, Finn Juhl og Arne Jacobsen har arbejdet med indretning. Der fokuseres på emner som lys, farve, møbleringsprincipper, nyt kontra gammelt, brugsværdi og oplevelsesværdi.

- 14/02:** **Boligen – til praleri eller det gode liv? – inspireret af bl.a. PH og FDB-møbler**
- 21/02:** **Hvad er gode rum og god møblering? – Wegners, Juhls og Pantons tilgange**
- 28/02:** **Principper for godt dags- og kunstlys – fx Utzon og PH's filosofi**
- 06/03:** **Hvordan kan man arbejde med farver i boligen? – bl.a. Pantons farvelære**

2411-076

Danske kunstnere i udlandet – fra Bertel Thorvaldsen til Else Alfelt

- **TID:** 14/2, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Amalie Grubb Martinussen, cand.mag. i kunsthistorie

Da Bertel Thorvaldsen (1770-1844) i 1838 kommer hjem som international superstjerne efter 40 år i Italien, åbner det døren til det store udland for de næste generationer af danske kunstnere. I nutidens globaliserede kunstverden er udlandsophold, internationale biennaler, messer og udstillinger kun en dagsrejse væk. I denne forelæsningsrække skal vi høre om danske kunstnere, der har studeret, rejst og boet i udlandet, dengang lange rejser og kommunikation med omverdenen stadig var en langsommelig affære. De udvalgte kunstnere har både beriget, oplyst og forarget den hjemlige andedam med nye impulser og tendenser fra den store verden, fra Italien til Marokko.

- 14/02:** Bertel Thorvaldsen
21/02: Martinus Rørbye
28/02: J.F. Willumsen
06/03: Gerda Wegener
13/03: Franciska Clausen
20/03: Else Alfelt

2411-266

Kunsthistorie fortalt gennem motiverne

— **TID:** 19/2, 5 mandage, kl. 19.45-21.30
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.
UNDERVISER: Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør

Fra kærlighed og glæde til angst og død. Forelæsningsrækken fokuserer på motiver på tværs af kunsthistorien, således at også mindre kendte kunstnere analyseres. Følelser er gennem tiderne blevet fremstillet på mange måder, men det er de samme følelser. Forelæserne ser på motiver som kærlighed, livets aldre, angst, glæde, liv og død og sætter dem ind i samtiden, således at vi både forstår, hvor langt de er fra os, og hvor tæt vi er på hinanden på tværs af tid.

2411-135

De syge i kunsten

— **TID:** 20/2, 3 tirsdage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Kamma Overgaard Hansen, ph.d. i kunsthistorie

Denne forelæsningsrække præsenterer kunstens omgang med det syge menneske i hele sin bredde. Vi skal se på kunstneriske bearbejdnings af mystiske symptomer, krigsskader og granatchok; på sygdom som et mellemstadium mellem liv og død; på symbolske og selvbiografiske skildringer af smerte og kritisk sygdom; på psykisk sygdom som motiv og drivkraft; og på kunstneres billedliggørelse af livet med sygdom eller funktionsnedsættelser. Undervejs vil vi også se på, hvad kunsten kan i forhold til at italesætte de vilkår og forandringer, som sygdommen indstifter i vores liv.

- 20/02: Kritisk sygdom, selvskade og martyrier**
27/02: Psykisk sygdom, syg kunst og sygdommen som mellemstadium
05/03: Ulækker sygdom, funktionsnedsættelser og værdighed

2411-075

Verden rundt: Iran

— **TID:** 21/2, 5 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

I en ny serie af forelæsningsrækker tager vi verden rundt og besøger lande, hvis kultur ligger langt fra det, vi kender. Denne gang gælder det Iran. Et land, der i disse år er præget af oprør, protester og kvindekamp, men som ikke desto mindre gemmer på en rig kultur. Vær med, når fem eksperter præsenterer dig for det, de synes, der er værd at kende til inden for deres fag.

- 21/02: Iransk litteratur.** Emil Madsen Brandt, ph.d.-studerende ved Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier, Københavns Universitet
28/02: Iransk film. Mathias Korsgaard, lektor i film- og medievidenskab, Aarhus Universitet
06/03: Iransk tegneseriekunst. Rikke Platz Cortsen, ph.d. i tegneserier
13/03: Iransk arkitektur. Anne Romme, lektor ved Institut for Bygningskunst og Kultur, Det Kongelige Akademi
20/03: Iranske tænkere. Rasmus Christian Elling, lektor i tværkulturelle- og regionale studier, Københavns Universitet

2411-130

Den lidenskabelige barok – om former og farver i barokkens skulptur og maleri

— **TID:** 27/2, 3 tirsdage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Birthe Svenstrup, cand.mag. i kunsthistorie og pædagogik

Barokkens kunstnere ønskede i høj grad at indtage beskueren i værkerne. Kunsten er præget af dramatisk iscenesættelse og intimitet på en helt ny måde. Appel til følelserne, kontraster og bevægelse og en friere penselføring er nogle af de fællestræk, der kendetegner den dramatiske barok. Føj dertil illusionistiske og dekorative tendenser samt en rigere kolorit og en overvældende pragtglæde, så får man en lidenskabelig kunst – fra storslåede loftsmalerier over dramatiske fortællinger i vægmaleri og skulptur til en yderst elegant klædedragt. Over tre aftener går vi på opdagelse i den lidenskabelige barok og stiller skarpt på former og farver i periodens skulptur og maleri.

2411-134

Ismernes tidsalder – fra kubisme til ekspressionisme

— **TID:** 28/2, 6 onsdage, kl. 11.15-13.00. Ingen undervisning 27/3
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

Med kubismens udvikling kort ind i det 20. århundrede fulgte det totale opgør med 500 års europæisk kunsttradition. Herefter bliver alt kastet op i luften på ny. Friheden synes total, men hvor skal man bevæge sig hen? Skal billedkunsten overhovedet knyttes an til en materie? Eller er det vore drømme, som måske er udtryk for vores inderste ubevidste jeg? Eller var verden bare gal, eller skulle man insistere på forandringer gennem voldsom ekspressive udladninger?

- 28/02: Kubismen**
06/03: Dadaisme og metafysisk maleri
13/03: Futurismen
20/03: Konstruktivismen
03/04: Surrealismen
10/04: Ny ekspressionisme

2411-085

Et vindue mod virkeligheden: To hovedværker i renæssancemaleriet

— **TID:** 16/3, 1 lørdag, kl. 10.00-15.00
PRIS: 420 kr., studerende 220 kr.
UNDERVISER: Nils Ohrt, mag.art. i kunsthistorie og fhv. museumsdirektør, Færøernes Kunstmuseum og Nivaagaards Malerisamling

Maleriet som et vindue til verden er en kunststopfattelse, der for første gang formuleres i renæssancen. Selv om der dengang mest var tale om en opdigtet verden, markerer renæssancens nye realisme en af de helt store revolutioner i kunstens historie. Dagens præsentation af det tidlige renæssancemaleri vil fokusere på to af dets absolutte hovedværker fra starten af 1400-tallet, nemlig 'Arnolfinis bryllup' af flamlænderen Jan van Eyck og 'Skattens mønt' af florentineren Masaccio. Her skal vi også se på indholdet i de to værker, i det ene tilfælde om forholdet mellem symbol og virkelighed samt de portrætteredes identitet, i det andet om forholdet til samtidens politiske forhold.

2411-012

Mit livs billeder – med Bente Scavenius

— **TID:** 18/3, 1 mandag, kl. 17.30-19.15
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Bente Scavenius, mag.art. i kunsthistorie, kunstkritiker og forfatter

Bente Scavenius sætter i sin anmelderroste bog 'Mit livs billeder' fokus på en række malerier, der såvel fagligt som privat har optaget hende gennem et efterhånden langt liv som kunsthistoriker. Denne aften fortæller hun om et udvalg af de mange værker i bogen. For værkerne gælder det, at det er den private, men dog fagligt relevante, historie, der fører til den store og mere bredt anlagte historie. Undervejs vil de udvalgte værker blive belyst ud fra en personlig vinkel for derefter at blive sat ind i en både relevant og kunsthistorisk sammenhæng. Forelæsningsen tager udgangspunkt i bogen 'Mit livs billeder' (Gyldendal).

2411-133

Suzanne Valadon – kroppen i kunsten

— **TID:** 19/3, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Ruth Christensen, cand. mag. i kunsthistorie

Forelæsningsen belyser den franske kunstner Suzanne Valadon (1865-1938), der brød flere barrierer for at blive en succesfuld maler. Hun konfronterede tidens sociale normer ved at hævde sin uafhængighed, og hun blev den første selv lærte kvinde, der udstillede på Salon National des Beaux-Arts i Paris. Med sit køn, sin kunst, klasse og livsstil udfordrede Valadon samtidens konventioner og banede nye veje for kunsten med sine kompromisløse portrætter og nøgenstudier. Valadon skabte sig i begyndelsen af det 20. århundrede en indbringende karriere i den parisiske kunstverden. Hun malede ærlige selvportrætter og portrætter af kvinder med robuste kroppe, kurvede former og kønsbehåring. Dermed blev hun en vigtig rollemodel for senere generationer af kvindelige kunstnere.

2411-136

Temaften om L.A. Ring

— **TID:** 20/3, 1 onsdag, kl. 18.30-21.15
PRIS: 275 kr., studerende 150 kr.
UNDERVISER: Jonas Wolter, lektor og cand.mag. i historie og kunsthistorie

L.A. Ring var den jævne bondebefolknings maler og en reaktionær kunstner på den måde, at han tog motiver og temaer op, som indeholdt en eksistentiel alvor og en politisk kritik af classesamfundet. Selv var Rings liv præget af op- og nedture. I mange af malerierne spiller kampen mellem liv og død en central rolle, og motivisk tager de ofte udgangspunkt i Rings nære omgivelser og familie. Samtidig arbejdede Ring stilistisk både med de internationale strømninger realisme og symbolisme, men på sin egen eksperimenterende måde, hvilket placerer ham som en af tidens mest markante kunstnere. Vær med, når vi stiller skarpt på en af dansk kunsts fremmeste malere.

2411-014

Billedkunst nu – biografiske snit

— **TID:** 3/4, 4 onsdage, kl. 14.15-16.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
STED: AU, lokale oplyses senere, Universitetsparken
UNDERVISER: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

Forelæsningsrækken tager udgangspunkt i det biografiske stof omkring fire store mestre i vores tid med formnerve og fortællekraft. Hvilke værdier er i spil? Hvad er de oppe imod? Hvordan kom de i gang? Hvordan har de udviklet sig? Hvordan er deres private og sociale sfære, og hvilken betydning har det for deres kunst? Og først og sidst: Hvad handler deres billedsprog om?

03/04: Marina Abramovic (f. 1946, serbisk). Broer mellem mennesker

10/04: Bill Viola (f. 1951, amerikansk). Mulighed for forvandling

17/04: Paula Rego (f. 1935, portugisisk, engelsk). Malerier med bid og humor

24/04: Ai Weiwei (f. 1957, kinesisk). Det skal siges

2411-080

Kunst – teori og analyse

— **TID:** 8/4, 6 mandage, kl. 17.45-19.30
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie

Hvordan forstå kunsten? I denne forelæsningsrække bliver du introduceret for klassiske kunsthistoriske værktøjer til billedanalyse. Hvordan kender man forskel på kunst fra renaissance og barok? Og hvordan skiller man billedets elementer ad i en analyse? Fra stilhistorie og farvelære til kompositionsanalyse og semiotik – forelæsningsrækken præsenterer dig for en række kunsthistoriske grundbegreber, der gør dig klar til dit næste museumsbesøg.

08/04: Kunstforståelse – at se på kunst

15/04: Form og farver

22/04: Stilhistorie

29/04: Kompositionsanalyse

06/05: Ikonologisk og semiotisk analyse

13/05: Værkets ydre rammer – museet, udstillingen og det offentlige rum

2411-262

Byvandring: Kunst, skulptur og arkitektur i Aarhus Midtby

— **TID:** 29/4, 2 mandage, kl. 14.00-16.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør

På to byvandring i Aarhus ser vi på de bygninger og den kunst, som findes i Aarhus i dag. Den første vandring starter ved domkirken, hvor vi fremhæver arkitekturdetaljer, så man selv kan gå på opdagelse i byen. Samtidig analyserer vi sammenhængen mellem husene, pladsen og dens kunst. Den anden vandring starter ved rådhuset. Med afsæt i dets arkitektur ude og inde prøver vi at forstå funktionalismen. Sammen dykker vi ned i diskussionerne om arkitektur og kunst i det offentlige rum. Byvandringerne er rettet mod, at man fremover vil kunne genkende perioder og stilarter i byen.

Litteratur, film & musik

2321-077

Nobelprismodtagere i litteratur – indføringer i værkerne

— **TID:** 4/9, 6 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Toppen af kranssekagen. Det fineste af det fine. Litteraturens 'creme de la creme'. Hvert år, når Nobelprisen i litteratur uddeles, holder litteraturverdenen vejret. Ikke bare får forfatteren tildelt 10 millioner svenske kroner, en medalje, et diplom og et tilbud om svensk statsborgerskab til evig tid, men som et ærefuldt bevis på sine ekstraordinære kundskaber bliver forfatteren også optaget i et yderst fornemt selskab af forfattere som Thomas Mann, Ernest Hemingway og Albert Camus. Få en introduktion til seks Nobelprisvindere. Fra danske Johannes V. Jensen, modtager af prisen tilbage i 1944, og frem til vinderen i 2022: franske Annie Ernaux.

- 04/09: Johannes V. Jensen.** Stefan Iversen, lektor i nordisk sprog og litteratur og retorik, Aarhus Universitet
- 11/09: Günter Grass.** Morten Dyssel, cand. mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab
- 18/09: Peter Handke.** Morten Dyssel, cand. mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab
- 25/09: Herta Müller.** Kasper Green Munk, ph.d. og ekstern lektor i litteraturhistorie, Aarhus Universitet
- 02/10: Annie Ernaux.** Mads Rosendahl Thomsen, professor i litteraturhistorie, Aarhus Universitet
- 09/10: Bob Dylan.** Michael Bach Henriksen, kulturredaktør på Kristeligt Dagblad

2321-329

Opera – fem store komponister

— **TID:** 4/9, 6 mandage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Mozart, Wagner, Verdi, Puccini og Strauss er nogle af historiens største operakomponister, og deres værker opføres over hele verden. Men hvem var de som historiske personer? Og på hvilken måde satte de deres personlige præg på operagenren? Nu har du mulighed for at komme bag om hver enkelt af disse fem store operakomponister og få indblik i deres musikalske værker, som har haft en enorm betydning for operaens udvikling.

- 04/09: Operaens historie – de store træk.** Martin Guldberg, cand.phil. i musikvidenskab
- 11/09: W.A. Mozart.** Karsten Eskildsen, musikhistoriker, bl.a. redaktør ved Niels W. Gade-udgaven og tidl. leder af H.C. Andersen og Carl Nielsen-enheden, Odense Bys Museer
- 18/09: Giacomo Puccini.** Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester
- 25/09: Giuseppe Verdi.** Søren Schelling, klassisk sanger og cand.mag. i litteratur, sprog, retorik og formidling
- 02/10: Richard Wagner.** Nila Parly, ph.d., librettist, operaforsker, dramaturg og forfatter
- 09/10: Richard Strauss.** Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

2321-333

Nyere stemmer i nordisk litteratur

— **TID:** 5/9, 12 tirsdage, kl. 10.15-12.00. Ingen undervisning 17/10
PRIS: 1.395 kr., studerende 695 kr.
STED: Se mødesteder på fuau.dk
UNDERVISER: Nick Bo Madsen, ekstern lektor i medievidenskab, Aarhus Universitet

Findes der en særlig nordisk litteratur? Og er der en genkendelig nordisk tone? Dette er genkommende spørgsmål, som modtagerne af Nordisk Råds Litteraturpris bliver stillet. Det vil også være nogle af de spørgsmål, vi vil bruge som ledetråde på dette forløb. Her vil vi læse nogle af de forfattere, som har modtaget Nordisk Råds Litteraturpris efter år 2000. Hver gang indledes med et oplæg fra underviseren, hvor værket placeres litteratur-, kultur- og idéhistorisk. Herefter tages der fat på analyse og fortolkning af værket, som vi fortsætter gennem fælles diskussion på holdet.

- 05/09: Sara Stridsberg: 'Kærlighedens Antarktis'**
- 12/09: Per Petterson: 'Jeg forbander tidens flod'**
- 19/09: Kim Leine: 'Profeterne i Evighedsfjorden'**
- 26/09: Roy Jacobsen: 'De usynlige'**
- 03/10: Kjell Westö: 'Den svovlgule himmel'**
- 10/10: Jon Fosse: 'Det andet navn – Septologien I'**
- 24/10: Kirsten Thorup: 'Erindring om kærligheden'**
- 31/10: Auður Ava Ólafsdóttir: 'Ar'**
- 07/11: Jonas Eika: 'Efter solen'**
- 14/11: Monika Fagerholm: 'Hvem slog Bambi ihjel?'**
- 21/11: Niviaq Korneliusen: 'Blomsterdalen'**
- 28/11: Solvej Balle: 'Om udregningen af rumfang I'**

2321-126

Skrivedrømme – om at skrive

— **TID:** 6/9, 5 onsdage, kl. 17:15-19:00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Efter at have grædt og grint, tabt og vundet, levet og oplevet med hund-redvis af litterære skæbner drømmer mange om at blive afsender på deres egen fortælling. Men hvordan kommer man i gang? Dette er ikke et skrivekursus, men en indføring i, hvad der allerede er tænkt og trykt om skriveprocessen, herunder refleksioner, tips og tricks til selv at give sig i kast med at skrive. Tilmeld dig forelæsningsrækken, og få mod, lyst og inspiration til at prøve kræfter med dét at skrive.

- 06/09: Tilblivelser: Bag om skriveprocessen.** Pablo Llambias, forfatter og studielektor ved Rytmask Musikkonservatorium i København
- 13/09: Skrivning for begyndere.** Dan Ringgaard, professor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet
- 27/09: At vurdere tekst. Hvad kigger redaktøren efter? Og hvad gør anmelderen?** Lotte Kirkeby Hansen, forfatter og anmelder
- 04/10: Om kreativitet – hvorfor mister vi den med alderen, og kan den indlæres igen? Sat i perspektiv med egen skriveproces.** Trisse Gejl, forfatter og ekstern lektor i skrivekunst, Syddansk Universitet
- 22/11: Skrivelyst: Eksempler og eksperimenter – om at læse og skrive.** Martin Glaz Serup, forfatter, ph.d. og ekstern lektor i litteraturvidenskab, Københavns Universitet

2321-347

Nye veje til klassisk musik

— **TID:** 6/9, 6 onsdage, se tidspunkter på fuau.dk
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISERE: Eigil Leander Laursen, cand.mag. i musikvidenskab og dansk, og Helle Kornum, cand.mag. i musikvidenskab og dansk

Kom og bliv forberedt til Aarhus Symfoniorkesters koncerter sammen med os. Vi har udvalgt en buket af fantastiske værker fra symfoniorkesterets koncerter, hvor vi møder dirigenter og solister fra ind- og udland, der viser deres greb på den klassiske musik fra Mozart og ind i det 20. århundrede. Vi er hver gang to 'på scenen' og vil forsøge at åbne musikken på mange forskellige måder gennem oplæg og dialog. I forbindelse med tilmeldingen til forelæsningsrækken får du tilsendt links til at købe koncertbilletterne til en fordelagtig pris.

- 06/09: Mønsterbryderne. Wagner, Prokofjev & Bartók. Koncert 7/9**
- 15/11: Klare drømme. Bacewicz, Chopin & Beethoven. Koncert 16/11**
- 06/12: Mahlers 9. Koncert 8/12**
- 21/02: Hjerterummets grund. Brahms & Rihm. Koncert 22/2**
- 24/0: Stormfulde forbindelser. Bach, Haydn, Mozart. Koncert 25/4**
- 15/05: Vidnesbyrden. Sjostakovitj. Koncert 16/5**

2321-054

Klassikere i litteraturen

— **TID:** 7/9, 8 torsdage, kl. 09:15-11:00. Ingen undervisning 19/10
PRIS: 995 kr., studerende 495 kr.
STED: AU, bygning 1325 (indgang fra Nordre Ringgade/Nørrebrogade), lokale 336, Bartholins Allé 10
UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

Fra Flauberts 'Madame Bovary' og Dostojevskijs 'Forbrydelse og straf' til Hemingways 'Den gamle mand og havet' og Murakamis 'Kafka på stranden'. Vær med, når vi læser nogle af de største værker i verdenslitteraturen, nationale og internationale, fra 1800-tallet og op til nu. Det forventes ikke, at man læser bøgerne inden forelæsningerne. Det er tiltænkt, så alle kan være med, og så man forhåbentlig får lyst til at læse eller genlæse værkerne. Krydret med et bagtæppe af fine illustrationer og/eller værker fra kunsthistorien.

- 07/09: Gustave Flaubert: 'Madame Bovary' (1857)**
- 14/09: Fjodor Dostojevskij: 'Forbrydelse og straf' (1866)**
- 21/09: Oscar Wilde: 'Billedet af Dorian Gray' (1890)**
- 28/09: Karen Blixen: 'Syv fantastiske fortællinger' (1934)**
- 05/10: Antoine de Saint-Exupéry: 'Den lille prins' (1943)**
- 12/10: Ernest Hemingway: 'Den gamle mand og havet' (1952)**
- 26/10: Umberto Eco: 'Rosens navn' (1983)**
- 02/11: Haruki Murakami: 'Kafka på stranden' (2002)**

2321-105

Robert Schumann: Liv og værker – genialitet og sindssyge

— **TID:** 7/10, 1 lørdag, kl. 10.00-15.00
PRIS: 420 kr., studerende 220 kr.
UNDERVISER: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Han skrev poetiske klaverstykker som ingen andre. Enestående sange væltede ud af ham. Hans anmeldelser og artikler blev læst af hele den musikalske verden. Robert Schumann (1810-1856) var en enorm musikalsk begavelse, men hans liv havde mange op- og nedture og endte tragisk med nogle år på en sindssygeanstalt efter et selvmordsforsøg. På denne temalørdag får du med mange musikseksempler og billeder et indblik i Schumanns liv og hans musikalske verden.

FØLG MED PÅ FACEBOOK

facebook.com
/fuaarhus

2321-106

Lær at se ballet – med Vibeke Wern og Gudrun Bojesen

— **TID:** 7/10, 1 lørdag, kl. 12.00-16.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISERE: Vibeke Wern, balletanmelder for Berlingske, og Gudrun Bojesen, kunstnerisk leder af Københavns Ballet Akademi og tidligere solodanser i Den Kongelige Ballet

Smukt, let og poetisk. Følelsesladet, uadreegerende og dramatisk. Balletten rummer det hele. Og balletoplevelser kræver egentlig ikke andet end nysgerrighed og glæden over at se kroppe bevæge sig. Ballet bevæger publikum, og scenedans rækker langt ud over ordet. Men dans er også et sprog, der følger visse regler, som kan læres. Balletten har en lang historie og bygger på en forfinet teknik, der både handler om rent fysiske færdigheder og om evnen til at fortælle gennem bevægelser, billeder og musik. Kom med, når Vibeke Wern, balletanmelder for Berlingske, tager dig med ind i ballettens verden i selskab med Gudrun Bojesen, fhv. solodanser ved Den Kongelige Ballet.

2321-132

Musikkens mesterværker

— **TID:** 23/10, 6 mandage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Forelæsningsrækken dykker ned i nogle store og berømte musikværker, og her er både orkestermusik, kirkemusik, klavermusik, sange, ballet og opera. Få lejlighed til at fordybe dig i ét værk ad gangen. Du får værkerne gennemgået og hører om deres tilblivelseshistorie og om komponisterne samt om musikbegreber, musikgenrer, instrumenter og musikhistorie. Dermed får du endnu mere ud af din næste musikoplevelse – uanset om du genhører disse værker eller kaster dig over andre musikstykker. Alle deltagere får adgang til musikken på forhånd.

23/10: J.S. Bach: Brandenburgkoncerter
30/10: W.A. Mozart: Requiem
06/11: C. Debussy: Préludes
13/11: F. Schubert: Lieder
20/11: S. Prokofiev: Romeo og Julie
27/11: G. Verdi: Otello

2321-304

'Sult' – som du aldrig har læst den før

— **TID:** 24/10, 1 tirsdag, kl. 18.15-21.00
PRIS: 275 kr., studerende 150 kr.
UNDERVISERE: Peer E. Sørensen, professor emeritus i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet, og Elizabeth Blicher, cand.mag. fra Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, Københavns Universitet

De fleste af os tror, at vi har læst 'Sult'. Det har vi bare ikke. Forlagene har i årevis udgivet senere udgaver, som ikke er førsteudgaven. Det er udgaver, som Hamsun har korrigeret, så sproget i stigende grad er fornorsket, og seksuelt stødende scener og gudsbespottelige passager reduceret. For første gang siden 1890 genudgives førsteudgaven. Nu kan vi alle stifte bekendtskab med et værk uden senere korrektioner, selvcensur og indarbejdet nationalisme. Førsteudgaven er skarpere, mere sær og mere provokerende end de senere udgaver. Så endelig kan vi læse den originale tekst. Et hovedværk i verdenslitteraturen. En af de vigtigste romaner i det 20. århundrede. Nyd det! Ingen forlader læsningen af denne bog, "før han har fået Mærker af den." Forelæsningen vil behandle den nye udgave af 'Sult' og især romanens betydning for litteraturen i det 20. århundrede.

2321-055

Store nordiske mesterværker

— **TID:** 26/10, 6 torsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.
UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

Vi skal på en tur rundt i nordisk skønlitteratur og stifte bekendtskab med nogle af de helt store mesterværker, fra både mænd og kvinders hånd, fra fortid til nutid og fra Sverige til Finland, Island, Danmark og Norge. Bøgerne er store på flere måder – både i omfang og i gennemslagskraft. Det bliver et møde med fortællinger om køn, identitet, kærlighed, natur, religion, liv og død fra nogle af vore største nordiske forfattere.

26/10: Selma Lagerlöf: 'Historien om familien Löwensköld' (1925-1928)
02/11: Laura Lindstedt: 'Oneiron' (2015)
09/11: Jón Kalman Stefánsson: 'Himmerige og helvede' (2007), 'Englenes sorg' (2009) og 'Menneskets hjerte' (2011)
16/11: Danske skildringer af Afrika: Karen Blixen: 'Den afrikanske farm' (1937) og Jakob Ejersbo: 'Eksil' og 'Revolution' (2009)
23/11: Lars Saabye Christensen: 'Byens spor' – bind 1-4 (2017-2021)
30/11: Karl Ove Knausgård: 'Morgenstjernen' (2020)

2321-104

Nyeste tid i dansk og udenlandsk litteratur

TID: 26/10, 4 torsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.
UNDERVISER: Inger Tejlgaard Olesen
 Ravn, lektor i dansk og engelsk, Campus Vejle

Har du undret dig over velfærdsdebatten? Hvilken fase feminismen efterhånden er nået til, og hvad det betyder? Hvem der har ret til at fortælle en families fortælling, og hvordan nutiden mon ser ud i fremtiden? Med litteraturen som spejlbillede på virkeligheden prøver vi at forstå os selv, vores samtid, og hvordan tidens temaer påvirker os som individer. Forelæsningsrækken tager afsæt i nyere dansk litteratur, og med blød indføring i litteraturteoretiske metoder bruger vi november måneds mørke aftener til at undersøge vores samtid og tolke de temaer, vi ser i det litterære spejl.

- 26/10: Værker med socialt fokus: Mikael Josephsen m.fl.**
02/11: Værker med autofiktivt indhold: Glenn Bech m.fl.
09/11: Værker med fokus på kvinder: Herbjørg Wassmo m.fl.
16/11: Science fiction som fokus: Viggo Bjerring m.fl.

Musik går i kroppen. Her professor Peter Vuust til Hearts & Minds-festival, hvor vi havde musik på hjernen. Mød ham igen til dette års festival. Se bagerst i programmet.

2321-143

Store filminstruktører

TID: 26/10, 6 torsdage, kl. 19.30-21.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Vi forelsker os i film og fascineres af instruktørerne bag. Bliv klogere på to af de største danske filminstruktører til alle tider, Carl Th. Dreyer og Lars von Trier, og hør om nyere udenlandske filmskabere som hyperæstetikerens Wes Anderson og det sydkoreanske geni Bong Joon-ho, der står bag storhittet 'Parasite' (2019). Hver forelæsning præsenterer en ny instruktør, der har sat sit præg på moderne filmhistorie.

- 26/10: Carl Th. Dreyer.** Casper Tybjerg, lektor i filmvidenskab, Københavns Universitet
02/11: Lars von Trier. Gunhild Agger, professor emerita i mediehistorie, Aalborg Universitet
09/11: David Fincher. Søren Rørdam Bastholm, adjunkt i engelsk, læreruddannelsen i Silkeborg
16/11: Wes Anderson. Jakob Isak Nielsen, lektor i film- og medievidenskab, Aarhus Universitet
23/11: Bong Joon-ho. Mathias Korsgaard, lektor i film- og medievidenskab, Aarhus Universitet
30/11: Agnès Varda. Freja Dam, cand.mag. i filmvidenskab og filmjournalist

2321-144

Johannes V. Jensen – 150 år

TID: 28/10, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Anders Østergaard, ekstern lektor i litteratur, Københavns Universitet

I 2023 fylder Johannes V. Jensen 150 år. Det markerer vi med denne weekendforelæsning om hans store forfatterskab, som fik Nobelprisen i litteratur. Gennem overblik og læsninger af tekstuddrag gennemgår Anders Østergaard Jensens mange værker og facetter: Himmerlandshistorierne om førmoderne livsformer og skæbner fra hans hjemegn. Rejsejournalistikken om det moderne liv. Myterne, hvor en oplevet situation lyser op i et vidt perspektiv. Ungdomsromanerne om længsel og hjemløshed. Romanerne 'Den lange rejse' om menneskets evolutionshistorie. Hans tidlige digte, der satte afgørende nye spor i dansk lyrik. Tværs gennem det hele: Jensens sproglige kraft, hans sansestærke, nærværstættede stil, hvis ord-musik klinger videre i læseren.

2321-057

Thomas Manns 'Trolddomsbjerget'

TID: 28/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Morten Dysse, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab

Forelæsningen følger to spor: For det første gøres der rede for, hvad der gør 'Trolddomsbjerget' til en såkaldt moderne roman. Og for det andet stilles der skarpt på nogle af de talrige træk ved romanen, som peger i en helt anden, mere metafysisk og religiøs retning. Romanens hovedperson, den unge ingeniør in spe Hans Castorp, rejser rigtigt nok højt op i de schweiziske alper til et sanatorium i Davos, men på et andet plan drager han samtidig dybt ned og langt ind i et 'trolddomsbjerg', der i overensstemmelse med en (tysk) middelalderlig-romantisk tradition åbner porten ind til hemmeligheden om menneskets inderste væsen. Med Thomas Mann som rejsefører skal vi på sporet af menneskets gåde.

2321-282

Temalørdag om Bob Dylan

TID: 28/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 550 kr., studerende 300 kr., inkl. sandwich og en vand
UNDERVISERE: Anne-Marie Mai, professor i litteratur, Syddansk Universitet, Johannes Andersen, lektor emeritus i politik og administration, Aalborg Universitet, Asger Schnack, forfatter, Michael Rindom Krosgaard, professor, idrætstraumatologi og artroskopi, Bispebjerg Hospital/Københavns Universitet, Ole B. Jensen, professor i arkitektur og medieteknologi, Aalborg Universitet, Jacob Dreyer, musiker, og Jens Askehave, musiker

Der er næppe nogen anden kulturpersonlighed, der har påvirket det moderne samfund så meget, som Bob Dylan har gjort siden begyndelsen af 1960'erne. Og en drøftelse af Bob Dylans værk kræver stort set ingen anledning. Alene værket er grund nok i sig selv. Derfor sætter vi denne weekenddag fokus på hans værk og går i dybden med nogle af hans helt centrale sange. Det bliver også til et overblik over Bob Dylans påvirkning af danske kunstnere, og vi slutter af med nogle musikalske eksempler spillet live med Bob Dylans sange på dansk.

2321-274

Murakamis magiske universer

— **TID:** 29/10, 1 søndag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 495 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

Vi skal denne dag dykke ned i et lille udvalg af japanske Haruki Murakamis højtelskede værker, hvor vi lader os opsluge i brønde og parallelverdener, biblioteker og labyrinter, følger efter forsvundne koner og katte og får forskellige vinkler på et fascinerende forfatterskab. Vi skal have fat i hovedværkerne 'Trækopfuglens krønike' og 'Kafka på stranden', og vi skal se nærmere på kvinderne i japanerens forfatterskab. Vel mødt!

2321-273

Russisk verdenslitteratur – Dostojevskijs 'Forbrydelse og straf'

— **TID:** 11/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk
UNDERVISER: Birgitte Hesselaa, cand.phil. i dansk

'Forbrydelse og straf' er et hovedværk i Dostojevskijs forfatterskab og hører til blandt verdenslitteraturens absolutte klassikere. Det er både en spændingsroman, en kærlighedsroman, en roman om tro, om mennesket hinsides godt og ondt og en usædvanlig mandlig udviklingshistorie. Fortalt med en enestående psykologisk indsigt i hovedpersonernes bevidste og ubevidste drivkræfter. Weekendforelæsningen placerer først romanen i Dostojevskijs liv og samtid og ser dernæst på romanen som kunstværk, på Sonja-skikkelsen, på den mandlige udviklingshistorie og på de store religiøse og eksistentielle temaer.

2321-080

Michel Houellebecq – fransk litteratures enfant terrible

— **TID:** 11/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Morten Dyssel, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab

Forelæsningen giver en værkorienteret indføring i centrale problemstillinger i et forfatterskab, som regnes blandt de mest markante og kontroversielle i samtidens europæiske litteratur. Provokationen har fra første færd været et æstetisk vandmærke hos Houellebecq, som har delt vandede med sine sortsynede og skånselsløse skildringer af det senmoderne samfund og menneske. Denne weekenddag fokuseres der først og fremmest på fremstillingen af den vestlige verdens værdimæssige vakuum og kulturelle selvmord som konsekvens af den seksuelle frigørelse og økonomiske liberalisme. Forfatterskabet beskriver "følelsen af universel tomhed" i en verden, hvor menneskets frihed er blevet til ensomhedens forbandelse. Forelæsningen vil koncentrere sig om Houellebecqs seneste tre værker: 'Underkastelse', 'Serotonin' og 'tilintetgørelse' med udblik til forfatterskabet i øvrigt.

2321-058

Tre værker du bør kende

— **TID:** 14/11, 5 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Verden er beriget med litterære mesterværker, filmiske perler, interessante kunstværker, fede design og musikalske genistreger. Det er umuligt at nå omkring dem alle, så hvilke værker skal man give sig i kast med først? Over fem aftener vil fem eksperter give dig deres bud på tre værker, du bør kende.

- 14/11: Tre kunstværker, du bør kende.** Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør
- 21/11: Tre film, du bør se.** Jakob Isak Nielsen, lektor i film- og medievidenskab, Aarhus Universitet
- 28/11: Tre musikværker, du bør lytte til.** Leif V.S. Balthzersen, mag. art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester
- 05/12: Tre bøger, du bør læse.** Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab
- 12/12: Tre design, du bør stifte bekendtskab med.** Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

2321-109

Latter og lettere beruset. Om at læse Karen Blixen

— **TID:** 6/12, 1 onsdag, kl. 17.15-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.
UNDERVISER: Charlotte Engberg, lektor i dansk, Roskilde Universitet

Karen Blixens fortællinger er fulde af latter og alvor. Mod, humor, munterhed, det eventyrlige – kombineret med en sans for det gakkede og det komiske. Men der er samtidig en alvor bag latteren, en særlig form for ironi, der vender op og ned på konventionelle måder at opfatte tilværelsen på, inklusive relationen mellem mand og kvinde. Som forfatter er Karen Blixen en samler. Hun blander højt og lavt i sin lidenskabelige dialog med både litteratur- og kunsthistorien. Denne helaften i selskab med Karen Blixens forfatterskab vil vi lægge øret til den berusende latter, der udgår fra fortællingerne.

2411-016

Alexander Meinertz: En introduktion til balletens verden

— **TID:** 22/1, 1 mandag, kl. 17.30-19.15
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Alexander Meinertz, balletanmelder og forfatter

Ballet er en verden af fantastiske fortællinger og fysiske kraftpræstationer. Med udgangspunkt i sin anmelderroste bog 'Ballet' introducerer Alexander Meinertz os denne aften til balletens verden med engagement, viden og overskud. Undervejs dykker han ned i balletens oprindelse i 1600-tallet, dens fundamentale principper og klassiske udtryk, men udfolder også den moderne ballets ekspressive og udforskende fortælleform samt balletens kulturelle, historiske og sociale kontekst.

2411-028

Børneklassikere – for voksne

TID: 23/1, 6 tirsdage, kl. 17:15-19:00

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

Der er nogle af de klassiske fortællinger for børn eller omhandlende børn, som går lige i hjertet på os voksne og kan forstås på flere planer og afslører flere lag: Det kan være religiøse, samfundsmæssige, psykologiske eller filosofiske. Tag med på en vandring i børnenes verden, og bliv kloge på værkernes budskaber, værdier, og hvad de har at sige os voksne.

23/01: Astrid Lindgren: 'Brødrene Løvehjerte'

30/01: Antoine de Saint-Exupéry: 'Den lille prins'

06/02: Tove Jansson: 'Mumitroldene'

13/02: J.M. Barrie: 'Peter Pan'

20/02: Kenneth Grahame: 'Vinden i piletræerne'

27/02: Lewis Carroll: 'Alice i eventyrland'

2411-119

Værker i verdensklasse

TID: 24/1, 6 onsdage, kl. 17:15-19:00

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Mens de fleste værker går i glemmebogen, viser andre sig særligt holdbare. De vandrer fra generation til generation og bliver genudgivet, læst og diskuteret lang tid efter forfatterens død. Hvorfor? Fordi de er i en klasse for sig. Den slags kan du blive klogere på i denne forelæsningsrække, hvor vi tager fat på seks forskellige værker, dykker ned i dem og forsøger at pege på, hvad det er, der gør dem så gode. Tilbring seks aftener med seks værker i verdensklasse. Det er godt selskab!

24/01: Johann Wolfgang von Goethe: 'Faust' (1808). Svend Erik Larsen, professor emeritus i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

31/01: Gustave Flaubert: 'Madame Bovary' (1856). Jørn Boisen, lektor i fransk, Københavns Universitet

07/02: Ernest Hemingway: 'Farvel til våbnene' (1929). Bo Tao Michaëlis, mag.art. i litteraturvidenskab og kulturanmelder for Politiken

14/02: Gabriel García Márquez: '100 års ensomhed' (1967). Martin Zerlang, mag.art. i litteraturvidenskab, professor ved Institut for Kunst og Kulturvidenskab, Københavns Universitet

21/02: Marguerite Duras: 'Elskeren' (1984). Amanda Grimsbo Roswall, cand.mag. i litteraturvidenskab og ph.d.-studerende ved Institut for Engelsk, Germansk og Romansk, Københavns Universitet

28/02: Inger Christensen: 'Sommerfugledalen' (1991). Peter Stein Larsen, professor, dr.phil. og ph.d., Aalborg Universitet

2411-210

Puccini – 100 år med store operaoplevelser

TID: 27/1, 2 dage, kl. 10:00-15:00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

UNDERVISER: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

I 2024 er det hundrede år siden, at en af de største operakomponister døde, nemlig Giacomo Puccini. Alle kender 'Så kold den lille hånd er' fra 'La Bohème', tårnarien fra 'Tosca', 'O mio babbino caro' fra 'Gianni Schicchi', 'Nessun dorma' fra 'Turandot' og mange andre af hans u dødelige numre, og ingen kan undgå at blive bevægede over hans kvindelige hovedfigurer, hvad enten det er den stakkels Madame Butterfly eller den handlekraftige Minnie i 'Pigen fra Vesten'. Denne temawoekend ser vi på Puccinis ret kulørte livshistorie og på hans følelsesladede værker, der fortsat kan fylde operahusene og glæde et meget bredt publikum.

2411-239

Krigens litteratur

TID: 28/1, 1 søndag, kl. 10:00-14:00

PRIS: 350 kr., studerende 195 kr.

UNDERVISER: Kasper Green Munk, ph.d. og ekstern lektor i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

Som regel er det militærfolk, historikere eller samfundsforskere, der udtaler sig om krige, eller også hører vi fra øjenvidner, der har deltaget i eller er flygtet fra kampene. Men skal vi have en dybere forståelse af, hvad krig gør ved mennesker og samfund, er det oplagt at spørge skønlitteraturen. Op gennem litteraturhistorien er krige blevet beskrevet på mange forskellige måder, både fra soldaternes skiftende synsvinkler og fra civile ofre, men også fra efterkommere til krigens helte og skurke. Denne dag gennemgår vi krigens litteraturhistorie fra begyndelsen af 1800-tallet og frem til i dag, hvor krigen i Ukraine også er blevet beskrevet i litteraturen.

2411-211

Musikkens mesterværker

TID: 5/2, 6 mandage, kl. 17:15-19:00. Ingen undervisning 12/2

PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

UNDERVISER: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Forelæsningsrækken dykker ned i nogle store musikværker. Her er et farverigt tonedigt om 1001 nats eventyr, tre berømte symfonier fra tre forskellige perioder i musikhistorien, en romantisk opera og Mahlers vældige afskedssang. Du får værkerne gennemgået og hører om deres tilblivelseshistorie og om komponisterne samt om musikbegreber, musikgenrer, instrumenter og musikhistorie. Dermed får du endnu mere ud af din næste musikoplevelse. Alle deltagere får adgang til musikken via internettet og skal til hver mødegang lytte til værket på forhånd.

05/02: Beethoven: 'Symfoni nr. 5', "Skæbnesympfonien"

19/02: Schumann: 'Symfoni nr. 1', "Forårssympfonien"

26/02: Mahler: 'Das Lied von der Erde'

04/03: Rimskij-Korsakov: 'Scheherazade'

11/03: Sibelius: 'Symfoni nr. 5'

18/03: Tjajkovskij: 'Eugen Onegin'

2411-053

Oversat skønlitteratur – aktuelle udenlandske værker

— **TID:** 5/2, 6 mandage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 795 kr., studerende 395 kr.

Savner du inspiration til din næste store læseoplevelse? Og vil du gerne have eksperternes bud på, hvilke aktuelle udenlandske værker der er værd at kaste sig over? Så vær med i denne forelæsningsrække, hvor det skal handle om den allernyeste oversatte skønlitteratur. Undervejs besøger vi fjerne afkroge af verden og dykker ned i værker af både franske, tyske, norske, japanske og tanzanianske forfattere. Forelæsningerne forudsætter ikke, at man har læst værkerne på forhånd.

05/02: Annie Ernaux: 'Årene' (da. 2021).

Lilian Munk Rösing, lektor i litteraturvidenskab, Københavns Universitet

12/02: Lutz Seiler: 'Stern 111' (da. 2022).

Morten Dyssel, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab

19/02: Michel Houellebecq: 'tilintetgøre' (da. 2022).

Morten Dyssel, cand.mag. i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab

26/02: Linn Ullmann: 'Pige, 1983' (da. 2022).

Lotte Kirkeby Hansen, forfatter og anmelder

04/03: Abdulrazak Gurnah: 'Efterliv' (da. 2022).

Erik Svendsen, lektor i dansk, Roskilde Universitet

11/03: Sayaka Murata: 'Døgnkioskmenneket' (da. 2019).

Annette Thorsen Vilslev, ph.d. i moderne japansk litteratur og litterat

2411-024

Haruki Murakami og anden japansk litteratur på dansk

— **TID:** 20/2, 4 tirsdage, kl. 17.15-19.00
PRIS: 595 kr., studerende 295 kr.

Gennem fire forelæsninger tager den danske oversætter af Murakami, Mette Holm, og cand. mag. i filosofi og japansk David Larsson dig gennem både ældre og helt ny japansk litteratur. Bliv klogere på Haruki Murakami, Yukio Mishima, den nyoversatte Nobelprisvinder Yasunari Kawabata samt de japanske kvindelige forfattere, der foreligger på dansk. Endelig skal du også høre om, hvordan den japanske litteratur når ud til de danske læsere.

20/02: Introduktion til Haruki Murakamis forfatterskab.

Mette Holm, oversætter og cand.mag. i japansk

27/02: Yukio Mishima og hans forfatterskab.

David Mark Larsson, cand.mag. i filosofi og japansk, Københavns Universitet

05/03: Lidt ældre og meget nyere japansk litteratur i oversættelse.

Mette Holm, oversætter og cand.mag. i japansk

12/03: Hvordan præsenteres japansk litteratur?

Mette Holm, oversætter og cand.mag. i japansk

2411-114

Hvad er et liv? Nobelpristageren Annie Ernauxs forfatterskab

— **TID:** 11/3, 1 mandag, kl. 17.45-19.30
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISER: Charlotte Engberg, lektor i dansk, Roskilde Universitet

Nobelpristageren Annie Ernaux skriver om sit eget liv, idet hun blander det individuelle liv med det kollektive liv, tydeligst i 'Årene' (2008/2020), hvor vi følger hendes eget liv fra en opvækst i 40'ernes Nordfrankrig til hendes liv som voksen i Paris. Vi lever hver vores liv, men den historie, som vores liv udgør, er samtidig flettet ind i en fælles historie, og det er denne forbindelse, Ernaux er optaget af at beskrive. Ofte er det et konkret fotografi, der er udgangspunktet for erindringen hos Ernaux, fordi fotografiet akut kan bringe os tilbage til en tid, vi har lagt bag os. Forelæsningen giver et overblik over hele forfatterskabet, inklusive 'Fortabe sig', som udkom på dansk i maj 2023.

2411-037

Højdepunkter i klassisk musik og opera – med Søren Schauser

— **TID:** 16/3, 1 lørdag, kl. 12.00-14.30
PRIS: 275 kr., studerende 150 kr.
UNDERVISER: Søren Schauser, ph.d. i filosofi, forfatter og lektor ved Det Kongelige Danske Musikkonservatorium

Ligger der et hemmeligt budskab gemt i Beethovens 'Für Elise'? Hvorfor er Edward Elgars 'Gåde-variationer' så hemmelige? Og hvad har komponisterne egentlig selv sagt om det hele? Denne dag formulerer Søren Schauser vigtig viden og fortæller sjove anekdoter, mens han guider dig gennem det særlige ved en række udvalgte højdepunkter inden for klassisk musik og opera. Hvad er det, man kan og skal lægge mærke til? Og hvad gør stykkerne centrale i musikhistorien? Søren Schauser er bl.a. ph.d. i filosofi, violinist og lektor ved Det Kongelige Danske Musikkonservatorium. Desuden er han kendt for sin medvirken i 'Den klassiske musikquiz' på DR2.

2411-087

Forfatteren og forskeren – Helle Helle og Dag Heede

— **TID:** 19/3, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00
PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.
UNDERVISERE: Dag Heede, lektor i dansk litteratur, Syddansk Universitet, og Helle Helle, forfatter

Helle Helles forfatterskab er både folkelig og lettilgængelig bestsellerlitteratur og kompleks og sofistikeret 'dansk lærerlitteratur' for feinschmeckere. Hun blev længe læst som en 'minimalistisk realist', der skrev om de samme jeg-svage, livsangste, kvindelige selvbetragtere. Men værk og forskning går nu nye veje og sætter spørgsmålstejn ved både minimalismen og realismen. Værkerne handler nemlig også om sig selv og deres egne tilblivelsesbetingelser, og de tilsyneladende handlingslammede hovedpersoner er i realiteten på vej til at blive forfattere. Hør forfatter Helle Helle i samtale med litteraturforsker Dag Heede. Vi tager udgangspunkt i den nye roman, 'Hafni fortæller', men derfra kommer vi godt rundt i hele forfatterskabet.

2411-097

Koncertforelæsning: Guitarens historie

TID: 19/3, 1 tirsdag, kl. 17.45-19.00

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISERE: Thea Vesti Pedersen, guitarist og lektor ved Det Jyske Musikonservatorium, og Jens Christian Kwella, guitarist og lektor ved Det Jyske Musikonservatorium

Under navnet GuitarRama Jazzical har elguitarist Jens Christian Kwella skabt en række kompositioner for elguitar og klassisk guitar og opført, indspillet og udgivet dem sammen med klassisk guitarist Thea Vesti Pedersen. Denne aften fortæller de to guitarister om og fremfører eksempler fra guitarens historie og viser, hvordan alle disse roller inddrages i de nye kompositioner. Musikken kommer omkring det meste af guitarens historie fra folkemusik og klassisk til jazz og rock, og der demonstreres og fortælles om forskellige spilleteknikker og traditioner. Få en forsmag her.

2411-040

Rune Lykkeberg om Shakespeare

TID: 20/3, 1 onsdag, kl. 17.45-19.30

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISER: Rune Lykkeberg, chefredaktør for Dagbladet Information

William Shakespeares drama er en fælles fortælling for vores kultur. Hans stykker er sjove, spændende og dramatiske. Hans sprog er nyskabende og forrygende. Og man bliver altid klogere, når man ser vores verden reflekteret på hans scene. I bogen 'Samtaler om Shakespeare' (Informations Forlag) har Rune Lykkeberg talt med skuespillere, instruktører, forskere, en oversætter, en kritiker og en minister om deres liv med Shakespeare og om, hvad der for dem er det særlige ved hans dramatik. Vær med, når han denne aften stiller skarpt på, hvad han har fået ud af at skrive bogen – og ikke mindst hvad vi ifølge ham kan bruge Shakespeare til i dag.

2411-019

Tre værker du bør kende

TID: 9/4, 5 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 695 kr., studerende 350 kr.

Verden er beriget med litterære mesterværker, filmiske perler, interessante kunstværker, fede design og musikalske genistregere. Det er umuligt at nå omkring dem alle, så hvilke værker skal man give sig i kast med først? Over fem aftener vil fem eksperter give dig deres bud på tre værker, du bør kende. Vær med, fordi du ikke ved, hvor du skal starte, fordi du er gået i stå, fordi du mangler inspiration til nye værker, fordi du vil udfordres. Vær med, fordi du vil have en ny vinkel på et værk, du allerede kender. Eller bare fordi du er nysgerrig.

09/04: Tre kunstværker, du bør kende.

Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør

16/04: Tre film, du bør se. Jakob Isak Nielsen, lektor i film- og medievidenskab, Aarhus Universitet

23/04: Tre musikværker, du bør lytte til.

Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

30/04: Tre bøger, du bør læse. Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab

07/05: Tre design, du bør kende. Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

2411-236

Forfatteren og forskeren – Svend Åge Madsen og Henrik Zetterberg- Nielsen

TID: 30/4, 1 tirsdag, kl. 17.45-19.30

PRIS: 195 kr., studerende 95 kr.

UNDERVISERE: Svend Åge Madsen, forfatter, og Henrik Zetterberg-Nielsen, professor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

Svend Åge Madsens forfatterskab er unikt ved sin sammenhæng og sammenbundethed. Bøgerne slynger sig ind i hinanden, og fortællingerne fortsætter i nye fortællinger. Det gælder både forfatterskabet som helhed og den enkelte tekst, at fortællingerne fortsætter uden at blive afsluttet i traditionel forstand. Henrik Zetterberg-Nielsen er forsker i fiktion og fortællinger og særligt i, hvad mennesker bruger fortællinger om åbenlyst opfundne karakterer og begivenheder til. I dialogen ser forfatteren og litteraten især på de litterære opfindelser, som Madsen introducerer eller forandrer eller er med til at gøre til trends i dansk litteratur. Aftenen indeholder oplæsning, diskussion og snak om nye og ældre bøger af Madsen.

Lektor i litteraturvidenskab
Lilian Munk Rösing
dykker ned i værket 'Årene'
af nobelprismodtager
Annie Ernaux. Se side 86.

Praktiske oplysninger

TILMELDING

Tilmeld dig på fuau.dk, og betal med Dankort, VisaDankort, Mastercard, Visa Electron eller Mobilepay. Firmabetaling på EAN eller faktura.

AFMELDING

Hvis du fortryder, kan du få det indbetalte beløb refunderet fratrukket ekspeditionsgebyr på 100 kr. pr. billet. Afmelding senest 14 dage før holdstart. Tilmelding til rejser/ekskursioner er bindende, og billetten refunderes ikke.

STUDIERABAT

På udvalgte hold gives der rabat til studerende, som er berettiget til SU. Oplys uddannelsessted og årskortnummer. Husk studie kort første undervisningsgang.

FORBEHOLD

Folkeuniversitetet forbeholder sig ret til ændring af underviser, lokale, dato, tidspunkt og format. Sådanne ændringer giver ikke ret til refusion af betalingen. Ændringer oplyses på fuau.dk og via mail og/eller sms. Er vi nødsaget til at aflyse et hold, refunderer vi beløbet til samme konto, som der er betalt fra.

FOTOS OG GRAFIK

Fotos: side 1, 5, 7 og 35: Martin Bubandt, side 2, 11, 21, 24, 39, 43, 44, 51, 55, 61, 77 og 82, side 8, 17 og 73: Søren Kjeldgaard, side 16: Claus Lillevang og Danmarks Frie Forskningsfond, side 22: Moesgaard Museum, side 87: Søren Vestergaard.

Grafik og layout: Walk Agency.

NOTER OG SLIDES

Slides og undervisningsnoter er ikke inkluderet i prisen, og de kan ikke forventes fremskaffet og udleveret.

PROGRAMMETS MILJØAFTRYK OG HÅNDTERING

Programmets sider er trykt på 100 % genbrugspapir, og omslaget på ubestøget offsetpapir. Papirmassen er fra ansvarligt skovbrug (FSC-mærket) og fremstillet under skrappe miljøkrav (Svanemærket). Programmet skal efter brug puttes i papircontaineren.

Komitéer i Region Midtjylland

I flere byer i Midtjylland er der mindre Folkeuniversitetskomitéer, der hver især arrangerer forelæsninger i deres lokalområde. Du er altid velkommen til at kontakte dem.

Herning: Iben Østerbye | iben.osterbye@holstebro.dk | www.fuau.dk/herning

Horsens-Hedensted: Hans Hansen | haha@viauc.dk | www.fuhh.dk

Morsø: Erling Have | erlinghave@gmail.com | www.morsoe-folkeuniversitetet.dk

Norddjurs: Birgit Årsnæs | info@norddjursfolkeuni.dk | www.norddjursfolkeuni.dk

Randers: Peter Staugaard | info@randersfolkeuni.dk

Ringkøbing-Skjern: Ritta Olesen | ritta.olesen@rksk.dk | www.riskbib.dk/folkeuniversitetet

Rougsø: Yvonne Holm Karnøe | info@folkeuniversitetet-rougso.dk | www.folkeuniversitetet-rougso.dk

Ry: Flemming Simonsen | flemming@javngyde.dk | www.folkeuniversitetet-ry.dk

Sejs-Svejbjæk: Kristine Bruun Rasmussen | kristinelogsted@gmail.com

Syddjurs: info@syddjurs-folkeuniversitetet.dk | www.syddjurs-folkeuniversitetet.dk

Find vej til undervisningen

Aarhus Universitet
 Ny Munkegade 118, bygning 1530
 8000 Aarhus C

